

การศึกษาความต้องการของประชาชนในการคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับ
สวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

อภิสิทธิ์ ทนการ
จาก
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท
บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล

พ.ศ. 2545

ISBN 974-04-1937-2

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยมหิดล
Copyright by Mahidol University

กพ
%4637
2545
ด. ๕

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความต้องการของประชาชนในการคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับ
สวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

.....

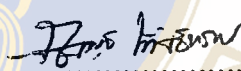
นางสาวนัตยา ทรงวิจิตร

ผู้วิจัย

.....

อาจารย์ประพุดติ เกิดสืบ, วท.ม.

ประธานกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

อาจารย์ปิยะกาญจน์ เทียรไธพย์, วท.ม.

กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี พนิชการ, M.Sc.

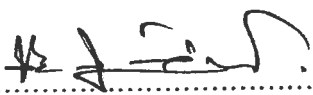
กรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์

.....

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิมล่อมวงศ์, Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

.....

อาจารย์สถัญชัย สุตพันธ์วิหาร, วท.ม.

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

วิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาวิชาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อม

เพื่อพัฒนาชนบท

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์

วิทยานิพนธ์

เรื่อง

การศึกษาความต้องการของประชาชนในการคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับ
สวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร
ที่ได้รับการพิจารณาให้นับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท
วันที่ 24 พฤษภาคม พ.ศ. 2545

นางสาวนาคยา ทรงวิจิตร

ผู้วิจัย

.....

อาจารย์ประพุดติ เกิดสืบ, วท.ม.

ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

อาจารย์ปิยะกาญจน์ เที้ยรทรัพย์, วท.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

อาจารย์สุนทร ทวีถาวรสวัสดิ์, วท.ม.

กรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....

รองศาสตราจารย์อนุชาติ พวงสำลี, Ph.D.

คณบดี

คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์
มหาวิทยาลัยมหิดล

.....

ศาสตราจารย์เลียงชัย ลิ้มล้อมวงศ์, Ph.D.

คณบดี

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยมหิดล

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้ สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความรู้และความช่วยเหลืออย่างสูงจาก อาจารย์ประพุดิ เกิดสืบ อาจารย์ปิยะกาญจน์ เท็ชธิทรัพย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี พนิชการ และ อาจารย์สุนทร ทวีถาวรสวัสดิ์ ที่ให้ความกรุณาเป็นอาจารย์ที่ปรึกษาในการทำวิทยานิพนธ์

โดยเฉพาะ อาจารย์ปิยะกาญจน์ ที่ให้ความรัก ความรู้ และคำปรึกษาต่างๆ ตลอดระยะเวลาศึกษา ซึ่งผู้วิจัยรู้สึกซาบซึ้งและขอขอบพระคุณอย่างสูง

ขอขอบพระคุณ อาจารย์ประพุดิ เกิดสืบ และอาจารย์สุนทร ทวีถาวรสวัสดิ์ ที่ช่วยเหลือและผลักดันให้งานสำเร็จลงด้วยดี

ขอขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์มณี พนิชการ กรรมการสอบโครงร่างวิทยานิพนธ์

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อและคุณแม่ ที่ส่งเสริมสนับสนุน และให้ความช่วยเหลือในด้านการศึกษารวมทั้งน้องสาวที่คอยให้กำลังใจมาโดยตลอด

ขอขอบคุณ กุ๋ม อีเสริฐ เฮยชิ และพี่ป๋อง ที่ให้ความช่วยเหลือในด้านต่างๆ ด้วยดีเสมอมา

ขอขอบคุณ คุณเอกวิทย์ หิรัญเรืองโชค สำหรับความรักที่อบอุ่น และกำลังใจที่ยิ่งใหญ่ ซึ่งทำให้ผู้วิจัยสำเร็จการศึกษาครั้งนี้ตามความปรารถนา

สุดท้ายนี้ผู้วิจัย ขอขอบคุณผู้ที่เกี่ยวข้องที่มีได้กล่าวนามไว้ ณ ที่นี้ ซึ่งมีส่วนช่วยเหลือในการศึกษาและทำวิทยานิพนธ์จนบรรลุผลสำเร็จด้วยดี

นาคยา ทรงวิจิตร

4036853 ENRD/M : สาขาวิชา : เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท ;

วท.ม. (เทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท)

คำสำคัญ : ความต้องการของประชาชน / สวนสาธารณะชุมชน / กรุงเทพมหานคร

นาคยา ทรงวิจิตร : การศึกษาความต้องการของประชาชนในการคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับ

สวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร (THE STUDY OF PEOPLES NEEDS FOR THE

SUITABILITY OF COMMUNITY PARKS IN WESTERN BANGKOK) คณะกรรมการควบคุมวิทยานิพนธ์ :

ประพุดิ เกิดสืบ, วท.ม., ปิยะกาญจน์ เกียรติทรัพย์, วท.ม., มณี พนิชการ, M.Sc. 169 หน้า. ISBN 974-04-1937-2

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชนของประชาชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร โดยศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง และเขตชานเมือง และศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร โดยกลุ่มตัวอย่างที่ทำการศึกษาคือประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครจำนวน 400 คน โดยมีการแบ่งกลุ่มประชาชนตัวอย่างที่ศึกษาออกเป็นกลุ่มประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เขตต่อเมือง (Urban Fringe) และกลุ่มประชาชนที่อาศัยในพื้นที่เขตชานเมือง (Suburb) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ แบบสอบถามและการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS (Statistics Package for Social Sciences) โดยใช้สถิติอัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว การวิเคราะห์ความผันแปรร่วม และการวิเคราะห์การจำแนกหมู่

ผลการศึกษาพบว่า ผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณพื้นที่เขตต่อเมือง และพื้นที่เขตชานเมือง มีความพึงพอใจในการใช้สวนสาธารณะแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยพบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้สวนสาธารณะแตกต่างกัน คือ ในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ ได้แก่ อายุ ความถี่ในการเดินทาง ระดับการศึกษา ด้านขนาดของสวนสาธารณะ ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ความถี่ในการเดินทาง ด้านระยะทางที่ขึ้นคิใช้บริการ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ ความถี่ในการเดินทาง และวิธีที่ใช้ในการเดินทาง ด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ ได้แก่ ความถี่ในการเดินทาง วิธีที่ใช้ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการ

ผลการศึกษาระบุปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน สรุปได้ดังนี้ คือ เพศ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ความถี่ในการเดินทาง วิธีในการเดินทาง ระยะเวลาในการใช้บริการ และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ

ข้อเสนอแนะในการศึกษานี้ ได้แก่ ควรคัดเลือกพื้นที่สำหรับสวนสาธารณะชุมชนให้กระจายทั่วไปในบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร แทนการจัดสร้างสวนสาธารณะขนาดใหญ่ เพราะการจัดสร้างสวนสาธารณะชุมชน จะสะดวกในการดำเนินการจัดสร้าง บำรุงรักษา และสะดวกแก่ประชาชนที่จะเข้าไปใช้

4036853 ENRD/M : MAJOR : TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL PLANING FOR RURAL DEVELOPMENT ; M.Sc. (TECHNOLOGY OF ENVIRONMENTAL PLANING FOR RURAL DEVELOPMENT)

KEYWORDS : PEOPLES NEEDS / COMMUNITY PARKS / BANGKOK

NATTAYA SONGWICHIT : THE STUDY OF PEOPLES NEEDS FOR THE SUITABILITY OF COMMUNITY PARKS IN WESTERN BANGKOK. THESIS ADVISORS : PRAPEUT KERDSUEB, M.Sc., PIYAKARN TEARTISUP, M.Sc., MANEE PHANITCHAKARN, M.Sc. 169 p. ISBN 974-04-1937-2

The aim of this thesis is to study people's satisfaction toward the use of community parks in western Bangkok. The study is mainly concerned with comparing people's satisfaction toward the use of community parks in the urban fringe areas and suburb areas and also to study the factors influencing people's satisfaction toward the use of community parks in the west of Bangkok.

The data was collected by using a structured questionnaire and conducting in-depth interviews with 400 people who lived in urban fringe and suburb areas. Statistical analysis of data was performed by using the SPSS program to determine the percentage, Mean, Standard Deviation, T-test, One way analysis of variance, analysis of covariance and Multiple Classification Analysis.

The results were that users who lived in urban fringe and suburb areas have different levels of satisfaction in using parks at the 0.05 of significance level. The factors for sufficiency of public parks was age, education and the frequency of using the service. The size factor was gender, age, education, frequency of using the service and the time of using the service. The distance factor was age, marital status, occupation, frequency of using the service and the recreational activity. The location factor was the frequency of using the service, transportation method and the time of using the service. The results show that factors influence people's satisfaction toward the use of community parks in western Bangkok were as follow: Gender, Age, Marital status, Occupation, Income, Frequency of using the service, Transportation method and Recreational activity.

This research suggests that community parks should be scattered around the western area of Bangkok rather than building large public parks because it is more convenient to create, maintain, more accessible for people and requires less investment budget.

สารบัญ

	หน้า
กิตติกรรมประกาศ.....	ค
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
สารบัญตาราง.....	ฉ
สารบัญรูป.....	ฎ
สารบัญแผนที่.....	ฏ
บทที่	
1. บทนำ.....	1
1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา.....	1
1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย.....	4
1.3 สมมติฐานการวิจัย.....	4
1.4 ขอบเขตการวิจัย.....	4
1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย.....	5
1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ.....	5
1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	6
1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย.....	7
2. ทบทวนวรรณกรรม.....	8
2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการของสวนสาธารณะ.....	9
2.2 แนวคิดเกี่ยวกับการพักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการ.....	10
2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับสวนสาธารณะ.....	18
2.4 สวนสาธารณะชุมชน.....	28
2.5 แนวความคิดเกี่ยวกับการคัดเลือกพื้นที่สวนสาธารณะ.....	29
2.6 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ศึกษา.....	31
2.7 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา.....	36
2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง.....	39

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
3. วิธีการวิจัย.....	43
3.1 ประชากร.....	43
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา.....	45
3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล.....	46
3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล.....	46
4. ผลการวิจัย.....	48
4.1 ลักษณะส่วนบุคคล.....	48
4.2 ลักษณะรูปแบบการให้บริการ.....	53
4.3 ความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน.....	56
4.4 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณเขตต่อเมืองและเขตชานเมือง.....	60
4.5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชนบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร.....	100
5. อภิปรายและสรุปผลการวิจัย.....	133
5.1 ข้อมูลทั่วไป.....	133
5.2 การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณพื้นที่เขตต่อเมืองและพื้นที่เขตชานเมือง.....	134
5.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชนบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร.....	135
5.4 สรุปผลการวิจัย.....	137
6. ข้อเสนอแนะ.....	143
6.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย.....	143
6.2 ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป.....	144
บรรณานุกรม.....	145

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
ภาคผนวก.....	149
ก. แบบสอบถามผู้เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะ.....	150
ข. แบบสอบถามเจ้าหน้าที่สวนสาธารณะ.....	154
ค. สวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร.....	156
ประวัติผู้วิจัย.....	160
Executive Summary.....	161

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1. แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประชากร พื้นที่กรุงเทพมหานคร พื้นที่สวนสาธารณะ พ.ศ. 2490-2540.....	2
2. แสดงมาตรฐานเนื้อที่สวนสาธารณะต่อประชากรของประเทศต่างๆ.....	25
3. แสดงมาตรฐานเนื้อที่สวนสาธารณะต่อประชากรสำหรับประเทศไทย โดยหน่วยงานต่างๆ.....	26
4. แสดงขนาดของพื้นที่ศึกษา จำแนกตามเขต 15 เขต.....	33
5. แสดงความหนาแน่นของจำนวนประชากรต่อพื้นที่ จำแนกเขต 15 เขต.....	35
6. แสดงการสุ่มตัวอย่างประชากรบริเวณพื้นที่เขตต่อเมืองและพื้นที่เขตชานเมือง.....	44
7. แสดงลักษณะส่วนบุคคลจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้.....	51
8. แสดงลักษณะรูปแบบการใช้บริการ จำแนกตามความถี่ในการเดินทาง วิธีที่ใช้ในการเดินทาง ระยะเวลาในการใช้บริการ และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ.....	55
9. แสดงความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน จำแนกตามความพอใจเพียงของสวนสาธารณะ ขนาดของสวนสาธารณะ ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ และบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ.....	59
10. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อความพอใจเพียงของสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและ ลักษณะรูปแบบการใช้บริการ.....	63
11. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อขนาดของสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและ ลักษณะรูปแบบการใช้บริการ.....	68
12. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อระยะทาง ไปใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและ ลักษณะรูปแบบการใช้บริการ.....	73
13. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการ.....	78

สารบัญตาราง (ต่อ)

ตารางที่	หน้า
14. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อความพอเพียง ของสวนสาธารณะ บริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และ ลักษณะรูปแบบการใช้บริการ.....	83
15. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อขนาดของ สวนสาธารณะ บริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และ ลักษณะรูปแบบการใช้บริการ.....	88
16. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อระยะทางไปใช้ บริการสวนสาธารณะ บริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และ ลักษณะรูปแบบการใช้บริการ.....	93
17. แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อบริเวณในการ จัดสร้างสวนสาธารณะ บริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และ ลักษณะรูปแบบการใช้บริการ.....	98
18. แสดงการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของ ประชาชน ในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ.....	102
19. แสดงการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของ ประชาชน ในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ.....	107
20. แสดงการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของ ประชาชน ในด้านความขนาดของสวนสาธารณะ.....	109
21. แสดงการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของ ประชาชน ในด้านขนาดของสวนสาธารณะ.....	115
22. แสดงการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของ ประชาชน ในด้านระยะทางที่ไปใช้บริการ.....	117
23. แสดงการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของ ประชาชน ในด้านระยะทางที่ไปใช้บริการ.....	123
24. แสดงการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของ ประชาชน ในด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ.....	125
25. แสดงการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของ ประชาชน ในด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ.....	131

สารบัญรูป

รูปที่

หน้า

1. แสดงทัศนียภาพด้านต่างๆ ภายในสวนธนบุรีรมย์ กรุงเทพมหานคร..... 157

สารบัญแผนที่

แผนที่	หน้า
1. แสดงพื้นที่ศึกษาบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร.....	32
2. แสดงพื้นที่ศึกษา บริเวณพื้นที่เขตต่อเมืองและพื้นที่เขตชานเมือง.....	34

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

กรุงเทพมหานครมีบทบาทเป็นศูนย์กลางความเจริญด้านต่างๆ ทั้งทางด้านเศรษฐกิจ สังคม การเมือง และการบริการ ซึ่งเป็นปัจจัยดึงดูดประชากรจากส่วนต่าง ๆ ของประเทศเข้ามาอาศัย ทำให้ ประชากรในกรุงเทพมหานครเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็วประมาณ 5-6 ล้านคน ในช่วง 50 ปี ที่ผ่านมา จากสภาพความแออัดเป็นผลให้เกิดปัญหาต่างๆ หลายประการ ได้แก่ ปัญหาการจราจรติดขัด สภาพแวดล้อมเป็นพิษ อากาศเสียเพราะปริมาณควันและฝุ่นละอองปนเปื้อนในอากาศเกินมาตรฐานกำหนด สภาพน้ำเน่าเสียในแม่น้ำลำคลอง ทำให้ประชาชนในกรุงเทพมหานครเกิดภาวะตึงเครียด และเกิดปัญหาสุขภาพจิตตามมา (พิภพ อุดมอิทธิพงษ์, ผู้แปล, 2539: 104)

ดังนั้น การช่วยลดภาวะความตึงเครียดของประชาชนในกรุงเทพมหานคร คือ การพักผ่อนหย่อนใจ โดยเฉพาะการพักผ่อนหย่อนใจในสวนสาธารณะ ซึ่งจะได้สัมผัสกับธรรมชาติที่สวยงาม อากาศที่บริสุทธิ์ สงบ ร่มรื่น ต้นไม้และดอกไม้ที่ให้ความสดชื่นและสดชื่น นอกจากนี้ภายในสวนสาธารณะยังมีกิจกรรมต่างๆ ที่น่าสนใจ เช่น กิจกรรมการออกกำลังกาย แอร์โรบิคแดนซ์ รำมวยจีน เป็นต้น สวนสาธารณะสามารถตอบสนองความต้องการของผู้ใช้บริการได้ทุกเพศทุกวัย โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายใดๆ ทั้งสิ้น สวนสาธารณะจึงเป็นสถานที่ที่ช่วยลดความตึงเครียดของประชาชนที่ต้องการสัมผัสธรรมชาติ ซึ่งประหยัดทั้งเวลาและค่าใช้จ่ายในการเดินทาง (สาลินี ภาวชน, 2540: 1)

ปัจจุบันกรุงเทพมหานครมีสวนสาธารณะขนาดใหญ่ สวนป่า และสวนหย่อม ที่ใช้พักผ่อนหย่อนใจได้รวมทั้งหมด 99 แห่ง คิดเป็นมีพื้นที่ประมาณ 3,187.42 ไร่ หรือร้อยละ 0.32 ของพื้นที่กรุงเทพมหานคร มีสัดส่วนสวนสาธารณะต่อประชากรเท่ากับ 0.91 ตารางเมตรต่อคน (ตารางที่1) นับว่าต่ำกว่ามาตรฐานสากล (15 ตารางเมตรต่อคน) ถึง 16 เท่าตัว และเป็นสัดส่วนที่น้อยมากเมื่อเปรียบเทียบกับเมืองใหญ่ๆ ในประเทศต่างๆ ซึ่งมีสัดส่วนพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากร

ตั้งแต่ 6 ตารางเมตรต่อคนขึ้นไป ถึง 70 ตารางเมตรต่อคน เช่น โตเกียว (6 ตารางเมตรต่อคน), โซล (13 ตารางเมตรต่อคน) , วอชิงตัน (45.7 ตารางเมตรต่อคน) และสตอกโฮล์ม (70 ตารางเมตรต่อคน) เป็นต้น (สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, 2542: 72)

ตารางที่ 1 แสดงความสัมพันธ์ระหว่างประชากร พื้นที่กรุงเทพมหานคร พื้นที่สวนสาธารณะ พ.ศ. 2490 – 2540

พ.ศ.	จำนวนประชากร	พื้นที่กรุงเทพมหานคร		พื้นที่สวนสาธารณะ			เปอร์เซ็นต์ต่อพื้นที่กทม.
		ไร่	ตร.กม.	ไร่	ไร่ต่อประชากร 1,000 คน	ตร.ม.ต่อคน	
2490	604,530	50,250	96.4	706	1.2	1.87	1.2
2 500	1,204,894	60,250	96.4	706	0.6	1.01	1.2
2505	1,983,398	108,421	173.75	724	0.4	0.58	0.7
2510	2,614,356	181,250	290	755	0.3	0.45	0.4
2512	2,850,556	181,250	290	840	0.3	0.47	0.5
2519	5,349,494	980,460	1,568.74	940.9	0.2	0.28	0.1
2523	5,153,902	980,460	1,568.74	1259.32	0.2	0.39	0.1
2536	5,620,591	980,460	1,568.74	2,090.52	0.37	0.60	0.21
2537	5,584,226	980,460	1,568.74	2,352.15	0.42	0.68	0.24
2538	5,570,743	980,460	1,568.74	2,352.15	0.42	0.68	0.24
2539	5,584,963	980,460	1,568.74	3,019.92	0.54	0.87	0.31
2540	5,604,772	980,460	1,568.74	3,187.42	0.56	0.91	0.32

ที่มา : สำนักผังเมือง กรุงเทพมหานคร , 2541.

กรุงเทพมหานครจึงมีความจำเป็นที่ต้องขยายพื้นที่สวนสาธารณะให้เพิ่มมากขึ้น ซึ่งได้มีการดำเนินงานโครงการสร้างสวนสาธารณะใหม่หลายโครงการ (สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, 2541: 77) เช่น โครงการแหล่งนันทรมหาติหนองบอน, โครงการก่อสร้างสวนสาธารณะราชวิถี, โครงการก่อสร้างสวนสาธารณะบึงกระเทียม ฯลฯ แม้ว่าโครงการต่างๆ เหล่านี้กำลังได้รับการพัฒนาอย่างถูกต้องตามหลักวิชาการ แต่ก็ยังไม่เพียงพอ เนื่องจากการสร้างสวนสาธารณะในเมืองขาดการพัฒนาอย่างเป็นระบบ โดยพบว่าสวนสาธารณะส่วนใหญ่จะกระจุกตัวอยู่บริเวณเขตชั้นใน แต่บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครกลับขาดแคลนสวนสาธารณะอย่างรุนแรง ซึ่งบางพื้นที่

ไม่มีสวนสาธารณะเลย เช่น เขตบางกอกใหญ่ เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตบางแค เขตภาษีเจริญ เขตทุ่งครุ และเขตทวีวัฒนา เป็นต้น อีกทั้งสวนสาธารณะมิได้ถูกใช้ประโยชน์จากประชาชนอย่างจริงจัง ประชาชนมีการรับรู้เกี่ยวกับการพัฒนาและปัญหาสภาพแวดล้อม

จากสภาพปัญหาดังกล่าว ล้วนเป็นผลมาจากกรุงเทพมหานครไม่มีแนวทางดำเนินการจัดหาพื้นที่สวนสาธารณะอย่างเร่งด่วน ให้เพียงพอกับการขยายตัวของประชากรที่กำลังเพิ่มขึ้นอย่างรวดเร็ว และไม่มีการวางแผนเรื่องที่ตั้งสวนสาธารณะระดับต่างๆ ที่สอดคล้องกับการตั้งถิ่นฐานของอาคารบ้านเรือน และทิศทางการพัฒนาของเมือง อีกทั้งยังไม่มีมาตรการที่เหมาะสมในการจัดหาที่ดินไว้ล่วงหน้า ในขณะที่พื้นที่ว่างชานเมืองนั้นกำลังจะเปลี่ยนเป็นพื้นที่เมือง

ดังนั้น เพื่อให้ปัญหาการขาดแคลนสวนสาธารณะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ บรรเทาลง จึงมีความจำเป็นที่จะต้องทำการศึกษาเพื่อให้ได้มาซึ่งแนวทางการจัดหาสวนสาธารณะ ซึ่งการวิจัยในครั้งนี้ผู้วิจัยได้เลือกบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครเป็นพื้นที่ศึกษา เนื่องจากเป็นพื้นที่ที่ขาดแคลนสวนสาธารณะอย่างมาก พบว่ามีสวนสาธารณะชุมชนเพียงแห่งเดียว คือ สวนธนบุรีรมย์ (สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร, 2541: 74) ซึ่งนับว่าไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ โดยทำการศึกษาจากปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชน ในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ ขนาดของสวนสาธารณะ ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ และบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ แล้วศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชน บริเวณเขตต่อเมืองและเขตชานเมือง ซึ่งจะสอดคล้องกับนโยบายของภาครัฐที่ต้องการเสริมสร้างการมีส่วนร่วมของประชาชน ในการกำหนดนโยบายและหาแนวทางที่ชัดเจน เพื่อให้การรักษาสภาพแวดล้อมธรรมชาติ พื้นที่สีเขียว พื้นที่โล่ง และสวนสาธารณะในเมือง ให้ได้สัดส่วนกับจำนวนคนและการเจริญเติบโตของชุมชน รวมทั้งนโยบายในการจัดหาพื้นที่ที่ยังมีการใช้ประโยชน์ไม่เต็มที่มาจัดทำสวนสาธารณะ หรือพื้นที่สีเขียวของชุมชน โดยเน้นโครงการจัดหาและวางแผนพัฒนาสวนสาธารณะ เพื่อเสนอรูปแบบของสวนสาธารณะให้เหมาะสมกับสภาพพื้นที่

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1.2.1 เพื่อศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชนของประชาชนบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

1.2.2 เพื่อศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณเขตต่อเมือง และเขตชานเมือง

1.2.3 เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชนบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

1.3 สมมติฐานการวิจัย

ผู้ใช้บริการสวนสาธารณะบริเวณเขตต่อเมืองและเขตชานเมือง มีความความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชนต่างกัน

1.4 ขอบเขตการวิจัย

1.4.1 ประชากรที่ศึกษา

การศึกษานี้มีขอบเขตของการวิจัย คือ สอบถามจากกลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร โดยจะแบ่งประชากรออกเป็น 2 กลุ่ม คือ ประชากรที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่ต่อเมือง และพื้นที่ชานเมือง นอกจากนี้จะรวมถึงการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ที่ดูแลสวนสาธารณะ บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนเพิ่มเติม

1.4.2 พื้นที่ศึกษา

การศึกษานี้ได้ทำการศึกษาเฉพาะพื้นที่บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ซึ่งมีพื้นที่ประมาณ 449.39 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ 15 เขต โดยจะแบ่งพื้นที่ศึกษาออกเป็น 2 กลุ่ม คือ บริเวณเขตต่อเมือง จำนวน 9 เขต ได้แก่ เขตคลองสาน เขตธนบุรี เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตบางพลัด เขตจอมทอง เขตราชบุรีบูรณะ เขตตลิ่งชัน เขตภาษีเจริญ และบริเวณเขตชานเมือง จำนวน 6 เขต ได้แก่ เขตทุ่งครุ เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตบางแค เขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม

1.4.3 ประเด็นในการศึกษา

ศึกษาความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชน ในด้านความพอใจเพียงของสวนสาธารณะ ขนาดของสวนสาธารณะ ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ และบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณเขตต่อเมือง และเขตชานเมือง และศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

1.5 ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1.5.1 ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ประกอบด้วย

1.5.1.1 ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

1.5.1.2 ลักษณะรูปแบบการให้บริการ ได้แก่ ความถี่ในการเดินทาง วิธีที่ใช้ในการเดินทาง ระยะเวลาที่ใช้บริการ และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ

1.5.2 ตัวแปรตาม (Dependent variable)

ความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชน ได้แก่ ความพอใจเพียงของสวนสาธารณะ ขนาดของสวนสาธารณะ ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ และบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ

1.6 นิยามศัพท์เฉพาะ

ความพึงพอใจของประชาชน หมายถึง ความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชนของประชาชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครจำนวน 15 เขต

สวนสาธารณะชุมชน หมายถึง พื้นที่โล่งเขียวหรือที่ว่างขนาดเล็กของชุมชน ที่หน่วยงานของรัฐจัดหาและพัฒนาขึ้นให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยในชุมชนได้ใช้พักผ่อนหย่อนใจ โดยไม่คิดมูลค่าตอบแทน โดยมีเนื้อที่ประมาณ 40 ไร่ ขอบเขตการให้บริการกว้างกว่าระยะเดินเท้า คือประมาณ 1-2 กิโลเมตร และมีการเข้าถึงที่ดี

บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร หมายถึง พื้นที่บริเวณฝั่งตะวันตกของแม่น้ำเจ้าพระยา จำนวน 15 เขต ได้แก่ เขตธนบุรี เขตราชบุรีบูรณะ เขตคลองสาน เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตบางแค เขตตลิ่งชัน เขตภาษีเจริญ เขตทวีวัฒนา เขตทุ่งครุ เขตหนองแขม และเขตจอมทอง

บริเวณเขตต่อเมือง หมายถึง บริเวณที่ตั้งอยู่ในรัศมีระหว่าง 10-20 กิโลเมตร จากศูนย์กลางเมือง จำนวน 9 เขต ได้แก่ เขตคลองสาน เขตธนบุรี เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตบางพลัด เขตจอมทอง เขตราชบุรีบูรณะ เขตตลิ่งชัน และเขตภาษีเจริญ

บริเวณเขตชานเมือง หมายถึง บริเวณที่อยู่ห่างศูนย์กลางเมืองมากกว่า 20 กิโลเมตร จำนวน 6 เขต ได้แก่ เขตทุ่งครุ เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตบางแค เขตทวีวัฒนา และเขตหนองแขม

1.7 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

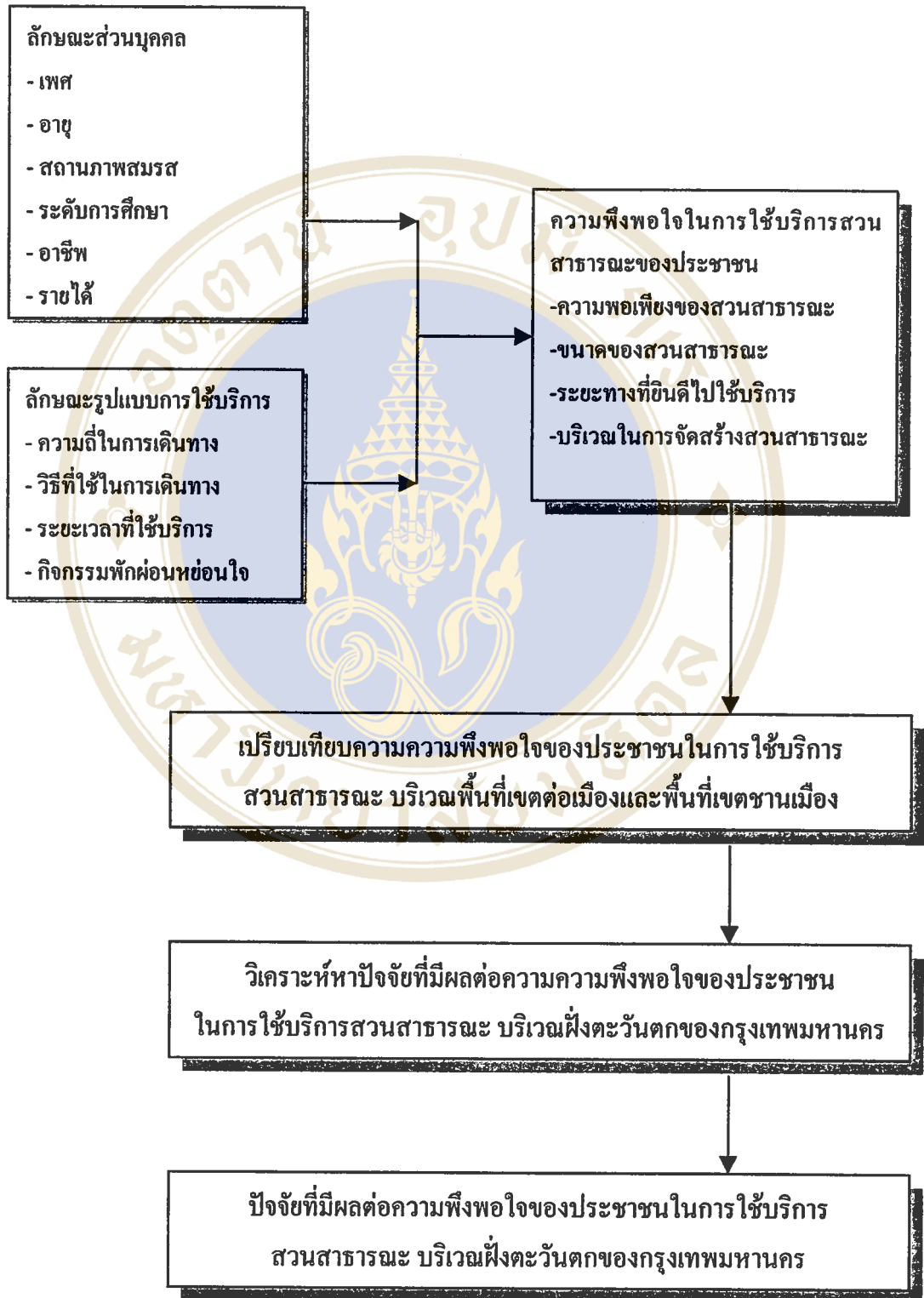
1.7.1 ทำให้ทราบความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชนของประชาชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

1.7.2 ผลการวิจัยสามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดหาพื้นที่สำหรับสวนสาธารณะชุมชนในพื้นที่อื่นๆ

1.7.3 ผลการวิจัยจะเป็นประโยชน์ต่อหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ในการวางแผนพัฒนาสวนสาธารณะ บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครต่อไป

1.8 กรอบแนวคิดในการวิจัย

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ในการศึกษาเรื่อง การศึกษาความต้องการของประชาชนเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับสวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 แนวความคิดเกี่ยวกับความต้องการของสวนสาธารณะ

2.1.1 ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์

2.1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสวนสาธารณะ

2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการพักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการ

2.2.1 ความหมายของการพักผ่อนหย่อนใจหรือนันทนาการ (Recreation)

2.2.2 ลักษณะและประเภทของการพักผ่อนหย่อนใจ

2.2.3 ประโยชน์และคุณค่าของการพักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการ

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับสวนสาธารณะ

2.3.1 ความหมายของสวนสาธารณะ

2.3.2 ประเภทของสวนสาธารณะ

2.3.3 ลำดับขั้นของสวนสาธารณะ

2.3.4 มาตรฐานเนื้อที่สวนสาธารณะต่อประชากร

2.4 สวนสาธารณะชุมชน

2.4.1 ความหมายและสวนสาธารณะชุมชน

2.4.2 ลักษณะของสวนสาธารณะชุมชน

2.5 แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดเตรียมพื้นที่สวนสาธารณะชุมชน

2.6 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

2.6.1 ขนาดของพื้นที่ศึกษา

2.6.2 จำนวนและความหนาแน่นของประชากร

2.7 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดเกี่ยวกับความต้องการของสวนสาธารณะ

2.1.1 ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์

ทฤษฎีความต้องการของมนุษย์ (Romney, O. 1945: 14) สามารถแบ่งออกได้เป็น 3 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. ความต้องการทางด้านร่างกาย ได้แก่ การนอน การรับประทานอาหาร ฯลฯ
2. ความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ การทำงาน ฯลฯ
3. ความต้องการทางด้านการพักผ่อนหย่อนใจ ได้แก่ การพักผ่อนหย่อนใจ เช่น การพักผ่อนในสวนสาธารณะ การเล่นกีฬา ฯลฯ

ส่วนการใช้เวลาในวันหนึ่งๆ (24 ชั่วโมง) ของมนุษย์ พบว่าประมาณ 1/3 ของเวลาในแต่ละวันที่ดำรงชีวิตอยู่นั้น เป็นเวลาเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ โดยที่ romeย์ ได้ศึกษาการใช้เวลาในแต่ละวันของชาวอเมริกันวัยผู้ใหญ่ ไว้ดังนี้

1. เวลาสำหรับการมีชีวิตอยู่ เท่ากับ 10 ชั่วโมง (ความต้องการทางด้านร่างกาย)
2. เวลาสำหรับการหาเลี้ยงชีพ เท่ากับ 9 ชั่วโมง (ความต้องการด้านเศรษฐกิจ)
3. เวลาว่าง เท่ากับ 5 ชั่วโมง (ความต้องการด้านการพักผ่อนหย่อนใจ)

นอกจากนี้ บัสตัน ทิน แอล (Buston T. L., 1975: 329) ได้แบ่งเวลาแตกต่างกันไปจากรอมเนย์ โดยแบ่งชีวิตปัจจุบันในแต่ละวันออกเป็น 3 ส่วนด้วยกัน คือ

1. เวลา 8 ชั่วโมง สำหรับการ ทำงาน
2. เวลา 8 ชั่วโมง สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจ
3. เวลา 8 ชั่วโมง สำหรับการนอนหลับ

มอว์ (Maw) (อ้างถึงใน พงษ์ไพฑูย์ ศีลาราวเวทย์, 2528: 17) ได้ศึกษาการใช้เวลา (Use of Time) ของคนเราอย่างละเอียดลงไปอีกว่า กิจกรรมที่เกิดขึ้นในช่วงเวลาของแต่ละวันมี 10 ประเภท คือ การนอน การรักษาสุขภาพ การออกกำลังกาย การกิน การจับจ่ายซื้อของ การทำงาน การทำงานบ้าน การศึกษา การติดต่อด้านสังคมและวัฒนธรรม และการเดินทาง ซึ่งเวลาของการพักผ่อนหย่อนใจเกิดขึ้นได้เสมอ ไม่ว่าจะเป็นที่บ้านหรือที่ใดๆ โดยแทรกอยู่ตามกิจกรรม แต่ละประเภท เช่น ในกิจกรรมการทำงาน การจับจ่ายซื้อของ และการศึกษา เช่น การทำสวน การปลูกต้นไม้ แทรกในกิจกรรมทำงานบ้าน หรือการเล่นกีฬาแทรกอยู่ในกิจกรรมการรักษาสุขภาพ

2.1.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสวนสาธารณะ

ในการศึกษาความต้องการสวนสาธารณะของประชาชน ตามแนวคิดของคราวสัน และ เนท์ซ (Clawson & Knetsch, 1964: 174) กล่าวว่าไว้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อความต้องการสวนสาธารณะโดยรวมนั้น จะพิจารณาทั้งด้านผู้ใช้ ด้านสถานที่พักผ่อน และความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้และสถานที่พักผ่อน ดังนี้ คือ

1. ด้านศักยภาพผู้ใช้ ประกอบด้วย จำนวนผู้ใช้ที่อยู่โดยรอบ สภาพการกระจายตัวทางภูมิศาสตร์ สภาพทางเศรษฐกิจสังคม รายได้ เวลาว่าง การศึกษา ประสบการณ์ / ความรู้เกี่ยวกับการพักผ่อนนอกสถานที่ รสนิยม ทักษะ
2. ด้านสถานที่พักผ่อน ประกอบด้วย ความน่าสนใจของสถานที่ ลักษณะการจัดการของสถานที่พักผ่อน ความสามารถในการรองรับจำนวนผู้ใช้ บรรยากาศของสถานที่แห่งนั้น
3. ด้านความสัมพันธ์ระหว่างผู้ใช้และสวนสาธารณะ ประกอบด้วย เวลาเดินทางไปและกลับ ความสะดวกในการเดินทาง การประชาสัมพันธ์ให้เกิดความสนใจ ค่าใช้จ่ายในการพักผ่อน

2.2 แนวความคิดเกี่ยวกับการพักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการ

2.2.1 ความหมายของการพักผ่อนหย่อนใจ หรือนันทนาการ (Recreation)

สิริวุฒิ อยู่ตรีรักษ์ (2524: 5-7) กล่าวว่า หมายถึงกิจกรรมที่กระทำในเวลาว่างโดยผู้กระทำร่วมด้วยความเต็มใจ และได้รับความเพลิดเพลินจากการเข้าร่วมกิจกรรมนั้น ๆ ซึ่งในทางจิตวิทยาจะถือว่าเป็นกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับอารมณ์เป็นอย่างมาก การพักผ่อนหย่อนใจมีลักษณะที่แตกต่างจากกิจกรรมอื่นๆ อย่างเห็นได้ชัด เช่น แตกต่างจากการทำงานเพราะว่าการทำงานมีจุดประสงค์เพื่อหารายได้ แตกต่างจากการดำรงชีวิตประจำวัน แต่มีกิจกรรมบางอย่าง เช่น การปรุงอาหาร การตกแต่งบ้าน การสอนหนังสือ เป็นต้น อาจถือได้ว่าเป็นทั้งการทำงาน และการพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้น การที่จะหาคำนิยามที่เหมาะสมเพื่อใช้ในการตัดสินใจว่ากิจกรรมใด คือ การพักผ่อนหย่อนใจแตกต่างจากกิจกรรมอื่นๆ มิได้อยู่ที่ลักษณะของกิจกรรมนั้น แต่อยู่ที่ทัศนคติ (Attitude) ของผู้เข้าร่วม กล่าวคือ ถ้าเป็นการเข้าร่วมด้วยความเต็มใจ และได้ประโยชน์ในการลดความตึงเครียด (Relaxation) กิจกรรมดังกล่าวอาจเรียกได้ว่าเป็นการพักผ่อนหย่อนใจ

บัทเลอร์ (Butler, 1967: 10) ระบุว่า การพักผ่อนหย่อนใจควรจะมีลักษณะสำคัญดังนี้ คือ

1. ต้องเป็นกิจกรรมที่มีผลกระทบต่อร่างกายจิตใจ และอารมณ์
2. การเข้าร่วมกิจกรรมนั้นต้องเป็นไปโดยสมัครใจ ไม่มีการบังคับ

3. กิจกรรมที่กระทำนั้นต้องกระทำในเวลาว่าง
4. กิจกรรมนั้นต้องทำให้เกิดความพอใจ โดยตรงต่อผู้เข้าร่วม
5. ต้องไม่เป็นกิจกรรมที่ยึดถือเป็นอาชีพของคน
6. กิจกรรมนั้นต้องเป็นที่พึงประสงค์ของสังคม ไม่เป็นไปในทางอบายมุข

คาร์ลสัน (Carlson, 1970: 7) ระบุว่า การพักผ่อนหย่อนใจ คือ ประสบการณ์ในเวลาว่าง ซึ่งให้ความสนุกสนานและผู้เข้าร่วมสมัครใจเอง เพื่อหวังที่จะได้รับความพึงพอใจในทันทีทันใด ที่เข้าร่วมกิจกรรมนั้น

คลาวสัน และ กเนท (Clawson & Knetsch, 1974: 6) ได้ให้ความหมายของการพักผ่อนหย่อนใจไว้ว่า การพักผ่อนหย่อนใจ หมายถึง กิจกรรมที่บุคคลจะกระทำลงโดยไม่ได้วางแผนล่วงหน้าในเวลาว่าง

การพักผ่อนหย่อนใจเป็นกิจกรรมพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับการดำเนินชีวิตของมนุษย์ทุกคน โดยปกติแล้วมนุษย์เราต้องการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อให้ร่างกายหายเมื่อยล้า สดชื่นทั้งทางร่างกายและจิตใจหลังจากการทำงานหนัก ทั้งนี้เนื่องจากแรงผลักดันทางร่างกายและทางสมอง นอกจากนี้ก็เป็นแรงผลักดันทางด้านสังคมของมนุษย์ที่พัฒนาไปสู่สังคมเมืองที่ทุกคนต้องดิ้นรนแข่งขันเพื่อความอยู่รอด ทำให้มนุษย์ต้องแบ่งเวลาส่วนหนึ่งหลังการทำงานมาใช้ในการพักผ่อนหย่อนใจเพื่อ ลดความตึงเครียดเพื่อที่จะทำงานได้ต่อไป (จรินทร์ ธานีรัตน์, 2519: 9)

การพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากจะให้ประโยชน์ด้านช่วยลดความตึงเครียดแล้ว ยังทำให้เกิดความเพลิดเพลิน เป็นการใช้เวลาว่างให้เกิดกับตนเองและสังคมด้วย เนื่องจากการพักผ่อนหย่อนใจจำเป็นต้องเกี่ยวข้องกับการใช้ทรัพยากรธรรมชาติ เช่น ป่าไม้ สภาพที่ภูมิประเทศสวยงาม และสิ่งจำเป็นอื่นๆ ในการประกอบกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ ดังนั้นพื้นที่ที่ใช้ในการพักผ่อนหย่อนใจย่อมทำให้เกิดผลประโยชน์ทางอ้อมแก่สิ่งแวดล้อมด้วย คือ ป่าไม้ที่ใช้เป็นแหล่งพักผ่อนหย่อนใจจะช่วยรักษาต้นน้ำลำธาร ลดการทำลายผิวดิน ลดมลภาวะอากาศเสีย นอกจากนี้ยังช่วยส่งเสริมให้เกิดกิจกรรมอื่นๆ ในอันที่จะก่อให้เกิดการจ้างงาน การนารายได้เข้าสู่ท้องถิ่นที่มีสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ

2.2.2 ลักษณะและประเภทของการพักผ่อนหย่อนใจ

ไบรอัน แฮคเคทท์ (Brian Hackett, 1971: 35) ได้จำแนกลักษณะการพักผ่อนหย่อนใจที่มนุษย์ต้องการและเลือกพักผ่อนตามความพอใจ มี 2 ลักษณะคือ

1. Passive Recreation เป็นการพักผ่อนหย่อนใจที่ไม่ใช้การออกแรงกำลังกายแต่เป็นไปในลักษณะความสงบ การผ่อนคลายความเหน็ดเหนื่อย ได้แก่

- 1.1 การชื่นชมธรรมชาติ ภูมิทัศน์ของเมือง
- 1.2 การได้ใกล้ชิดธรรมชาติ ได้ยินเสียงธรรมชาติ เช่น เสียงน้ำตก ใบไม้ไหว
- 1.3 การฟังเสียงดนตรีในที่สาธารณะ
- 1.4 การนั่งเล่นในสวนสาธารณะ
- 1.5 การชมสัตว์ในสวนสัตว์

2. Active Recreation เป็นการพักผ่อนหย่อนใจที่ต้องการออกแรง ออกกำลังกาย มีการประกอบกิจกรรม ได้แก่

- 2.1 การเดิน
- 2.2 การขี่จักรยาน
- 2.3 การเล่นเรือ
- 2.4 การเล่นกีฬา เช่น วายน้ำ เล่นฟุตบอล
- 2.5 การวิ่งออกกำลังกาย

ลักษณะการพักผ่อนหย่อนใจดังกล่าวจะเป็นกิจกรรมที่กระทำในช่วงเวลาว่าง มีทั้งในสถานที่ต่าง ๆ ภายนอกสถานที่ (Outdoor) และภายในสถานที่ (Indoor)

ดังนั้นการพักผ่อนหย่อนใจในสวนสาธารณะ จึงจัดอยู่ใน Passive Recreation และ Active Recreation เนื่องจากนอกเหนือจากการใช้ผ่อนคลายความเครียดแล้ว ภายในสวนสาธารณะนั้นก็มีกิจกรรมที่ต้องออกแรง ออกกำลังกายร่วมด้วย ได้แก่ การเดิน การวิ่งออกกำลังกาย การเดินแอโรบิค การเดินลีลาศ และการรำไทเก๊ก เป็นต้น

เอ็ดมุนด์ วิสมหมาย (2527: 9) ได้แบ่งประเภทการพักผ่อนเป็นดังนี้

1. การพักผ่อนภายนอกอาคาร แบ่งเป็น 2 ประเภท คือ

1.1 การพักผ่อนภายนอกอาคาร (Outdoor Recreation) ที่เป็นของสาธารณะ ได้แก่ การเล่นกีฬา การเดินชมธรรมชาติ การนั่งเล่น การพายเรือเล่น การปิกนิก การขับรถเล่น เป็นต้น

1.2 การพักผ่อนภายนอกอาคารที่เป็นส่วนตัว (Private) ได้แก่ การทำสวนปลูกผัก วายน้ำ เล่นกีฬา ฯลฯ

2. การพักผ่อนภายในอาคาร (Indoor Recreation) แบ่งเป็น 2 ประเภทคือ

2.1 การพักผ่อนภายในอาคารที่เป็นของสาธารณะ (Public) ได้แก่ การเล่นกีฬา
ในร่ม ฯลฯ

2.2 การพักผ่อนภายในอาคารที่เป็นส่วนตัว (Private) เช่น การอ่านหนังสือ ฟังเพลง
ดูโทรทัศน์ ทำงานอดิเรก ฯลฯ

ประเภทของสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ในประเทศไทยนี้มีสถานที่สำหรับการพักผ่อน
หย่อนใจอยู่มากมาย แต่ก็ยังไม่ได้มีการจัดแบ่งประเภทให้เหมาะสมกับการจัดพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจ
อย่างแท้จริง ซึ่งสุรเชษฐ์ เศรษฐมาต (2525: 10-11) ได้แบ่งพื้นที่พักผ่อนหย่อนใจในรูปแบบของ
สถาบันที่เกี่ยวข้องได้ 3 ประเภท ดังนี้

1. พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจของสวนเอกชน จัดโดยเอกชน อาจอยู่ในชุมชนเมืองหรือ
ชนบทก็ได้ เช่น สวนสามพราน สวนสยาม เมืองโบราณ เป็นต้น
2. พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจของกึ่งเอกชน ในประเทศไทยพอมิข้างแต่ไม่มากนัก เช่น
ราชกรีฑาสโมสร สมาคมกอล์ฟต่าง ๆ เป็นต้น
3. พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจของรัฐบาล มีตั้งแต่ขนาดเล็กจนถึงขนาดใหญ่ จัดโดย
ส่วนราชการต่างๆ แยกเป็นดังนี้
  - พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจที่จัดโดยเทศบาล เช่น สนามกีฬา สวนสาธารณะ
เป็นต้น
  - พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจของกรุงเทพมหานคร เช่น สวนสาธารณะ
สวนหย่อมต่างๆ
  - พิพิธภัณฑ์และสถานโบราณวัตถุต่างๆ
  - สนามกีฬาประเภทต่างๆ
  - พื้นที่พักผ่อนหย่อนใจของกรมป่าไม้ เช่น สวนรุกขชาติ วนอุทยาน
แห่งชาติ เป็นต้น

คราวสันและคเนท (Clawson & Knetsch, 1966: 38) ได้แบ่งสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ
นอกบ้านโดยพิจารณาจากลักษณะทางกายภาพและความสะดวกในการเดินทางไปยังสถานที่
พักผ่อนหย่อนใจเป็นเกณฑ์ในการตัดสิน ดังนี้

1. User-oriented areas ลักษณะสำคัญของสถานที่พักผ่อนหย่อนใจประเภทนี้ คือ ผู้ใช้
บริการสามารถเดินทางไปใช้บริการได้อย่างสะดวกและอยู่ไม่ไกลจากแหล่งชุมชนมากนัก นอกจากนี้

นี้ยังเสียเวลาในการเดินทางเพียงเล็กน้อย ทำให้สามารถไปใช้บริการได้เกือบตลอดเวลา เช่น หลังจากเลิกงาน วันหยุด หรือวันธรรมดา เนื้อที่ของสถานที่พักผ่อนดังกล่าวก็มีขนาดไม่ใหญ่นัก เช่น สวนสาธารณะชุมชน เป็นต้น

2. Resource-based areas ลักษณะที่สำคัญ คือ จะอยู่ห่างไกลจากแหล่งชุมชนผู้ไปใช้บริการจึงต้องเสียค่าใช้จ่ายและเวลาในการเดินทางสูง นอกจากนี้ยังมีลักษณะเด่นในด้านคุณภาพหรือลักษณะทางกายภาพที่พิเศษ เป็นแบบฉบับของตัวเองที่จะดึงดูดความสนใจได้มาก ทางด้านพื้นที่จะมีขนาดใหญ่ ยกเว้น สถานที่พักผ่อนหย่อนใจที่เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ ซึ่งอาจมีเนื้อที่ไม่มาก การเดินทางไปใช้บริการต้องอาศัยเวลาอย่างน้อย 3-4 วันขึ้นไป สำหรับในประเทศไทยที่มีอยู่และรู้จักแพร่หลาย คือ วนอุทยานเขาใหญ่ ภูกระดึง ประสาทหินพิมาย เป็นต้น

3. Intermediate areas มีลักษณะอยู่ระหว่าง 2 ประเภทข้างต้นกล่าวคือผู้เดินทางไปใช้บริการอาจสามารถเดินทางไป-กลับได้ภายในวันเดียว โดยไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายเวลาและความพยายามในการเดินทางมากนัก เช่น ชายทะเล บางแสน พัทยา น้ำตกสาริกา เป็นต้น

คลาวสัน และคเนท (Clawson & Knetsch, 1974: 93-103) กล่าวว่าความต้องการด้านการพักผ่อนหย่อนใจ นอกจากจะเปลี่ยนแปลงไปตามระยะทางและค่าใช้จ่ายในการเดินทางยังขึ้นอยู่กับปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคมอื่นๆ อีก คือ

1. ประชากร อัตราการเพิ่มขึ้นของประชากร โดยเฉพาะบริเวณที่อยู่ใกล้สถานที่พักผ่อนจะทำให้ต้องการไปใช้บริการมากขึ้น นอกจากนี้โครงสร้างของระดับอายุของประชากรก็เป็นปัจจัยสำคัญในการกำหนดรูปแบบการพักผ่อนหย่อนใจ เพราะประชากรแต่ละระดับอายุจะมีความต้องการชนิดของการพักผ่อนหย่อนใจต่างกัน เช่น เด็กต้องการสนามเด็กเล่น วัยรุ่นต้องการชายทะเล เป็นต้น

2. รายได้ โดยทั่วไปแล้วการพักผ่อนหย่อนใจถือได้ว่าเป็นสินค้าปกติชนิดหนึ่ง แต่ในประเทศที่พัฒนาแล้วการพักผ่อนหย่อนใจมีแนวโน้มที่จะเป็นสินค้าฟุ่มเฟือย เพราะเมื่อรายได้เพิ่มขึ้นจะใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจในสัดส่วนที่มากกว่าจะซื้อสินค้าชนิดอื่น แต่โดยปกติมนุษย์ต้องมีการพักผ่อนหย่อนใจอย่างน้อยระดับหนึ่ง ช่วงนี้เราถือว่าอยู่ในช่วงอุปสงค์มีความยืดหยุ่นต่อรายได้ต่ำ แต่เมื่อใดที่เขามีรายได้ระดับสูงกว่าเดิม และมีความต้องการพักผ่อนหย่อนใจ เราถือได้ว่าเป็นความฟุ่มเฟือยและความยืดหยุ่นของการพักผ่อนหย่อนใจต่อรายได้สูง

3. การคมนาคม การเดินทางไปสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ ต้องอาศัยระบบการคมนาคมที่สมบูรณ์ และมีประสิทธิภาพ จะเป็นเครื่องมือสนับสนุนปริมาณการพักผ่อนหย่อนใจ

4. เวลาว่าง พบว่าเวลาว่างจากงาน (aggregate leisure time) ของคนในสังคมจะเพิ่มขึ้น เมื่อรายได้ประชาชาติเพิ่มขึ้น แต่สัดส่วนของเวลาว่างรวมที่เพิ่มขึ้นนี้จะไม่กระจายอย่างเท่าเทียมกัน ระหว่างบุคคลต่างวัยและอาชีพ อย่างไรก็ตามความสำคัญของเวลาว่างเพื่อใช้ในการพักผ่อน ห่อนใจอยู่ที่ขนาดหรือช่วงกว้างของเวลาของแต่ละคนมากกว่า เพราะคนในสังคมอาจจะมีเวลาว่างมากขึ้น แต่ขนาดของเวลาว่างในแต่ละช่วงอาจสั้นมากจนไม่สามารถใช้ประโยชน์เพื่อการพักผ่อน ห่อนใจได้

ในการเดินทางไปสถานที่พักผ่อนห่อนใจนอกบ้านแห่งใดแห่งหนึ่ง คนส่วนใหญ่ชอบที่จะคิดถึงความสุขสนุกสนาน หรือพอใจที่จะได้รับการที่ได้อยู่ในสภาพที่พักผ่อนห่อนใจนั้นๆ เสมอ แต่ความเป็นจริงแล้ว การไปพักผ่อน ณ แห่งใดนั้นจะต้องประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังนี้

1. Anticipation ในขั้นแรกของการเดินทางไปพักผ่อนห่อนใจจะต้องมีการคาดคะเน หรือวางแผนล่วงหน้าไว้โดยพิจารณาจากข้อมูลที่ได้รับจากเพื่อนญาติพี่น้อง หรือคำโฆษณา การตัดสินใจอาจจะใช้เวลาเพียงเล็กน้อยในกรณีที่จะไปพักผ่อนใกล้ๆ เช่น สวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น หรืออาจจะต้องใช้เวลาเป็นสัปดาห์ในกรณีที่จะไปพักผ่อนไกลๆ อย่างไรก็ตามในบางครั้งการเดินทางไปพักผ่อนอาจเกิดขึ้นได้ โดยมีได้มีการวางแผนมาก่อนอันเนื่องมาจากการชักจูงของบุตรหลาน ญาติพี่น้อง หรือเพื่อน ตามปกติผู้ที่เดินทางไปพักผ่อนจะต้องคิดถึงแต่ส่วนที่ดีของสถานที่ที่จะต้องไปใช้บริการก่อนเสมอ

2. Travel to ขั้นตอนต่อไป คือ การเดินทางไปยังสถานที่พักผ่อนห่อนใจ ซึ่งอาจจะเป็นเพียงการเดินทาง การขึ้นจักรยาน จนกระทั่งถึงการเดินทางโดยรถไฟ หรือรถยนต์ ขั้นตอนนี้อาจจะเสียเวลา และค่าใช้จ่ายสูงกว่าขั้นตอนอื่นๆ ในระหว่างการเดินทาง ผู้เดินทางอาจจะได้รับความพอใจหรือความไม่พอใจก็ได้ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับแต่ละบุคคล ลักษณะยานพาหนะ ระยะเวลา สภาพภูมิประเทศ และฤดูกาล เป็นต้น

3. On-Site นักท่องเที่ยวทั่วไปคิดว่าการที่ได้อยู่ในสถานที่พักผ่อนห่อนใจเป็นขั้นตอนเดียวของการเดินทางไปพักผ่อน ซึ่งความสุขสนุกสนานอยู่ในขั้นตอนนี้ ค่าใช้จ่ายและเวลาที่ใช้ในขั้นตอนนี้อาจจะมากหรือน้อยกว่าขั้นตอนอื่นๆ ก็ได้ ขึ้นอยู่กับชนิดของสถานที่พักผ่อนห่อนใจ

4. Travel back มีลักษณะเหมือนกับขั้นตอนขาไป การเดินทางกลับอาจจะใช้เส้นทางเดิมหรือเส้นทางใหม่ก็ได้ ในขั้นตอนนี้จะให้ความรู้สึกแตกต่างจากขาไป เพราะว่าผู้ที่ไปพักผ่อนห่อนใจมักจะได้รับความเหน็ดเหนื่อยและอ่อนเพลีย ซึ่งผิดกับตอนขาไปเพราะในตอนนั้นยังสดชื่นอยู่ ดังนั้นทัศนคติต่อการเดินทางในขั้นตอนนี้จึงอาจเป็นลบ

5. Recollection เป็นขั้นตอนสุดท้ายของการไปพักผ่อนหย่อนใจ เมื่อการเดินทางไปพักผ่อนสิ้นสุดลงผู้เดินทางจะคิดถึงสิ่งต่างๆ ที่ได้จากการพักผ่อนด้านความสนุกสนาน และเบื่อหน่าย ถ้าผู้เดินทางได้รับความประทับใจในทางที่ดี ก็มีแนวโน้มที่จะเดินทางไปอีก ในขั้นตอนนี้ อาจมีการเผยแพร่ชักจูงใจให้ผู้อื่นรับทราบข่าวสารเกี่ยวกับสถานที่พักผ่อนหย่อนใจนั้นๆ ว่าน่าท่องเที่ยวเดินทางหรือไม่

จะเห็นได้ว่าความต้องการด้านการพักผ่อนหย่อนใจขึ้นอยู่กับปัจจัยส่วนบุคคล และปัจจัยทางเศรษฐกิจสังคม อันได้แก่ โครงสร้างของระดับอายุประชากร การคมนาคม เวลาว่าง กิจกรรมที่เกิดขึ้น ดังนั้น ผู้วิจัยจึงได้นำแนวความคิดนี้มาประยุกต์ใช้ในการวิจัยนี้ โดยนำปัจจัยเหล่านี้มาเป็นตัวแปรในการวิจัยด้วย อันได้แก่ อายุ ระยะเวลาที่ใช้บริการ และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ

2.2.3 ประโยชน์และคุณค่าของการพักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการ

ประโยชน์และคุณค่าของการพักผ่อนหย่อนใจและนันทนาการนั้น (สุรเชษฐ์ เชรชมภูมาส, 2535: 714-716) มีดังนี้ คือ

1. ประโยชน์และคุณค่าด้านสุขภาพร่างกาย (Physiological Values) สุขภาพร่างกายที่ดีและความแข็งแรงของประชาชนจัดว่าเป็นสิ่งสำคัญอย่างหนึ่งของความแข็งแรงของประเทศ เช่นเดียวกับการศึกษาของคนในชาติ ดังนั้นการพัฒนาทรัพยากรด้านนันทนาการเพื่อส่งเสริมให้ประชาชนใช้เวลาว่างไปปฏิบัติกิจกรรมนันทนาการจึงเป็นเรื่องสำคัญและจำเป็น กิจกรรมนันทนาการที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อสุขภาพร่างกาย ได้แก่ การวิ่ง การขี่จักรยาน กิจกรรมนันทนาการที่มีประโยชน์และมีคุณค่าต่อสุขภาพร่างกายและกล้ามเนื้อให้สภาพดีขึ้น ช่วยเพิ่มความแข็งแรงของร่างกาย ผ่อนคลายความตึงเครียด ทำให้ร่างกายสดชื่นจนสามารถประกอบภารกิจ การงานได้อย่างต่อเนื่องไม่หยุดชะงัก

2. ประโยชน์และคุณค่าด้านจิตใจ (Psychological Values) นันทนาการเป็นองค์ประกอบสำคัญของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและเป็นธุรกิจขนาดใหญ่ช่วยทำให้เกิดการจ้างงาน และการกระจายรายได้ไปสู่กลุ่มต่างๆ ในสังคม ที่สำคัญคือช่วยพัฒนาเศรษฐกิจของสังคมชนบทที่ยากจนและอยู่ห่างไกลความเจริญ นอกจากนี้นันทนาการยังเกี่ยวข้องกับการผลิต และการตลาดด้านอุปกรณ์หรือเครื่องมือที่จำเป็นต้องใช้ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการ เช่น อุปกรณ์พักผ่อน อุปกรณ์ตกปลา เรือ รถ รองเท้า และนันทนาการยังเกี่ยวกับธุรกิจด้านต่างๆ อีกมากมาย เช่น โรงแรม บังกะโล การขนส่ง การสื่อสาร อาหารเครื่องดื่ม ของที่ระลึก เป็นต้น ที่กล่าวมาทั้งหมดนี้ส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจในทุกระดับอย่างมากมาทั้งทางตรง และทางอ้อม

3. ประโยชน์และคุณค่าด้านสังคม (Sociological Values) หากรัฐสามารถจัดหาและพัฒนาพื้นที่ และสิ่งอำนวยความสะดวกให้แก่ประชาชนได้เพียงพอกับความต้องการ ก็จะส่งผลดีต่อประชาชนและสังคมโดยรวม โดยเฉพาะกลุ่มเยาวชน และวัยรุ่น ถ้าได้ใช้เวลาว่างที่มีอยู่ในการประกอบกิจกรรมนันทนาการอย่างเต็มที่ก็จะทำให้ไม่มีเวลาไปประพฤติปฏิบัติในทางที่ผิดหรือเป็นภัยแก่สังคม เช่น การพนัน มั่วสุม ดินยาเสพติด เป็นต้น นันทนาการยังมีส่วนผลักดันให้คนเรามีความใกล้ชิด สร้างความสัมพันธ์และมีมิตรภาพที่ดีต่อกัน รู้จักเสียสละ และมีระเบียบวินัย กระทำตนในสิ่งที่ถูกต้องเหมาะสมตลอดจนเคารพในสิทธิของผู้อื่นสิ่งเหล่านี้จัดเป็นองค์ประกอบที่ดีของสังคมทุกชั้น

4. ประโยชน์และคุณค่าด้านวัฒนธรรม (Cultural Values) นันทนาการเป็นกิจกรรมที่ทำให้ผู้เข้าร่วมได้มีโอกาสเรียนรู้ และมีประสบการณ์เกี่ยวกับธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม ตลอดจนสิ่งที่เป็นมรดกของชาติ นอกจากนี้ยังทำให้คนในสังคมนั้นมีการปรับทัศนคติ ความเชื่อ และแนวทางในการดำรงชีวิตบนพื้นฐานทางสังคม วัฒนธรรมที่เป็นเอกลักษณ์เฉพาะตัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งตลอดอดีตที่ผ่านมา มนุษย์มีการใช้ประโยชน์ทรัพยากรต่างๆ เพื่อความอยู่รอด และพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมมาตลอด แต่เมื่อไม่นานมานี้ คนเราเริ่มมองเห็นคุณค่าของธรรมชาติแวดล้อมว่าเป็นสิ่งที่สวยงามที่จะต้องสงวนไว้เพื่อความรื่นรมย์และเพิ่มพูนคุณภาพชีวิต ดังนั้น นันทนาการจึงเป็นสิ่งที่ช่วยให้คนเกิดความภาคภูมิใจในสมบัติของชาติที่มีอยู่

5. ประโยชน์และคุณค่าด้านการศึกษา (Educational Values) พื้นที่นันทนาการทุกแห่งเปรียบได้กับห้องปฏิบัติการธรรมชาติ เปิดโอกาสให้ทุกระดับเข้าไปศึกษาค้นคว้าเกี่ยวกับสิ่งต่างๆ ที่เป็นธรรมชาติได้ด้วยตนเอง นอกจากนี้พื้นที่นันทนาการยังเป็นสถานที่ที่ใช้ในการศึกษาวิจัยที่สำคัญก็คือ พื้นที่นันทนาการเป็นแหล่งที่ช่วยสนับสนุน ให้คนในสังคมมีจิตสำนึกต่อการอนุรักษ์ และสงวนรักษาธรรมชาติ และทรัพยากรธรรมชาติอย่างมีเหตุมีผลอีกด้วย

นอกจากนี้ นฤตย์ พันธุ์บุรณะ (2525: 89) ยังกล่าวถึงคุณค่าของการพักผ่อนหย่อนใจต่อชีวิตประจำวัน ดังต่อไปนี้

1. ช่วยให้คนทำงานหนักมีโอกาสพักผ่อนทั้งทางร่างกายและจิตใจให้สดชื่น
2. เป็นทางระบายอารมณ์ที่ดีทางหนึ่งที่ทำให้ตนเองลืมความทุกข์ เกิดความพอใจมีความสุขเป็นการระบายออกทางอารมณ์ที่สังคมยอมรับ
3. ช่วยให้เราได้รู้จักใช้เวลาว่างไปในทางที่ถูกที่ควรอันจะเป็นประโยชน์ทั้งส่วนตัวและส่วนรวม เพื่อช่วยลดอาชญากรรมและความประพฤติมิชอบ

4. ช่วยส่งเสริมความคิดริเริ่ม และแนวความคิดที่ฉลาด รวมทั้งเพิ่มพูนความรู้ ความชำนาญ หรือประสบการณ์ด้านต่างๆ แก่คนเราด้วย

5. ตามปกติกิจกรรมนันทนาการ ย่อมเกี่ยวข้องกับสุขภาพจิตที่ดี แต่บางอย่างก็เกี่ยวข้องกับสุขภาพร่างกาย เกี่ยวกับการออกกำลังกาย หากได้กระทำอย่างสม่ำเสมอเป็นการส่งเสริมสมรรถภาพทางร่างกายและสุขภาพจิตด้วย

2.3 แนวความคิดเกี่ยวกับสวนสาธารณะ

สวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจได้เกิดขึ้นครั้งแรกในประเทศกรีกเมื่อประมาณ 500 ปีก่อนคริสตศักราช โดยมีวัตถุประสงค์ให้เป็นสถานที่พบปะสังสรรค์กันระหว่างนักปราชญ์กับลูกศิษย์ และให้ประชาชนได้พักผ่อนในยามว่าง ต่อมาอีกหลายร้อยปี รูปแบบของสวนสาธารณะก็พัฒนามาเรื่อยๆ จนถึงปัจจุบันนี้สวนสาธารณะหรือสถานที่พักผ่อนหย่อนใจก็มีลักษณะเป็นที่โล่ง มีสนามหญ้ากว้างใหญ่ ไม้ใหญ่ให้ร่มเงา ไม้ดอก ไม้ประดับ ตามจุดต่างๆ ที่เป็นจุดเด่น และยังมีสิ่งก่อสร้างเพื่อความสะดวกแก่บุคคลทั่วไปที่มาพักผ่อนในสวนสาธารณะ

ในประเทศไทยการสร้างสวนสาธารณะเริ่มมีขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 เมื่อทรงเสด็จประพาสยุโรป พ.ศ.2440 และได้ทรงเอาแบบอย่างทางการผังเมือง มากำหนดแบบแผนในการสร้างสวนสาธารณะ โดยการปรับปรุงท้องสนามหลวงจากเดิมที่เป็นทุ่งนา ซึ่งในสมัยรัชกาลที่ 3 และรัชกาลที่ 4 นั้นบริเวณนี้ถูกใช้ในพระราชพิธีถวายพระเพลิงศพของเจ้านาย มาจัดทำเป็นสวนสาธารณะสำหรับสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน

ต่อมาในสมัยรัชกาลที่ 6 ทรงมีพระราชดำริให้สร้างสวนพฤกษชาติ สำหรับเป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน โดยพระราชทานที่ดินส่วนพระองค์ที่เรียกว่า “ทุ่งศาลาแดง” ซึ่งใช้เป็นสถานที่กระทำพิธีจรดพระนังคัลประจำปี มาจัดทำเป็นสวนสาธารณะให้แก่ประชาชน และทรงตั้งชื่อสวนสาธารณะแห่งนี้ว่า “สวนลุมพินี”

2.3.1 ความหมายของสวนสาธารณะ

มีผู้กล่าวไว้ว่า “สวนสาธารณะ” คือ ปอดใหญ่ของคนเมืองหลวง ถ้ากล่าวนี้สำหรับชาวชนบทที่ได้ใกล้ชิดกับสภาพธรรมชาติอาจจะแปลกใจ เพราะเมื่อเทียบกับจำนวนประชากรทั้งหมดของกรุงเทพมหานครแล้ว พื้นที่สวนสาธารณะมีเพียงเล็กน้อย แต่ต้องทำหน้าที่สำคัญ

เปรียบได้กับปอดของมนุษย์ คือ การกลั่นกรองบรรยากาศให้ปราศจากมลภาวะทางอากาศ นอกจากนี้สีเขียวของพรรณไม้ สีสวยสดใสของไม้ดอกไม้ประดับ ตลอดจนสิ่งแวดล้อมในสวนสาธารณะที่ประกอบกันเป็นบรรยากาศของธรรมชาติที่รื่นรมย์ สวนสาธารณะจึงเป็นสิ่งที่มีความจำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตของชาวเมือง ดังที่ได้มีผู้ให้ความหมายของสวนสาธารณะไว้ดังนี้

จิตตินันท์ เรื่องวีรยุทธ (2536: 21) ได้กล่าวว่า สวนสาธารณะ คือ สถานที่ที่มีการจัดภูมิทัศน์ไว้อย่างสวยงาม โดยมีวัตถุประสงค์หลักก็คือ เพื่อให้ประชาชนได้เข้าไปพักผ่อน ออกกำลังกาย และได้สัมผัสกับสภาพธรรมชาติ นอกจากวิถีชีวิตที่เป็นอยู่แบบเมือง

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน (ราชบัณฑิตยสถาน, 2525: 780,799) ได้ให้ความหมายของคำว่า “สวน” หมายถึง บริเวณที่ปลูกต้นไม้เป็นจำนวนมาก ซึ่งกันเป็นขอบเขตไว้เป็นคากกล่าวต่างๆ ไป ถ้าต้องการกล่าวว่าเป็นสวนชนิดใด ลักษณะใด ก็ให้มีคำอื่นประกอบหลังบอกให้ทราบโดยเฉพาะ เช่น สวนครัว สวนดอกไม้ และคำว่า “สาธารณะ” หมายถึง เพื่อประชาชนทั่วไป เมื่อรวมคำว่าสวนสาธารณะเข้าด้วยกันแล้ว ทำให้มีความหมายรวมว่า สวนเพื่อประชาชนโดยทั่วไป

พงษ์ไพบุลย์ ศิลาราวเอทย์ (2528: 4) ได้ให้ความหมายว่าสวนสาธารณะ คือ สถานที่ซึ่งแวดล้อมด้วยสนามหญ้า สระน้ำ ต้นไม้ ทั้งประเภทไม้ดอกไม้ประดับ อาคาร และที่นั่ง เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ และออกกำลังกายของประชาชน

วัชร น้อยพิทักษ์ (2536: 24) กล่าวว่าสวนสาธารณะ หมายถึง สถานที่ที่จัดขึ้นโดยรัฐ โดยมีวัตถุประสงค์ในการจัดสร้างสวนสาธารณะเพื่อเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนทั่วไป ไม่มีการเก็บค่าบริการใดๆ ทั้งสิ้น มีการจัดบริเวณไว้อย่างสวยงาม ประกอบไปด้วย ต้นไม้ ทั้งไม้ดอก และไม้ประดับ สระน้ำ สนามหญ้า มีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อให้ความสะดวกสบาย และตอบสนองความต้องการประชาชนผู้ที่มาใช้บริการในพื้นที่

อมรรัตน์ กฤตยานวัช (2525: 7) กล่าวว่า สวนสาธารณะ คือ พื้นที่โล่ง ที่มีการจัดภูมิทัศน์ (landscape) ให้เกิดความสวยงามเท่าที่จะทำได้ เช่น มีสนามหญ้า สระน้ำ ที่นั่งพักผ่อน ต้นไม้ มากมายหลายชนิด ฯลฯ และตั้งใจให้เป็นที่พักผ่อนคลายความเมื่อยล้า เป็นที่เพิ่มความสดชื่น ใช้เป็นที่ตรึงตรง สร้างสรรค์ความคิด และเป็นที่ย่อยกายเล่นกีฬา การเดินเที่ยวเล่นสำหรับ

ประชาชนทุกเพศทุกวัย โดยไม่คิดค่าตอบแทน สวนสาธารณะในที่นี้ไม่รวมสนามที่มีการแข่งขัน เช่น สนามกีฬาแห่งชาติ สนามกีฬาห้วยหมาก ฯลฯ

เอ็อมพร วิสมหมาย (2525: 30-32) กล่าวว่าสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ เป็นสถานที่ที่ช่วยให้เกิดความสมดุลระหว่างสิ่งก่อสร้างและธรรมชาติ โดยให้แนวความคิดว่าพื้นที่ ที่ได้เอ้ออกกำลังกาย และพักผ่อนทางด้านจิตใจหลังจากภารกิจประจำวัน สถานที่เหล่านี้อาจเป็นสวนสาธารณะ วนอุทยาน สวนสัตว์ สนามกีฬา บริเวณถนนโดยจัดทางเดินที่ร่มรื่น อาจประดับด้วยน้ำพุ แก้วน้ำ แสงไฟ เพื่อให้ผู้ใช้เกิดความพึงพอใจ และปลอดภัย

Doell & Twardzick (1973: 8) ให้ความหมายของคำว่าสวนสาธารณะว่า เป็นบริเวณที่ดิน หรือพื้นที่น้ำที่ใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน มีลักษณะ 2 แบบ คือ ที่ดินที่ปรับปรุงแล้ว (improve land) เพื่อใช้ประโยชน์ต่อสาธารณชน ที่ดินที่ยังไม่ได้ปรับปรุง (unimproved land) เป็นที่ดินที่เป็นอยู่ตามธรรมชาติที่น่าสนใจ

Garret Eckbo (อ้างถึงใน Wittick , 1974 : 768) ให้ความหมายของคำว่าสวนสาธารณะว่า คือ พื้นที่โล่งที่มีการจัดภูมิทัศน์ (landscape) ให้เกิดความสวยงามเท่าที่จะทำได้ เป็นที่สงบร่มรื่น ตั้งใจให้เป็นที่พักผ่อน คลายความเมื่อยล้า เป็นที่พบปะพูดคุยสนทนาอย่างเงียบๆ ใช้เดินเที่ยวเล่น เป็นที่เพิ่มความสดชื่น ใช้เป็นที่ตรึงตรองสร้างสรรค์ความคิด ภายในสวนสาธารณะประกอบด้วย ต้นไม้มากมายหลายชนิด สนามหญ้า สระน้ำ น้ำพุ รูปปั้น ที่นั่งพักผ่อน ลานเอนกประสงค์ ฯลฯ

จากความหมายของคำว่า “สวนสาธารณะ” ที่มีผู้ให้ความหมายไว้หลายท่าน พอที่จะสรุปได้ว่า สวนสาธารณะ คือ สถานที่ที่จัดขึ้นโดยรัฐ เพื่อใช้เป็นที่พักผ่อนหย่อนใจสำหรับประชาชนทุกเพศทุกวัย โดยไม่มีการเก็บค่าบริการใดๆ ทั้งสิ้น และมีการตกแต่งพื้นที่ไว้อย่างสวยงาม ประกอบไปด้วย ต้นไม้ ทั้งไม้ดอก และไม้ประดับ สระน้ำ สนามหญ้า นอกจากนี้ยังมีสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อตอบสนองความต้องการของประชาชน รวมทั้งการจัดกิจกรรมภายในสวนสาธารณะ เช่น กิจกรรมออกกำลังกาย ฯลฯ

2.3.2 ประเภทของสวนสาธารณะ

จากการค้นคว้าได้มีผู้แบ่งประเภทของสวนสาธารณะไว้หลายประเภท ซึ่งมีรูปแบบแตกต่างกัน ดังนี้

สุรเชษฐ์ เขษรุมาส (2535: 7) ได้แบ่งประเภทของสวนสาธารณะออกเป็น 2 กลุ่มใหญ่ๆ ดังนี้

1. สวนสาธารณะแบบธรรมชาติ

สวนสาธารณะแบบธรรมชาติ หรืออาจเรียกว่า Resource-based Park หรือ Natural Park จัดว่าเป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ มีเนื้อที่ตั้งแต่พันไร่ไปจนถึงล้านไร่ และมีสภาพธรรมชาติดั้งเดิมปรากฏให้เห็นอย่างชัดเจน มักจะอยู่ห่างไกลจากชุมชนหรือเมือง และปกติจะอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของหน่วยงานกลางหรือรัฐบาลกลาง เปิดให้ประชาชนโดยทั่วไปได้ใช้ประโยชน์เพื่อนันทนาการและท่องเที่ยว ทั้งในเวลากลางวันและกลางคืน โดยกิจกรรมนันทนาการต่างๆ จะมีความสัมพันธ์กับธรรมชาติโดยตรง สวนสาธารณะเหล่านี้ที่สำคัญ ได้แก่ วนอุทยาน (Forest Parks) และอุทยานแห่งชาติ (National Parks)

2. สวนสาธารณะแบบสร้างขึ้นใหม่

ลักษณะที่สำคัญของสวนสาธารณะประเภทนี้ เป็นการพัฒนาหรือสร้างสิ่งต่างๆ ขึ้นมาใหม่เกือบทั้งสิ้น ตั้งแต่สิ่งอำนวยความสะดวกไปจนถึงต้นไม้และสนามหญ้า แม้ว่าพื้นที่บางแห่งจะมีความเป็นธรรมชาติดั้งเดิมหลงเหลืออยู่บ้างก็ตาม โดยปกติแล้วจะเปิดให้บริการประชาชนมาใช้ประโยชน์ เพื่อพักผ่อนได้ตลอดวัน แต่ไม่อนุญาตให้ค้างแรม สวนสาธารณะประเภทนี้อาจเรียกว่า City Park หรือ Municipal Park หรือ District Park หรือ Province Park ขึ้นอยู่กับว่าใครเป็นผู้ดูแลรับผิดชอบ

สุรินทร์ วิจิตรสินธุ์ (2523: 6-5) แบ่งประเภทสวนสาธารณะออกเป็น 3 ประเภท คือ

1. สวนหย่อม (Pocket park) หมายถึง บริเวณพื้นที่ขนาดเล็กริมถนน กลางถนน หรือบริเวณรอบๆ อนุสาวรีย์ต่างๆ ที่จัดตกแต่งขึ้นเพื่อความสวยงามแก่บริเวณใกล้เคียง และเพื่อความสวยงามกับผู้พบเห็นที่ผ่านไปมา บางแห่งสามารถให้ประชาชนเข้าไปใช้พื้นที่เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ เช่น นั่งเล่น เดินเล่น

2. สวนสาธารณะชุมชน (Community park) หมายถึง บริเวณพื้นที่ธรรมชาติ หรือจัดตกแต่งปรับปรุงขึ้น เพื่อสนองความต้องการด้านการพักผ่อนหย่อนใจแก่บุคคลโดยทั่วไปทุกระดับชั้นที่อยู่ในชุมชนนั้น และบริเวณใกล้เคียง

3. สวนสาธารณะในเมือง (City park) หมายถึง บริเวณพื้นที่กว้างภายในเมือง มีสภาพตามธรรมชาติ หรือจัดตกแต่งขึ้นเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนภายในเมืองนั้นๆ

อมรรัตน์ กฤตยานวัช (2525: 27) ได้แบ่งประเภทของสวนสาธารณะออกเป็น 3 ประเภทตามความแตกต่างกันในแง่การใช้บริการ

1. สวนสาธารณะ (Public park) เป็นส่วนที่หน่วยงานของรัฐได้จัดหาให้กับประชาชนทุกเพศทุกวัยได้ใช้บริการ โดยไม่คิดมูลค่าตอบแทนใดๆ ประชาชนสามารถเข้าไปใช้บริการได้ตลอดเวลาที่ทำการ ได้แก่ สวนลุมพินี สวนจตุจักร สวนขนาดเล็กๆ เช่น สวนวงเวียน 22 กรกฎาคม สวนสิบสามห้าง เป็นต้น

2. สวนกึ่งสาธารณะ (Semi-public park) เป็นส่วนที่หน่วยงานของรัฐ เป็นผู้จัดหาและบำรุงรักษาเช่นกัน เปิดให้ประชาชนใช้บริการ โดยจ่ายค่าตอบแทน แต่เป็นไปในลักษณะไม่แสวงหากำไร คิดค่าธรรมเนียมผ่านประตูเท่านั้น หน่วยงานที่รับผิดชอบสวนประเภทนี้ ซึ่งมีเพียงแห่งเดียวคือ องค์การสวนสัตว์ สวนประเภทนี้ ได้แก่ สวนสัตว์ดุสิต

3. สวนเอกชน (Private park) สวนประเภทนี้เอกชนเป็นผู้จัดหาขึ้นมาตอบสนองกับความต้องการของประชาชน โดยเฉพาะประชากรในวัยเด็ก เพราะมีลักษณะเป็นสวนสนุก (Amusement park) มีอุปกรณ์ของเล่นที่แปลกใหม่ น่าตื่นเต้น เรียกเก็บค่าบริการค่อนข้างสูง เพราะมีการลงทุนสูงมาก ได้แก่ สวนสยาม แคนเนรมิต

2.3.3 ลำดับขั้นของสวนสาธารณะ

ในการจัดหาและพัฒนาสวนสาธารณะนั้น ควรคำนึงถึงลำดับขั้นของสวนสาธารณะ (สำนักผังเมืองรวม, 2542) ซึ่งการให้บริการด้านการพักผ่อนหย่อนใจจะแตกต่างกันตามขนาดพื้นที่ รูปแบบของการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก ที่ตั้งและขอบเขตการให้บริการ ซึ่งในการวางแผนควรจัดหา สวนสาธารณะระดับต่างๆ ดังนี้

1. สวนใกล้บ้าน ที่เด็กเล่น (Tot Lots) หรือสวนหย่อมขนาดเล็ก (Pocket Park) เป็นสวนระดับล่างสุด ที่อยู่ในระยะเดินถึงโดยใช้เวลา 5-10 นาที เหมาะสำหรับย่านที่มีครอบครัวมาก เช่น บริเวณทาวน์เฮาส์หรืออพาร์ทเมนต์ อาจอยู่ระหว่างอาคารหรือกลุ่มอาคาร ใช้เป็นที่เล่นสำหรับเด็ก ที่ออกกำลังกายและสังสรรค์พักผ่อนหย่อนใจของประชากรวัยต่างๆ การกระจายตัวของสวนในระดับนี้ควรอยู่ในระยะเดินเท้า (Walking Distance) มีการเข้าถึงโดยสะดวก ไม่ควรต้องข้ามถนน มีแนวทางการพัฒนาโดยอาศัยที่เว้นว่างขนาดเล็กที่ทิ้งร้าง

2. สวนในละแวกบ้าน (Neighborhood Park) สวนประเภทนี้ มีขนาดประมาณ 10-25 ไร่ สิ่งอำนวยความสะดวกในสวนมีเพิ่มมากขึ้นกว่าระดับ 1 เพราะมีผู้ใช้หลายกลุ่มมากขึ้น มีพื้นที่การใช้แบ่งออกตามวัตถุประสงค์ของผู้มาใช้ ในกลุ่มต่างๆ เช่น ที่เล่นเกม ที่วิ่งเล่นสำหรับเด็ก ทางรถจักรยานสำหรับเด็กโต ลานออกกำลังกายเบาๆ สำหรับผู้สูงอายุ เป็นสวนสำหรับประชาชนอยู่

อาศัยในละแวกบ้านนั้น ขนาดมาตรฐาน 20,000 ตารางเมตร (12 ไร่) ระยะทาง Walking Distance 500 เมตร จากบ้าน และทุกๆ 4 หมู่บ้านควรมีสวนสาธารณะสำหรับชุมชน 1 แห่ง

3. สวนระดับชุมชน (Community Park) สวนระดับนี้มีขนาดเนื้อที่ประมาณ 40 ไร่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกเพิ่มขึ้นมากกว่าระดับที่ 1 และระดับที่ 2 มีที่เล่นกีฬา เช่น ตะกร้อ วอลเลย์บอล มีพื้นที่สำหรับการพักผ่อนแบบเปลือกเปลีนกับสิ่งสวยงาม เช่น ไม้ดอก ไม้ประดับ สวนระดับนี้ให้บริการประชาชนทุกเพศทุกวัย มีขอบเขตการให้บริการกว้างกว่า คือ ระยะทางมากกว่าระยะการเดินทาง ประมาณ 1-2 กิโลเมตร

4. สวนระดับเขตหรือย่าน (District Park) สวนระดับนี้จะมีขนาดของสวนสัมพันธ์กับสิ่งอำนวยความสะดวกภายในสวน ปกติจะมีขนาดมากกว่า 100 ไร่ มีสิ่งอำนวยความสะดวกบางอย่างที่ไม่มีในสวนระดับที่ 1, 2 และ 3 เช่น บริเวณปิกนิก ที่จอดรถ ลานเอนกประสงค์ บริเวณที่มีลักษณะเฉพาะ (Special Feature) เช่น สวนดอกไม้ขนาดใหญ่ สระเล่นเรือ จักรยาน บึงตกปลา ลำธาร สวนระดับนี้ให้บริการแก่ประชาชนจำนวนมาก รัศมีการให้บริการกว้างมากขึ้น ประมาณ 2-5 กิโลเมตร ผู้ที่อยู่ใกล้มาด้วยการเดิน แต่ผู้ที่อยู่ไกลเดินทางด้วยระบบขนส่งมวลชน รถยนต์ การพักผ่อนในสวนใช้เวลานานขึ้น เพราะมีกิจกรรมเปลือกเปลีนหลายชนิด

5. สวนระดับเมือง (City Park) สวนระดับนี้มีเนื้อที่ขนาดใหญ่ตั้งแต่ 500-1,500 ไร่ กิจกรรมในสวนเน้นหนักไปทางด้าน Active Recreation นอกเหนือจากกิจกรรมต่างๆ ที่มีอยู่ในสวนระดับล่าง เป็นกิจกรรมที่สนุกสนาน ตื่นเต้น ดึงดูดใจ เช่น ที่เล่นเรือ บริเวณ Camping ที่ตกปลา มีลานกว้างสำหรับการจัดงานประเพณี ผู้มาใช้บริการจะเดินทางมาจากทั่วเขตเมือง และใช้เวลาพักผ่อนนานกว่าครึ่งวัน แต่รัศมีการให้บริการส่วนใหญ่ครอบคลุมพื้นที่ในระยะ 5-10 กิโลเมตร

6. สวนระดับภาค (Regional Park) สวนระดับนี้เป็นระดับสูงสุดของสวนสาธารณะมีเนื้อที่กว้างขวางหลายพันไร่ขึ้นไป จะมีลักษณะพิเศษเฉพาะ เช่น บึงน้ำ แอ่งน้ำ แม่น้ำ ต้นไม้ ป่าเขา ตามธรรมชาติ เป็นที่อยู่อาศัยของสัตว์ธรรมชาติ สวนระดับนี้ให้บริการประชากรในบริเวณเขตเมืองทั้งหมด และพื้นที่ใกล้เคียงในเขตอิทธิพลของเมือง

ส่วนในประเทศมาเลเซียได้มีการจัดลำดับขั้นของสวนสาธารณะเช่นกัน แต่จะเน้นในด้านการตอบสนองความต้องการของกลุ่มอายุต่างๆ ซึ่งได้แบ่งตามลำดับขั้นดังนี้

1. ที่โล่งขนาดเล็ก เป็นพื้นที่ขนาดเล็กในบริเวณที่พักอาศัย ใช้สำหรับการพักผ่อนหย่อนใจของผู้สูงอายุ และสำหรับเป็นที่เล่นของเด็กเล็ก ที่ตั้งจะอยู่ในบริเวณที่มองเห็นได้ง่ายจากบ้านพักอาศัย ขนาดมาตรฐานเท่ากับ 0.12 เฮกตาร์(0.75 ไร่) ต่อประชากร 1,000 คน

2. สวนสาธารณะระดับชุมชน สวนสาธารณะระดับนี้ให้บริการประชาชนในทุกกลุ่มอายุ ในระดับกลุ่มหมู่บ้าน ขนาดมาตรฐานเท่ากับ 0.16 เฮกตาร์ (1 ไร่) ต่อประชากร 1,000 คน ที่ตั้งจะอยู่ในบริเวณเส้นทางสัญจรสำคัญของชุมชน

3. สถานที่เล่นระดับท้องถิ่น จะมีขนาดพื้นที่ที่กว้างกว่าประเภทแรก และประเภทที่สอง ซึ่งจะให้บริการนักเรียนระดับประถมศึกษา หรือวัยรุ่นที่มีอายุไม่เกิน 15 ปี สิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ ประกอบด้วย เครื่องเล่นหลายประเภท ลานกีฬาสำหรับฟุตบอล และเบดมินตัน เป็นต้น ขนาดมาตรฐานเท่ากับ 0.2 เฮกตาร์ (1.25 ไร่) ต่อประชากร 1,000 คน ให้บริการพื้นที่โดยรอบรัศมี 0.4-0.8 กิโลเมตร

4. พื้นที่บริการด้านกีฬาและสนามกลางแจ้ง มีพื้นที่บริการมากกว่าประเภทที่ 1, 2 และ 3 ภายในพื้นที่จะประกอบด้วย สนามกีฬาประเภทต่างๆ เช่น ฟุตบอล ฮอกกี้ รักบี้ เทนนิส คริกเก็ต เน้ทบอล ฯลฯ ขนาดมาตรฐานเท่ากับ 0.3-3.2 เฮกตาร์ (1.875-20 ไร่) ต่อประชากร 1,000 คน ในรัศมีบริการ 0.4-0.8 กิโลเมตร ซึ่งสถานที่ตั้งจะเข้าถึงได้ง่ายจากทุกส่วนของพื้นที่ที่ให้บริการ และเชื่อมโยงกับระบบทางเดินเท้าหลักของหมู่บ้าน และถนนสายรอง

5. สวนสาธารณะระดับเมือง เป็นสวนสาธารณะขนาดใหญ่ที่มีพื้นที่มากกว่า 20 เฮกตาร์ (125 ไร่) หรือมีขนาดมาตรฐานเท่ากับ 0.28 เฮกตาร์ (1.75 ไร่) ต่อประชากร 1,000 คน

2.3.4 มาตรฐานเนื้อที่สวนสาธารณะต่อประชากร

ในการศึกษามาตรฐานพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชากรนั้น การกำหนดเกณฑ์มาตรฐานในแต่ละประเทศจะแตกต่างกันไปตามสภาพเศรษฐกิจ สังคม ประชากร วัฒนธรรม การเมือง การปกครอง สภาพภูมิอากาศ สภาพพื้นฐานทางโครงสร้างของชุมชน ลักษณะกิจกรรมต่างๆ ที่เกิดขึ้น รวมทั้งกฎหมายข้อกำหนดต่างๆ (Chaplin F. S., 1979: 323-333) ของแต่ละประเทศ ดังแสดงในตารางที่ 2

ตารางที่ 2 แสดงมาตรฐานเนื้อที่สวนสาธารณะต่อประชากรของประเทศต่างๆ

ประเทศ	เนื้อที่สวนสาธารณะต่อประชากร 1,000 คน (หน่วย : ไร่)	เนื้อที่สวนสาธารณะต่อประชากร 1 คน (หน่วย : ตารางเมตร)
มาตรฐานสากล	9.38	15
สหรัฐอเมริกา	25	40
อังกฤษ	17.5	23
เม็กซิโก	13	20.8
โปแลนด์	9.4	15
สิงคโปร์	6.8	10.9
ญี่ปุ่น	3.37	5.4

ที่มา : Park and Greenery Space Planning in a large City , Laboratory of Urban Landscape Design, Nobura Masuda, Osaka Prefecture, College of Agriculture.

จากมาตรฐานพื้นที่สำหรับเป็นสวนสาธารณะของประเทศต่างๆ จะเห็นว่าประเทศทางตะวันตกส่วนใหญ่จะมีเนื้อที่สวนสาธารณะสูงกว่ามาตรฐานสากล (ที่กำหนดเนื้อที่สวนสาธารณะในเมือง 9.38 ไร่ ต่อประชากร 1,000 คน หรือ 15 ตารางเมตรต่อ 1 คน หรือเปรียบเทียบเป็นเนื้อที่สวนสาธารณะเท่ากับ 5% ของพื้นที่ทั้งเมือง มาตรฐานนี้ได้มีการใช้อ้างอิงอยู่เสมอ) อาจเนื่องมาจากประเทศเหล่านี้อยู่ในภูมิภาคแบบเมืองหนาว โอกาสใช้ชีวิตกลางแจ้งมีแสงแดดอบอุ่นมีช่วงระยะเวลาสั้นๆ จึงจำเป็นต้องมีสวนสาธารณะจำนวนมากเพื่อรองรับประชากรที่ออกมาใช้พร้อมกันในฤดูร้อน ในแง่สังคม วัฒนธรรมนั้น ประเทศตะวันตกได้เข้าสู่ความเป็นเมือง (Urbanization) มาเป็นเวลานานแล้ว และมีความก้าวหน้าทางการศึกษาวิชาการ การพัฒนาด้านสวนสาธารณะจึงควบคู่ไปกับการเจริญเติบโตของเมือง การให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมก็เป็นอีกปัจจัยหนึ่งที่ทำให้ประเทศทางตะวันตกสามารถสวนสาธารณะให้เกินระดับมาตรฐานได้ ดังเห็นได้จากการเคลื่อนไหวของประชาชนที่เรียกร้องพื้นที่สวนสาธารณะในประเทศอังกฤษจนเกิดเป็นเหตุการณ์จลาจลที่วุ่นวาย ที่เรียกว่า “การเคลื่อนไหวครั้งแรกเพื่อสวนมวลชน (The First People’s Park Movement)” ทำให้มหาเศรษฐีที่ดินต้องมอบที่ดินให้เป็นสวนสาธารณะเพื่อแลกกับความปลอดภัยของตนเอง นับเป็นตัวอย่างหนึ่งที่แสดงให้เห็นถึงปัจจัยทางด้านการเมืองการปกครอง

สำหรับประเทศในแถบเอเชียส่วนใหญ่เนื้อที่สวนสาธารณะยังต่ำกว่ามาตรฐานสากล อยู่มาก (อมรรัตน์, 2526.) เนื่องจากประเทศแถบเอเชียไม่ค่อยให้ความสำคัญกับการอนุรักษ์ สิ่งแวดล้อม และพัฒนาสถานที่พักผ่อนหย่อนใจสาธารณะ ซึ่งอาจเป็นเพราะความแตกต่างทางด้าน ลักษณะอากาศ สังคม อย่างไรก็ตามในบางประเทศ เช่น สิงคโปร์ ถึงแม้จะเป็นประเทศที่มีพื้นที่น้อย แต่ก็ได้พัฒนาคุณค่าทางสังคมให้ประชากร โดยกำหนดมาตรฐานของสวนสาธารณะเอาไว้ค่อนข้าง สูง จนได้รับสมญาว่าเป็น “อุทยานนครของเอเชียอาคเนย์ (The Garden City of South East Asia)”

สำหรับประเทศไทยนั้นเป็นประเทศที่กำลังพัฒนา ฐานะทางเศรษฐกิจไม่สมบูรณ์เท่า ประเทศต่างๆ ที่กล่าวมาข้างต้น ประกอบกับวัฒนธรรม ความเป็นอยู่ สภาพภูมิอากาศ ที่แตกต่าง จึง มีการกำหนดมาตรฐานโดยหน่วยงานต่างๆ มากมาย ดังแสดงในตารางที่ 3

ตารางที่ 3 แสดงมาตรฐานเนื้อที่สวนสาธารณะต่อประชากรสำหรับประเทศไทย โดยหน่วยงานต่างๆ

หน่วยงาน	เนื้อที่สวนสาธารณะ ต่อประชากร 1,000 คน (หน่วย : ไร่)	เนื้อที่สวนสาธารณะ ต่อประชากร 1 คน (หน่วย : ตร.ม.)	หมายเหตุ
สภาพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติ	10.00	16.00	ใช้เป็นมาตรฐานสำหรับประเทศไทย
บริษัท Litchfield Whiting Bowne & Associated	10.00	16.00	ใช้สำหรับพื้นที่กรุงเทพมหานคร
ผังนครหลวง 2543 โดยสำนักผังเมือง	10.00	16.00	ใช้สำหรับพื้นที่กรุงเทพมหานคร
ผังนครหลวง โดย JICA	10.00	16.00	ใช้สำหรับพื้นที่กรุงเทพมหานคร
การเคหะแห่งชาติ	2.0	3.20	เพื่อการพัฒนาที่อยู่อาศัยซึ่งรวมเนื้อที่ สนามกีฬา 0.40 ไร่ต่อ 1,000 คนและ สนามเด็กเล่น 0.30 ไร่ต่อ 1,000 คน เอาไว้ด้วย
ผังนครหลวง ฉบับปรับปรุง	1.80	2.88	เป็นมาตรฐานที่ผังเมืองนิยมใช้

นอกจากนี้ยังมีงานวิจัยอื่นๆ ที่ใช้เกณฑ์มาตรฐานแตกต่างกันออกไป เช่น งานวิจัยของ กองผังเมือง (2530: 192-193) ที่ทำการจัดหาและพัฒนาสวนสาธารณะริมแม่น้ำเจ้าพระยา และ ริมคลอง ในระยะ 200 เมตร จากริมฝั่งตลอดแนว ได้ใช้เกณฑ์มาตรฐานเนื้อที่สวนสาธารณะ 5 ไร่ ต่อประชากร 1,000 คน เพื่อเพิ่มที่สวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ

ชูศักดิ์ ชินะโรจน์ (2537: 84) ได้ใช้เกณฑ์มาตรฐานเนื้อที่สวนสาธารณะ 1.8 ไร่ต่อ ประชากร 1,000 คน และสนามกีฬา 1.8 ไร่ต่อประชากร 1,000 คน มาใช้พิจารณาความต้องการ สวนสาธารณะของประชากรที่เป็นไปได้ในทางปฏิบัติ จากข้อจำกัดของพื้นที่ว่างในเขตเทศบาลนคร เชียงใหม่

อัน นิมมานเหมินทร์ (2525: 65) โดยหลักการแล้ว ชุมชนเมืองต้องแบ่งพื้นที่ไว้ไม่น้อย กว่าร้อยละ 10 ของพื้นที่ทั้งหมด สำหรับเป็นสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ หรือจะ ต้องกำหนดสัดส่วนของพื้นที่สวนสาธารณะต่อประชาชนไว้ 1 ไร่ ต่อประชาชน 40 คน หรือ 1 คน ต่อพื้นที่ 40 ตารางเมตร

เอี่ยมพร วิสมหมาย (2530: 31) การกำหนดพื้นที่เพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะ สถานที่ พักผ่อนหย่อนใจ โดยให้มีจำนวนพอเหมาะกับจำนวนพื้นที่ทั้งหมด ถ้าประเมินอย่างหยาบๆ จะใช้ พื้นที่ประมาณ 10% ของพื้นที่ทั้งหมดเพื่อจัดเป็นสวนสาธารณะ และควรมีการสำรองพื้นที่เพื่อการ เจริญเติบโต และความหนาแน่นของประชากรด้วย ถ้าคิดเป็นจำนวนพื้นที่ต่อคนจะต้องจัดเป็น สวนสาธารณะประมาณ 10 เอเคอร์ต่อประชากร 1,000 คน หรือ 25 ไร่ ต่อประชากร 1,000 คน

Doell และ Twardzick (1973: 216) เสนอว่า ชุมชนเมืองขนาดใหญ่ควรกำหนดพื้นที่สวน สาธารณะขนาดใหญ่หรือขนาดกลางไว้ 5 เอเคอร์ (12.5 ไร่) ต่อประชากร 1,000 คน แต่ทั้งนี้จะต้องมี พื้นที่สวนสาธารณะขนาดเล็กอื่นๆ เช่น สวนสาธารณะละแวกบ้าน (neighborhood parks) สนามเล่น เกม และกีฬา (playfields) มีเนื้อที่รวมกันใกล้เคียงกับพื้นที่สวนสาธารณะดังที่กล่าวมาแล้วรวมอยู่ด้วย

Rodney (1964: 317) ได้กล่าวว่าเมืองหรือนคร ควรมีสวนสาธารณะขนาดใหญ่อย่างน้อย หนึ่งแห่ง โดยกำหนดว่าสวนสาธารณะควรมีเนื้อที่อย่างน้อย 100 เอเคอร์ (250 ไร่) สำหรับบริการ ประชาชนทุกๆ 50,000คน

Hjelte และ Shivers (1972: 394) กล่าวว่า เมืองที่ประชากร 100,000 คน ขึ้นไป มาตรฐานของสวนสาธารณะที่เหมาะสมก็คือ 1 เอเคอร์ (2.5 ไร่) ต่อประชากร 100 คน

Committee on Park and Recreational Standards of the American Society of Planning Officials (อ้างถึงใน สุรเชษฐ์, 2535: 12) ต่อประชากร 100 คน อาจเป็นไปได้สำหรับเมืองใหญ่ๆ ที่มีประชากรอยู่อย่างหนาแน่น ควรกำหนดไว้เพียง 1 เอเคอร์ (2.5 ไร่) ต่อประชากร 200 คน หรือ 5 เอเคอร์ (12.5 ไร่) ต่อประชากร 1,000 คน

2.4 สวนสาธารณะชุมชน

2.4.1 ความหมายและความสำคัญ

ความหมายสวนสาธารณะชุมชนได้มีผู้ให้ความหมายไว้มากมาย พีรพรรณ พงษ์ไพบูลย์ กล่าวไว้ว่า สวนสาธารณะชุมชน หมายถึง สวนสาธารณะพื้นฐานที่มีอยู่ในชุมชนหรือในท้องถิ่น โดยให้บริการกับประชาชนทุกเพศทุกวัย โดยไม่จัดเก็บค่าบริการ

นอกจากนี้ สุรินทร์ วิวัจนสินทร์ (2523: 6-5) ได้ให้ความหมายว่า เป็นบริเวณพื้นที่ธรรมชาติ หรือจัดตกแต่งปรับปรุงขึ้น เพื่อสนองความต้องการด้านการพักผ่อนหย่อนใจแก่บุคคล โดยทั่วไปทุกระดับชั้นที่อยู่ในชุมชนนั้น และบริเวณใกล้เคียง ซึ่งมีความสำคัญอย่างมากสำหรับชุมชน เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ในชุมชนมักต้องการอากาศที่บริสุทธิ์ แสงแดด การออกกำลังกาย และการผ่อนคลายความตึงเครียดทางด้านจิตใจ ดังนั้น บริเวณสวนสาธารณะชุมชนจึงเข้ามามีบทบาท เพราะจะเป็นสถานที่ที่ช่วยบรรเทาความเครียด ความเมื่อยล้าจากการทำงาน เพิ่มความสวยงาม ความร่มรื่นให้แก่ชุมชน ลดปริมาณอากาศเสียจากควันพิษต่างๆ และอนุรักษ์พื้นที่ที่มีคุณค่าทางธรรมชาติให้ดำรงอยู่

2.4.2 ลักษณะของสวนสาธารณะชุมชน

ลักษณะของสวนสาธารณะชุมชนนั้นจะให้บริการแก่ประชากรในทุกวัย มีขอบเขตการให้บริการกว้างกว่าระยะเดินเท้า คือ ประมาณ 1,500-2,500 เมตร หรือใช้เวลาโดยรถยนต์ส่วนตัวหรือรถโดยสารประมาณ 45-60 นาที ให้บริการแก่ประชาชนที่อยู่โดยรอบประมาณ 1,500 ครัวเรือน (เดชา บุญค้ำ, 2531) และมีขนาดเนื้อที่ประมาณ 40 ไร่ ซึ่งภายในสวนจะมีสิ่งอำนวยความสะดวก

ต่างๆ โดยมีที่เล่นกีฬาอย่างง่าย เช่น ตะกร้อ วอลเลย์บอล พื้นที่สำหรับการพักผ่อนแบบเปลือยเปลือยกับสิ่งสวยงาม คือ สวนดอกไม้ เป็นต้น (จิตตินันท์, 2536)

2.5 แนวความคิดเกี่ยวกับการจัดเตรียมพื้นที่สวนสาธารณะ

ในการดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดเตรียมพื้นที่สำหรับสวนสาธารณะในชุมชนใดชุมชนหนึ่ง จะต้องมีการวางแผนและดำเนินงานอย่างมีระบบและขั้นตอน เนื่องจากมีปัจจัยหรืออิทธิพลที่เกี่ยวข้องอยู่หลายประการ จากการศึกษางานวิจัยพบว่าแนวทางหรือขั้นตอนในนั้น มีดังนี้ คือ

สุรเชษฐ์ เศรษฐมาต (2535: 13) ได้กล่าวถึงแนวทางหรือขั้นตอนในการจัดเตรียมพื้นที่สำหรับสวนสาธารณะ ไว้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 ศึกษาสำรวจแหล่งนันทนาการในปัจจุบัน ในขั้นตอนนี้จะเป็นการเก็บรวบรวมข้อมูลแบบกว้าง เพื่อให้ทราบว่าในเขตชุมชน มีพื้นที่สวนสาธารณะที่จัดตั้งขึ้นแล้วสำหรับบริการประชาชนเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจอยู่ที่แห่ง กระจายอยู่ที่ใดบ้าง แต่ละแห่งมีเนื้อที่เท่าใด เนื้อที่รวมทั้งหมดเท่าใด และแต่ละแห่งมีสิ่งอำนวยความสะดวกอะไรบ้าง เป็นปริมาณมากน้อยเพียงใด ตลอดจนกิจกรรมนันทนาการที่จัดบริการมีอะไรบ้าง

ข้อมูลที่ได้จะทำให้สามารถวิเคราะห์ได้ว่า ขณะนี้มีพื้นที่สวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อนมากน้อยเพียงใด เพียงพอกับความต้องการของประชาชนหรือไม่ และมีความสัมพันธ์กันอย่างไร ในแง่ของการใช้ประโยชน์

ขั้นตอนที่ 2 กำหนดขนาดเนื้อที่สวนสาธารณะที่จะจัดสร้างขึ้นใหม่ จากขั้นตอนที่ 1 จะเป็นเครื่องบ่งชี้เพื่อคำนวณได้ว่าจะต้องแสวงหาพื้นที่สาธารณะเพิ่มขึ้นอีกเท่าใด จึงจะสอดคล้องกับมาตรฐานในชุมชน ซึ่งควรจัดให้มีสวนสาธารณะ 1 แห่ง แต่ละแห่งควรมีเนื้อที่ไม่ต่ำกว่า 20 ไร่ โดยมีสัดส่วนเนื้อที่ระหว่าง 1.84 ไร่ต่อประชากร 1,000 คน และถ้าหากเป็นไปได้เนื้อที่ของแหล่งนันทนาการสาธารณะควรมีรวมกัน 5-10 เปอร์เซ็นต์ของพื้นที่ชุมชน

ขั้นตอนที่ 3 สำรวจและคัดเลือกพื้นที่เพื่อจัดสร้างสวนสาธารณะ การศึกษาสำรวจและคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมเพื่อจัดสร้างเป็นสวนสาธารณะนั้นอาศัยหลักเกณฑ์และวิธีการดังนี้ คือ

- ตำแหน่งที่ตั้ง ควรอยู่ใกล้กับแหล่งชุมชน หรือบริเวณที่เป็นที่อยู่อาศัยของประชาชน ทั้งนี้เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ใช้สามารถเดินทางเข้าถึงพื้นที่ได้โดยสะดวก นอกจากนี้ยังจำเป็นต้องทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ระหว่างตำแหน่งที่ตั้งของพื้นที่เป้าหมายกับพื้นที่นันทนาการอื่นๆ ภายในเขตชุมชน และบริเวณใกล้เคียง เพื่อจะดูว่าการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวก และ

กิจกรรมที่จัดขึ้นบริการแก่ประชาชนอยู่แล้วเป็นอย่างไร และมีอะไรบ้าง ทั้งนี้เพื่อหลีกเลี่ยงการพัฒนาสิ่งอำนวยความสะดวกที่อาจซ้ำซ้อนกัน ทำให้สิ้นเปลืองงบประมาณในการพัฒนาโดยไม่จำเป็น

- วิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่ พื้นที่เป้าหมายที่จะพัฒนาเป็นสวนสาธารณะนั้น ไม่ว่าจะมีความเป็นธรรมชาติดั้งเดิมหลงเหลืออยู่ไม่ก็ตาม ควรมีคุณลักษณะที่สามารถดำเนินการจัดสร้างเป็นสวนสาธารณะ ซึ่งมีลักษณะที่สำคัญ คือ มีอาณาบริเวณกว้างขวางพอที่จะจัดให้มีการใช้ประโยชน์เพื่อนันทนาการต่างๆ ได้ ดังนั้นในขั้นตอนนี้จึงต้องมีการศึกษาสำรวจ และวิเคราะห์ศักยภาพของพื้นที่เป้าหมายโดยละเอียดทั้งด้านกายภาพและชีวภาพ การสำรวจและวิเคราะห์ข้อมูลดังกล่าว จะสามารถใช้เป็นตัวชี้ศักยภาพของพื้นที่เป้าหมาย

ขั้นตอนที่ 4 ศึกษาความต้องการของประชาชนในการใช้สวนสาธารณะ ทำการศึกษาและวิเคราะห์โครงสร้างและทิศทางการเจริญเติบโตของชุมชน จำนวนประชากรในชุมชน และอัตราการเจริญเติบโต ลักษณะการใช้เวลาว่างเพื่อการพักผ่อนที่มีส่วนสัมพันธ์กับภูมิหลังของผู้ใช้ ข้อมูลที่ได้จากการสำรวจข้างต้น สามารถนำมาวิเคราะห์ และประเมินความต้องการด้านนันทนาการของประชาชนกลุ่มต่างๆ เพื่อนำผลไปใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการจัดทำแผนพัฒนาสวนสาธารณะในรูปแบบที่เหมาะสมสอดคล้องกับศักยภาพของพื้นที่ต่อไป

ขั้นตอนที่ 5 จัดลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมาย การจัดลำดับความสำคัญของพื้นที่เป้าหมาย ควรคัดเลือกพื้นที่ที่จะพัฒนาตามขีดความสามารถด้านงบประมาณ กำลังคน และการจัดการดูแลรักษาในภายหลัง เป็นหลักเกณฑ์ในการพิจารณา ทั้งนี้ควรเปิดให้ประชาชนทุกกลุ่มได้รับทราบข้อมูล แสดงความคิดเห็น และมีส่วนร่วมตัดสินใจทุกขั้นตอน

ขั้นตอนที่ 6 จัดทำแผนและออกแบบพัฒนาสวนสาธารณะ การวางแผนและออกแบบพื้นที่ที่กำหนดจะต้องทำด้วยความรอบคอบ โดยยึดหลักหรือกระบวนการวางแผนนันทนาการเป็นเกณฑ์ในการดำเนินงาน ซึ่งอาจจำเป็นต้องอาศัยความร่วมมือจากผู้ชำนาญการสาขานันทนาการ นักสังคมวิทยา ภูมิสถาปนิก และผู้เชี่ยวชาญสาขาอื่นๆ ที่มีประสบการณ์เกี่ยวกับสวนสาธารณะตามความเหมาะสม มาช่วยในการวางแผน และออกแบบ ผลลัพธ์ที่ได้จากการวางแผนและออกแบบ คือ “แผนงานพัฒนาและจัดการสวนสาธารณะ” โดยกำหนดช่วงอายุของแผนระหว่าง 3-5 ปี

ขั้นตอนที่ 7 จัดทำแผนปฏิบัติงานประจำปี ขั้นตอนนี้จะเกี่ยวข้องกับการจัดทำโครงการเฉพาะเรื่อง หรือกิจกรรมที่จะปฏิบัติ โดยให้สอดคล้องกับแผนงานหลักดังกล่าว เพื่อของงบประมาณ กำลังคน และวัสดุอุปกรณ์ ตามความจำเป็นของแต่ละโครงการหรือกิจกรรม

ขั้นตอนที่ 8 ติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน การติดตามและประเมินผลการดำเนินงาน ความจริงแล้วเป็นเรื่องที่จะต้องกระทำในทุกขั้นตอน เพื่อจะดูว่าการดำเนินงานต่างๆ ประสบผลสำเร็จไปมากน้อยเพียงใด มีปัญหาอะไรซับซ้อนอะไรบ้าง และควรแก้ไขปัญหานั้นอย่างไร เพื่อให้ได้ผลลัพธ์ตามที่ต้องการ

นอกจากแนวทางหรือขั้นตอนในการการคัดเลือกพื้นที่สำหรับสวนสาธารณะข้างต้นแล้ว เอื้อมพร วิสมหมาย (2527: 20-21) ยังได้กล่าวถึงแนวทางอื่นที่ควรนำมาพิจารณาด้วย ดังนี้

- ลักษณะตามธรรมชาติของพื้นที่นั้น เช่น เป็นเมืองเล็กๆ เมืองหลวง เมืองที่กำลังพัฒนา หรือหยุดพัฒนาแล้ว
- ลักษณะของประชาชนในเขตนั้น เช่น มีความเป็นอยู่หนาแน่นมาก ส่วนใหญ่มีงานทำ ลักษณะนิสัย อายุ
- ลักษณะของพื้นที่ราบ เป็นภูเขา และลักษณะภูมิอากาศ
- แผนผังการใช้พื้นที่ และการจราจรของสถานที่นั้นๆ ในปัจจุบันและอนาคต
- ราคา และจำนวนพื้นที่ที่จัดหาได้
- สถานที่พักอาศัย และแหล่งการค้า

2.6 ลักษณะทั่วไปของพื้นที่ศึกษา

2.6.1 ขนาดของพื้นที่ศึกษา

บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ประกอบด้วย 15 เขต ได้แก่ เขตธนบุรี เขตราชบุรีบูรณะ เขตคลองสาน เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตบางพลัด เขตบางขุนเทียน เขตบางบอน เขตบางแค เขตตลิ่งชัน เขตภาษีเจริญ เขตทวีวัฒนา เขตทุ่งครุ เขตหนองแขม และเขตจอมทอง มีขนาดพื้นที่ทั้งหมด 449.386 ตารางกิโลเมตร (แผนที่ที่ 1) เขตที่มีพื้นที่มากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เขตบางขุนเทียน มีพื้นที่ 120.687 ตร.กม. เขตทวีวัฒนา มีพื้นที่ 50.219 ตร.กม. เขตบางแค มีพื้นที่ 44.226 ตร.กม. ตามลำดับ ส่วนเขตที่มีพื้นที่น้อยที่สุด ได้แก่ เขตคลองสาน มีพื้นที่ 6.051 ตร.กม. เขตบางกอกใหญ่ มีพื้นที่ 6.180 ตร.กม. และเขตธนบุรี มีพื้นที่ 8.551 ตร.กม. ตามลำดับ (ตารางที่ 4) และเมื่อเปรียบเทียบกับจากแผนที่แสดงขอบเขตการปกครองจะพบว่าเขตที่มีพื้นที่มากส่วนใหญ่จะเป็นเขตที่อยู่ทางด้านทิศใต้และทิศตะวันตกเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งติดต่อกับจังหวัดปริมณฑล

ตารางที่ 4 แสดงขนาดของพื้นที่ศึกษา จำแนกตามเขต 15 เขต

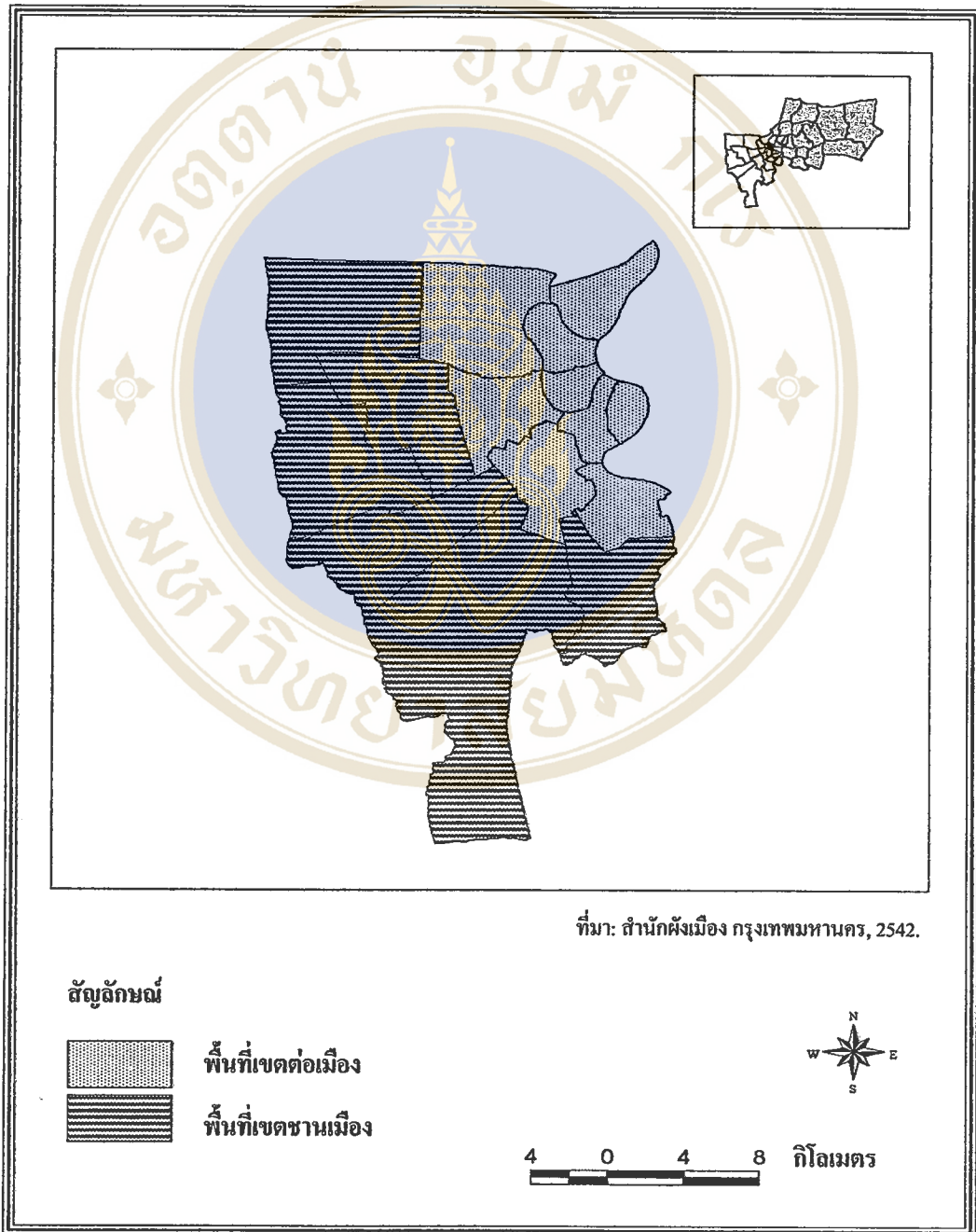
ลำดับ	เขต	พื้นที่ (ตารางกิโลเมตร)
1	ธนบุรี	8.551
2	ราชบุรีบูรณะ	15.782
3	คลองสาน	6.051
4	บางกอกน้อย	11.944
5	บางกอกใหญ่	6.180
6	บางพลัด	11.360
7	บางขุนเทียน	120.687
8	บางบอน	34.745
9	บางแค	44.226
10	ตลิ่งชัน	29.479
11	ภาษีเจริญ	17.834
12	ทวีวัฒนา	50.219
13	ทุ่งครุ	30.741
14	หนองแขม	35.322
15	จอมทอง	26.265
รวม		449.386

ซึ่งการศึกษาในครั้งนี้จะแบ่งพื้นที่ออกเป็น 2 กลุ่ม ตามเกณฑ์ของสำนักผังเมือง (2541) โดยแบ่งตามลักษณะการใช้ที่ดินบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 เขต สามารถแบ่งได้เป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มแรกจะจัดอยู่ในกลุ่มพื้นที่เขตต่อเมือง (Urban Fringe) หรือเขตชั้นกลาง จำนวน 9 เขต ได้แก่ เขตธนบุรี เขตราชบุรีบูรณะ เขตคลองสาน เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตบางพลัด เขตตลิ่งชัน เขตภาษีเจริญ และเขตจอมทอง ซึ่งเป็นเขตที่มีการขยายตัวของประชากร กิจกรรมการค้า และที่อยู่อาศัยอย่างต่อเนื่อง ตั้งอยู่ในรัศมีระหว่าง 10-20 กิโลเมตร จากศูนย์กลางเมือง ซึ่งในปัจจุบันเป็นบริเวณที่มีการพัฒนาเมืองอย่างกระจัดกระจาย (Urban Sprawl) ขนาดประมาณร้อยละ 60 ของพื้นที่ศึกษา

ส่วนกลุ่มที่สองจัดอยู่ในกลุ่มพื้นที่เขตชานเมือง (Suburb) จำนวน 6 เขต ได้แก่ เขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม เขตบางแค เขตบางบอน เขตทุ่งครุ และเขตบางขุนเทียน ซึ่งเป็นพื้นที่เขตชั้นนอกของกรุงเทพมหานคร ซึ่งเป็นเขตที่มีพื้นที่ว่างและพื้นที่เกษตรกรรมอยู่เป็นส่วนใหญ่ โดยมีลักษณะการ

ใช้ที่ดินผสมระหว่างเมืองและชนบท และเป็นเขตที่อยู่ห่างศูนย์กลางเมืองมากกว่า 20 กิโลเมตร ทำให้ยังมีโอกาสที่จะสามารถคัดเลือกพื้นที่ เพื่อจัดสร้างเป็นสวนสาธารณะระดับต่างๆ ซึ่งแตกต่างจากพื้นที่เขตเมืองชั้นในหรือศูนย์กลางเมือง

แผนที่ 2 แสดงพื้นที่ศึกษาบริเวณพื้นที่เขตต่อเมืองและพื้นที่เขตชานเมือง

2.6.2 จำนวนและความหนาแน่นของประชากร

จากการศึกษาพบว่าบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร มีจำนวนประชากรทั้งหมด 1,790,190 คน โดยพบว่าเขตที่มีจำนวนประชากรมากที่สุดเรียงจากมากไปหาน้อย ได้แก่ เขตธนบุรี มีจำนวนประชากร 184,181 คน เขตบางแค มีจำนวนประชากร 174,466 คน เขตจอมทอง มีจำนวนประชากร 172,863 คน ส่วนเขตที่มีจำนวนประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ เขตทวีวัฒนา มีจำนวนประชากร 53,801 คน เขตบางบอน มีจำนวนประชากร 76,040 คน และเขตบางกอกใหญ่ มีจำนวนประชากร 88,809 คน ตามลำดับ (ตารางที่ 5)

ส่วนความหนาแน่นของจำนวนประชากรต่อพื้นที่ พบว่ามีเขตที่มีความหนาแน่นของจำนวนประชากรต่อพื้นที่เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ (ตารางที่ 5) เขตธนบุรีมีความหนาแน่นของประชากรมากที่สุด คือ 21,539.118 คนต่อตร.กม. เขตคลองสาน มีความหนาแน่นประชากร 18,511.320 คนต่อตร.กม. เขตบางกอกใหญ่ ความหนาแน่นประชากร 14,370.388 คนต่อตร.กม. ตามลำดับ ส่วนเขตที่มีความหนาแน่นของประชากรต่อพื้นที่เรียงจากมากไปหาน้อยดังนี้ เขตที่มีความหนาแน่นของประชากรน้อยที่สุด ได้แก่ เขตบางขุนเทียน มีความหนาแน่นของประชากร 909.153 คนต่อตร.กม. เขตทวีวัฒนา มีความหนาแน่นของประชากร 1,071.327 คนต่อตร.กม. เขตบางบอน มีความหนาแน่นของประชากร 2,188.516 คนต่อตร.กม. ตามลำดับ ตารางที่ 5 แสดงความหนาแน่นของจำนวนประชากรต่อพื้นที่ จำแนกเขต 15 เขต

ลำดับ	เขต	ประชากร(คน)	พื้นที่(ตร.กม.)	ความหนาแน่น (ประชากรต่อพื้นที่)
1	ธนบุรี	184,181	8.551	21,539.118
2	ราชบุรีบูรณะ	93,482	15.782	5,923.330
3	คลองสาน	112,012	6.051	18,511.320
4	บางกอกน้อย	160,035	11.944	13,398.777
5	บางกอกใหญ่	88,809	6.180	14,370.388
6	บางพลัด	120,200	11.360	10,580.985
7	บางขุนเทียน	109,723	120.687	909.153
8	บางบอน	76,040	34.745	2,188.516
9	บางแค	174,466	44.226	3,944.874
10	ตลิ่งชัน	100,509	29.479	3,409.511
11	ภาษีเจริญ	141,063	17.834	7,909.779
12	ทวีวัฒนา	53,801	50.219	1,071.327
13	ทุ่งครุ	90,427	30.741	2,941.576
14	หนองแขม	112,579	35.322	3,187.220
15	จอมทอง	172,863	26.265	6,581.496

2.7 ตัวแปรที่ใช้ในการศึกษา

ความต้องการสวนสาธารณะของประชาชน เป็นความต้องการด้านการพักผ่อนหย่อนใจ ประเภทหนึ่งของมนุษย์ เนื่องจากการพักผ่อนหย่อนใจเป็นลักษณะหนึ่งของพฤติกรรมการแสดงออกของมนุษย์นอกเหนือไปจากความต้องการทางด้านร่างกาย และความต้องการทางด้านเศรษฐกิจ (Ott Romney, 1945) และจากผลงานวิจัยต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ล้วนแต่ศึกษาข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นตัวแทนประชากรเป้าหมายทั้งหมด ที่เป็นผู้ใช้สวนสาธารณะแห่งนั้น ในขณะที่ทำการเก็บข้อมูล โดยการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ และมีจุดมุ่งหมายเพื่อการแสดงให้เห็นถึงสภาพปัญหาของสวนสาธารณะ และความจำเป็นที่ต้องแสวงหาแนวทางในการจัดหาสวนสาธารณะให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชนในพื้นที่ ซึ่งผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องล้วนศึกษาตัวแปรที่แตกต่างกันไป ได้แก่

2.7.1 ลักษณะทั่วไปของผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ

- เพศ

เป็นตัวแปรที่มีผลต่อความต้องการไปใช้สวนสาธารณะ ดังกล่าวไว้ในงานวิจัยของ พิรวรรณ พงษ์ไพฑูย์, จิตตินันท์ เรืองวิรุฑุท และอมรรัตน์ กฤตยานวัช คือ เพศชายจะเป็นเพศที่มีความต้องการไปใช้สวนสาธารณะมากกว่าเพศหญิง ทั้งนี้อาจเป็นผลมาจากสวนสาธารณะมีจำนวนน้อย อยู่ห่างไกล ไม่สะดวกในการเดินทาง และสวนสาธารณะมักถูกมองด้วยภาพพจน์ที่ว่าเป็นสถานที่ไม่ปลอดภัย ผู้ใช้เป็นเพศหญิงจึงมีน้อยกว่า

- อายุ

เป็นปัจจัยที่มีความสำคัญต่อความต้องการ เนื่องจากคนวัยต่างกันย่อมมีความต้องการแตกต่างกันไป จากงานวิจัยของ อมรรัตน์ กฤตยานวัช และวัชรวิ น้อยพิทักษ์ พบว่าประชากรที่มีอายุต่างกัน มีความต้องการไปใช้สวนสาธารณะต่างกัน โดยที่กลุ่มอายุ 20-29 ปี จะเป็นผู้มาใช้สวนสาธารณะมากที่สุด อาจเนื่องจากยังเป็นช่วงอายุที่ยังไม่มีภาระครอบครัวมากนัก จึงมีเวลาเดินทางไปพักผ่อนยังสวนสาธารณะที่อยู่ไกลบ้านได้

- สถานภาพสมรส

นับเป็นตัวแปรที่มีผลต่อความต้องการไปใช้สวนสาธารณะ จากงานวิจัยของจิตตินันท์ เรื่องวีรยุทธ และอมรรัตน์ กฤตยานวัช พบว่าส่วนใหญ่ร้อยละ 70 คนโสดมีความต้องการไปใช้สวนสาธารณะมากกว่าคนที่แต่งงานแล้ว เนื่องจากคนโสดส่วนใหญ่มีเวลามากกว่าคนที่มีการครอบครัว เพราะไม่มีภาระทางครอบครัวมากนัก

- ระดับการศึกษา

ระดับการศึกษาเป็นตัวแปรหนึ่งที่ทำให้ประชาชนมีความรู้ความเข้าใจเรื่องการพักผ่อนหย่อนใจ จึงมีความต้องการสวนสาธารณะตามความรู้สึกที่แท้จริงของตน (สมศักดิ์ กองไชย, 2529) จากงานวิจัยของพิรพรรณ พงษ์ไพบูลย์ พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่อยู่ในระดับมัธยมศึกษาและอนุปริญญา

- อาชีพ

เมื่อศึกษาถึงผู้ที่มีความต้องการไปใช้สวนสาธารณะจำแนกตามกลุ่มอาชีพในงานวิจัยของพิรพรรณ พงษ์ไพบูลย์ และอมรรัตน์ กฤตยานวัช พบว่าผู้ที่มีอาชีพรับจ้างมีความต้องการไปใช้สวนสาธารณะมากที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับอาชีพของประชาชนส่วนใหญ่ที่ทำงานในกรุงเทพมหานคร ซึ่งทำงานในสาขาบริการและอุตสาหกรรม

- รายได้

จากงานวิจัยของจิตตินันท์ เรื่องวีรยุทธ และอมรรัตน์ กฤตยานวัช พบว่าผู้มีรายได้น้อย (2,000-4,000 บาทต่อเดือน) มีความต้องการไปใช้สวนสาธารณะมากที่สุด เนื่องจากสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย โดยเฉพาะสวนสาธารณะที่อยู่ใกล้บ้านซึ่งใช้เวลาในการเดินทางไม่มากนัก

2.7.2 ลักษณะรูปแบบการใช้บริการสวนสาธารณะ

- ความถี่ในการเดินทาง

จากงานวิจัยของชวนพิศ คุณฎีประเสริฐ พบว่าความถี่ในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนส่วนใหญ่จะมาทุกวัน และอาทิตย์ละครั้งเท่ากัน และในงานวิจัยของอมรรัตน์ กฤตยานวัช ได้กล่าวไว้ว่าสวนสาธารณะที่อยู่ในละแวกชุมชน ความถี่ในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนส่วนใหญ่จะมาทุกวันเช่นกัน

- วิธีที่ใช้ในการเดินทาง

จากงานวิจัยของสาลินี ภาวชน และชวนพิศ คุณฎีประเสริฐ ประชาชนส่วนใหญ่ จะใช้รถโดยสารประจำทางในการเดินทางไปสวนสาธารณะ เนื่องจากไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก และรองลงมาก็จะใช้วิธีเดินเท้าโดยเฉพาะสวนสาธารณะขนาดเล็ก

- ระยะเวลาที่ใช้บริการ

จากงานวิจัยของสาลินี ภาวชน พบว่า ระยะเวลาที่ใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสวนสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

- กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ

จากงานวิจัยของสาลินีพบว่า กิจกรรมที่ประชาชนส่วนใหญ่นิยมทำ คือ การนั่งพักผ่อนมากที่สุด รองมา คือ การออกกำลังกาย การอ่านหนังสือ ตามลำดับ

2.7.3 ลักษณะรูปแบบของสวนสาธารณะที่ต้องการ

- ความพอเพียงพอของจำนวนสวนสาธารณะ

จากงานวิจัยของวัชรินี น้อยพิทักษ์ พบว่าสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครมีจำนวนน้อยเกินไป ควรมีการจัดหาเพิ่มให้เพียงพอกับความต้องการของประชาชน

- ขนาดของสวนสาธารณะ

จากงานวิจัยของจิตตินันท์ เรืองวิรุยุทธ พบว่าบริเวณที่ประชาชนพึงพอใจที่จะจัดให้สร้างใหม่ ควรเป็นสวนสาธารณะขนาดเล็กที่อยู่ในละแวกชุมชนมากที่สุด

- ระยะทางในการเดินทางไปสวนสาธารณะ

จากงานวิจัยของจิตตินันท์ เรืองวิรุยุทธ และอมรรัตน์ กฤตยานวัช พบว่าระยะทางที่ประชาชนยินดีไปใช้บริการสวนสาธารณะ คือ 1-6 กิโลเมตร เนื่องจากใช้เวลาเดินทางไม่มากนัก

- บริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ

จากงานวิจัยของจิตตินันท์ เรืองวิรุยุทธ พบว่าบริเวณที่ประชาชนต้องการจัดสร้างสวนสาธารณะแห่งใหม่ในพื้นที่นั้นควรกระจายทั่วไป เนื่องจากประชาชนจะได้เดินทางมาใช้บริการได้ตลอดเวลา

2.8 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

จิตตินันท์ เรื่องวีรยุทธ ได้ทำการศึกษาแนวทางการจัดหาสวนสาธารณะในพื้นที่เขตชั้นใน กรุงเทพมหานคร ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ สถิติแบบพรรณนา คือ ร้อยละ (Percentages) ซึ่งผลการศึกษาพบว่าพื้นที่เขตชั้นในกรุงเทพมหานคร ยังมีปัญหาในเรื่องการขาดแคลนสวนสาธารณะอยู่มาก ประชาชนมีความต้องการให้มีการจัดสร้างหรือพัฒนาสวนสาธารณะเพิ่มขึ้น ขนาดของสวนสาธารณะที่สามารถจัดหาและพัฒนาได้อย่างเหมาะสมก็คือ สวนสาธารณะระดับที่เด็กเล่น สวนระดับละแวกบ้าน และสวนระดับชุมชน ขนาดของสวนดังกล่าวสามารถจะจัดสร้างให้กระจายอยู่ทั่วไป โดยมีความสอดคล้องกับพื้นที่ว่างที่มีอยู่จริงในสภาพปัจจุบัน และไม่เกิดปัญหาตามมาทีหลัง เช่น กรรมสิทธิ์ที่ดิน การเวนคืน เป็นต้น แนวทางอื่นที่สามารถดำเนินการจัดหาและพัฒนา ได้แก่ การขอความร่วมมือจากหน่วยงานของรัฐบาลและเอกชนช่วยพัฒนาพื้นที่ว่างที่มีอยู่ตกแต่งเป็นสวนสาธารณะสำหรับการพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนโดยทั่วไป ตลอดจนสมาชิกของหน่วยงานแต่ละแห่งนั้น

ชวนพิศ คุษฎีประเสริฐ ได้ทำการศึกษาแนวทางการวางแผนเพื่อพัฒนาสวนสาธารณะชุมชนในเขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร โดยทำการวิเคราะห์ข้อมูลจากการใช้แบบสอบถาม ซึ่งสำรวจความต้องการ ทศนคติ และความคิดเห็นต่อการมีส่วนร่วมของประชาชนในพื้นที่ จากผลการศึกษาพบว่าประชาชนต้องการสวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อน โดยรูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชน เป็นส่วนร่วมทั้งในระดับแสดงความคิดเห็น การมีส่วนร่วมทางการเงิน และการมีส่วนร่วมในการจัดการและพัฒนาสวนสาธารณะร่วมกับภาครัฐ ในส่วนขององค์กรธุรกิจ มีความสนใจในการมีส่วนร่วมสนับสนุน 2 กรณี คือ ความต่อเนื่องของพื้นที่สวนสาธารณะกับพื้นที่ขององค์กรธุรกิจ จะเป็นการมีส่วนร่วมทางการเงิน และการพัฒนาที่โล่งว่างหน้าอาคารจะเป็นการตอบรับมาตรการทางกฎหมายของรัฐ ที่เสนอเป็นแรงจูงใจต่อการพัฒนาของภาคเอกชน ซึ่งแนวทางดังกล่าวนี้จะนำไปสู่รูปแบบการพัฒนาสวนสาธารณะชุมชน และพื้นที่โล่งว่างในเมือง

ธรรมนุญรัฐ ทวีกุล ได้ทำการวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพแวดล้อมสวนสาธารณะของประชาชน : ศึกษากรณี ผู้ที่มาใช้สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร โดยทำการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญและแบบโควตา จากผู้ใช้สวนสาธารณะ 400 ราย รวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม และสถิติที่ใช้วิเคราะห์ คือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ยเลขคณิต ค่าทดสอบที ค่าความแปรปรวนทางเดียว และค่าจำแนกพหุ ผลการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างที่เป็น

โสด อายุ 24 ปี และต่ำกว่า การศึกษาระดับมัธยมศึกษาหรือเทียบเท่า อาชีพรับจ้างและบริการ รายได้ต่ำกว่า 2,000 บาทต่อเดือน มีการใช้สวนสาธารณะไม่เกิน 4 ครั้งต่อเดือน และไม่เกิน 3 ชั่วโมงต่อครั้ง ส่วนใหญ่มาเป็นกลุ่มในวันหยุด เพื่อพักผ่อนหย่อนใจ

พงษ์ไพบุลย์ ศิลาวราเวทย์ ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนในเมืองต่อสวนสาธารณะของประชาชน : ศึกษากรณี ผู้ที่มาใช้สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร โดยการเก็บข้อมูลภาคสนามในบริเวณสวนลุมพินี สวนจตุจักร และสวนธนบุรีรมย์ จากประชาชนที่มาใช้สวนสาธารณะดังกล่าวรวม 400 ราย พบว่ากลุ่มประชาชนที่มีความแตกต่างกันในด้านสถานภาพสมรส ด้านอาชีพ มีผลทำให้เกิดความแตกต่างกันในเรื่องความคิดเห็น โดยทั่วไปต่อสวนสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ

พิรพรรณ พงศ์ไพบุลย์ ได้ทำการศึกษาแนวทางการจัดเตรียมสวนสาธารณะระดับชุมชนระดับเขตหรือย่าน และระดับเมือง กรณีศึกษาผังเมืองรวมชลบุรี จังหวัดชลบุรี พบว่าสวนสาธารณะที่มีอยู่ในปัจจุบัน ทั้งสวนระดับย่าน ระดับชุมชน และสนามเด็กเล่น ยังไม่เป็นไปตามระบบ Central Place Theory และแนวคิด Hierarchy Spatial จำนวนสวนสาธารณะที่มีอยู่จึงไม่สามารถรองรับประชากรได้ทั้งชุมชนเมืองชลบุรี ฉะนั้นควรจัดหาพื้นที่ว่างเพื่อนำมาพัฒนาเป็นสวนสาธารณะ แต่จากข้อจำกัดของขนาดพื้นที่ และราคาที่ดินที่สูงในชุมชนเมืองชลบุรี ทำให้ความเป็นไปได้ในการพัฒนาสวนสาธารณะจึงเป็นไปได้แค่เพียง สวนสาธารณะระดับชุมชน สวนละแวกบ้าน และสนามเด็กเล่น

วัชรวิ น้อยพิทักษ์ ได้ทำการศึกษาความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการและรูปแบบการใช้ประโยชน์ : ศึกษากรณี ผู้มาใช้สวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร โดยทำการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ด้วยแบบสอบถาม และการวิเคราะห์ข้อมูล ใช้ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และทดสอบด้วยวิธี T-test และ F-test พบว่าสวนสาธารณะที่มีอยู่ในปัจจุบันยังมีน้อยเกินไป ไม่เพียงพอกับความต้องการของประชาชน ซึ่งทางกรุงเทพมหานครควรที่จะจัดสร้างสวนสาธารณะให้มีการกระจายทั่วไปในแต่ละเขต มีแหล่งพักผ่อนหย่อนใจที่ใกล้แหล่งที่พักอาศัย เพื่อลดความแออัดจากประชาชนที่หลังไหลเข้ามาพักผ่อนในสวนสาธารณะที่อยู่ใจกลางเมือง เนื่องจากสามารถช่วยลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง นอกจากนี้ผลการศึกษายังพบว่าประชาชนผู้มาใช้สวนสาธารณะที่มีลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะทางเศรษฐกิจ

และสังคมที่ต่างกัน มีผลต่อความคิดเห็นในด้านปริมาณและคุณภาพของสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการ และรูปแบบการใช้ประโยชน์แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ศิริพรรณ ทวีสุข ได้ศึกษาถึงความต้องการพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของประชากรในกรุงเทพมหานคร พบว่าในสภาพแวดล้อมแบบเมืองที่มีการพัฒนาและเจริญเติบโตทั้งในด้านเศรษฐกิจและสังคม โดยเฉพาะกรุงเทพมหานครทำให้ลักษณะ Built-up Area ครอบคลุมพื้นที่ว่างในเมืองมากขึ้นเรื่อยๆ ก่อให้เกิดสภาพแออัดของเมือง และปัญหาในด้านสิ่งแวดล้อมตามมาอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ การพักผ่อนหย่อนใจจึงเป็นสิ่งที่คนกรุงเทพมหานครต้องการมากขึ้น โดยเฉพาะพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ ปัจจุบันพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจโดยเฉลี่ยเท่ากับ 1.09 ตารางเมตรต่อคน สัดส่วนของพื้นที่ดังกล่าว เมื่อเทียบกับเมืองระดับมหานครในประเทศอื่นๆ แล้วยังอยู่ในเกณฑ์ที่ต่ำกว่า โดยเฉพาะเมื่อเทียบกับมาตรฐาน ซึ่งผังลิวฟีลด์ กำหนดไว้ 10 ไร่ต่อ 1,000 คน (16 ตารางเมตรต่อคน) นับได้ว่าปัจจุบันกรุงเทพมหานครยังมีความขาดแคลนพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจ อันเป็นปัญหาส่วนหนึ่งของการพัฒนาเมืองที่ไม่อาจมองข้ามไปได้

สาลินี ภาวชน ได้ทำการศึกษาจิตความสามารถทางสังคมของสวนสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร : ศึกษาเฉพาะกรณี สวนลุมพินี โดยใช้แบบสอบถามประกอบกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึก ทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS โดยใช้สถิติ อัตราส่วนร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และทำการวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว พบว่าระดับการศึกษา รายได้ กิจกรรมภายในสวนลุมพินีที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อสวนลุมพินีแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

อมรรัตน์ กฤตยานวัช ได้ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการศึกษาเพื่อวางแผนจัดหาสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานครในแง่ของการผังเมือง จากการศึกษาพบว่าประชาชนหลายเขตขาดสวนสาธารณะสำหรับการพักผ่อน สวนสาธารณะที่มีอยู่ไม่สามารถให้บริการแก่ประชากรทุกกลุ่มทุกวัยได้ มีความจำเป็นต้องเพิ่มจำนวนสวนสาธารณะให้กระจายตัวมากขึ้น เนื่องจากสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมที่ทำให้สภาพความเป็นเมืองสูงขึ้น อาชีพประชากรส่วนใหญ่เป็นนอกภาคเกษตร และส่วนใหญ่เป็นผู้มีรายได้น้อย โดยเขตชั้นในจะเป็นเขตที่ประสบปัญหาความขาดแคลนมากที่สุด รองลงมาคือ เขตชั้นกลาง และเขตชั้นนอก ตามลำดับ และมาตรฐานของสวนสาธารณะจะแตกต่างกันออกไปตามเงื่อนไขด้านที่ว่าง ราคาที่ดิน ประเภทของสวน และความสามารถในการบริหารของหน่วยงานที่รับผิดชอบ โดยเงื่อนไขดังกล่าว การศึกษานี้จึงกำหนดมาตรฐานที่เหมาะสม

สำหรับเขตชั้นใน คือ 2.5 ไร่ต่อ 1,000 คน เขตชั้นกลาง 5 ไร่ต่อ 1,000 คน ชั้นนอก 10 ไร่ต่อ 1,000 คน ดังนั้นการจัดหาสวนสาธารณะให้ได้ตามขนาดมาตรฐานและความต้องการ จึงต้องพิจารณาจากที่ว่างที่มีอยู่ทุกประเภท เช่น ที่ว่างเกษตรกรรม ที่ว่างในวัด ที่ว่างในโรงเรียน ฯลฯ โดยแนวทางการจัดหาสวนนั้นควรเป็นไปตามระบบ หรือลำดับชั้นของสวนสาธารณะ (Hierarchy of Park) ซึ่งแนวทางในการพัฒนาสวนสาธารณะในเขตชั้นในควรเป็นสวนระดับท้องถิ่น เขตชั้นกลางควรเป็นสวนระดับย่าน และเขตชั้นนอกควรเป็นสวนระดับเมือง

บทที่ 3

วิธีการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ (Survey research) โดยเน้นการรวบรวมข้อมูล ทั้งข้อมูลปฐมภูมิและทุติยภูมิ ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อศึกษาถึงปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร โดยมีขั้นตอนในการวิจัยดังนี้

3.1 ประชากร

ประชากรกลุ่มเป้าหมายในการศึกษาครั้งนี้ คือ ประชากรที่อาศัยอยู่บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 เขต

3.1.1 ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง

สำหรับขนาดของกลุ่มตัวอย่าง ได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากประชากรกลุ่มเป้าหมาย โดยใช้สูตรของ Taro Yamane ที่ระดับนัยสำคัญ 0.05 ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + N(e)^2}$$

เมื่อ

n	=	ขนาดของกลุ่มตัวอย่าง
N	=	ขนาดของประชากรทั้งหมด
e	=	ความคลาดเคลื่อนจากการสุ่มตัวอย่างที่ระดับความเชื่อมั่น 95% (e = 0.005)

$$\begin{aligned} \text{ขนาดกลุ่มตัวอย่าง } n &= \frac{1,790,190}{1 + 1,790,190 (0.05)^2} \\ &= \frac{1,790,190}{1 + 4475.475} \end{aligned}$$

= 399.88

= 400 คน

3.1.2 การสุ่มตัวอย่าง

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ดำเนินการสุ่มตัวอย่างแบบโควตา (Quota sampling) โดยแบ่งกลุ่มประชากรที่ศึกษา เป็น 2 กลุ่ม (ตารางที่ 6) ซึ่งจำแนกตามลักษณะการใช้ประโยชน์ที่ดินบริเวณพื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ได้แก่

- พื้นที่เขตต่อเมือง คือ กลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่เขตต่อเมือง (Urban Fringe) จำนวน 9 เขต ได้แก่ เขตบางกอกน้อย เขตบางกอกใหญ่ เขตบางพลัด เขตราชบุรีบูรณะ เขตธนบุรี เขตคลองสาน เขตตลิ่งชัน เขตภาษีเจริญ และเขตจอมทอง รวม 263 คน

- พื้นที่เขตชานเมือง คือ กลุ่มประชากรที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่เขตชานเมือง (Suburb) จำนวน 6 เขต ได้แก่ เขตทวีวัฒนา เขตหนองแขม เขตบางแค เขตบางบอน เขตบางขุนเทียน และเขตทุ่งครุ รวม 137 คน

จากนั้นทำการสุ่มตัวอย่างโดยบังเอิญ (Accidental sampling) โดยเลือกสุ่มตัวอย่างจากประชากรที่อาศัยอยู่ในแต่ละเขต จำนวน 400 คน รวมถึงการสัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ดูแลสวนสาธารณะบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร จำนวน 8 คน

ตารางที่ 6 แสดงการสุ่มตัวอย่างประชากรบริเวณพื้นที่เขตต่อเมืองและพื้นที่เขตชานเมือง

พื้นที่ศึกษา	จำนวนประชากรจำแนกตามเขต (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
พื้นที่เขตต่อเมือง		
1. เขตธนบุรี	184,181	41
2. เขตราชบุรีบูรณะ	93,482	21
3. เขตคลองสาน	112,012	25
4. เขตบางกอกน้อย	160,035	36
5. เขตบางกอกใหญ่	88,809	20
6. เขตบางพลัด	120,200	27
7. เขตจอมทอง	172,863	39
8. เขตตลิ่งชัน	100,509	22
9. เขตภาษีเจริญ	141,063	32

ตารางที่ 6 แสดงการสุ่มตัวอย่างประชากรบริเวณพื้นที่เขตต่อเมืองและพื้นที่เขตชานเมือง (ต่อ)

พื้นที่ศึกษา	จำนวนประชากรจำแนกตามเขต (คน)	จำนวนตัวอย่าง (คน)
พื้นที่เขตชานเมือง		
10. เขตบางขุนเทียน	109,723	24
11. เขตบางบอน	76,040	17
12. เขตบางแค	174,466	39
13. เขตทวีวัฒนา	53,801	12
14. เขตทุ่งครุ	90,427	20
15. เขตหนองแขม	112,579	25
รวม	1,790,190	400

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้ ผู้วิจัยได้แบ่งเครื่องมือออกเป็น 2 ส่วน คือ

3.2.1 แบบสอบถาม (Questionnaire) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร จำนวน 15 เขต ซึ่งประกอบไปด้วย 3 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นคำถามเกี่ยวกับลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด และเติมคำในช่องว่าง

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับรูปแบบการใช้บริการของประชาชน ได้แก่ ความถี่ในการเดินทาง วิธีที่ใช้ในการเดินทาง ระยะเวลาที่ใช้บริการ และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด และเติมคำในช่องว่าง

ส่วนที่ 3 เป็นคำถามเกี่ยวกับการความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชน ได้แก่ ความพอเพียงของสวนสาธารณะ ขนาดของสวนสาธารณะ ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ บริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ ลักษณะคำถามเป็นแบบปลายปิด และเติมคำในช่องว่าง

ส่วนที่ 4 เป็นคำถามเกี่ยวกับข้อเสนอแนะของประชาชน ลักษณะคำถามเป็นแบบคำถามแบบปลายเปิด

3.2.2 แบบสอบถามแบบเจาะลึก (In-depth interview) เพื่อใช้เป็นข้อมูลสนับสนุนงานวิจัยให้มีความเหมาะสม โดยสอบถามจากเจ้าหน้าที่ที่ดูแลสวนสาธารณะ ในประเด็นดังต่อไปนี้

- สภาพปัจจุบันและปัญหาของสวนสาธารณะบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร
- งบประมาณที่ได้รับ
- แนวทางการจัดเตรียมพื้นที่สวนสาธารณะบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้กำหนดการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

3.3.1 การเก็บรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น

โดยผู้วิจัยได้ทำหนังสือขอข้อมูลเบื้องต้นที่จำเป็นในการวิจัยครั้งนี้ไปยังหน่วยงานที่เกี่ยวข้องหลายแห่ง เช่น สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร กองสวนสาธารณะ สำนักสวัสดิการสังคม กรุงเทพมหานคร เป็นต้น เพื่อขอข้อมูลแผนที่ ข้อมูลประชากร ฯลฯ มาใช้ในการวางแผนวิจัยให้มีความเหมาะสม

3.3.2 การเก็บรวบรวมข้อมูลภาคสนาม

การเก็บรวบรวมข้อมูลในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองร่วมกับผู้ช่วยนักวิจัย จำนวน 10 คน ในช่วงวันที่ 9-15 เมษายน พ.ศ. 2544 โดยใช้แบบสอบถาม และแบบสอบถามเชิงลึก

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้เก็บรวบรวม ผู้วิจัยได้วิเคราะห์ประมวลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS for Windows (Statistical Package for the Social Sciences) โดยใช้สถิติต่างๆ ดังนี้

3.4.1 สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics)

เพื่อวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ในด้านลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการสวนสาธารณะ โดยใช้การแจกแจงความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ยเลขคณิต (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

3.4.2 สถิติเชิงวิเคราะห์ (Analytical Statistics) เพื่อเปรียบเทียบลักษณะความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนในพื้นที่เขตต่อเมืองและเขตชานเมืองโดยใช้สถิติเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย (Student' t-test) และสถิติการวิเคราะห์การผันแปรทางเดียว (One way analysis of variance: ANOVA) ส่วนปัจจัยต่างๆ ที่มีผลทำให้ความความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ใช้สถิติการวิเคราะห์ความผันแปรร่วม (Analysis of Covariance) กับการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ (Multiple Classification Analysis: MCA)

บทที่ 4

ผลการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ ได้ศึกษาถึงความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชนบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมืองและเขตชานเมือง และศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยมีดังนี้

4.1 ลักษณะส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

4.2 ลักษณะรูปแบบการให้บริการ ได้แก่ ความถี่ในการเดินทาง วิธีที่ใช้ในการเดินทาง ระยะเวลาที่ใช้บริการ และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ

4.3 ความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน ได้แก่ ความพอเพียงของสวนสาธารณะ ขนาดของสวนสาธารณะ ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ และบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ

4.4 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณเขตต่อเมืองและเขตชานเมือง

4.5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

4.1 ลักษณะส่วนบุคคล

4.1.1 เพศ (ตารางที่ 7)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 144 คน คิดเป็นร้อยละ 54.8 และเพศหญิง 119 คนคิดเป็นร้อยละ 45.2 (ตารางที่ 7)

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 72 คน คิดเป็นร้อยละ 52.6 และเพศชาย 65 คนคิดเป็นร้อยละ 47.4

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชาย 209 คน คิดเป็นร้อยละ 52.3 และเพศหญิง 191 คนคิดเป็นร้อยละ 47.7

4.1.2 อายุ (ตารางที่ 7)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 25-31 ปี มีจำนวน 111 คน คิดเป็นร้อยละ 42.2 ส่วนประชาชนที่มีอายุสูงกว่า 45 ปีมีน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 และพบว่าประชาชนมีอายุน้อยที่สุด เท่ากับ 18 ปี อายุสูงสุด เท่ากับ 52 ปี อายุเฉลี่ยของประชาชน เท่ากับ 30.6 ปี

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 32-38 ปี มีจำนวน 80 คน คิดเป็นร้อยละ 58.4 รองลงมาจะมีอายุอยู่ในช่วง 39-45 ปี จำนวน 57 คน คิดเป็นร้อยละ 41.6 และพบว่าประชาชนมีอายุน้อยที่สุด เท่ากับ 31 ปี อายุสูงสุด เท่ากับ 48 ปี อายุเฉลี่ยของประชาชน เท่ากับ 38.57 ปี

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่มีอายุอยู่ในช่วง 32-38 ปี มีจำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนประชาชนที่มีอายุสูงกว่า 45 ปีมีน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.2 และพบว่าประชาชนมีอายุน้อยที่สุด เท่ากับ 18 ปี อายุสูงสุด เท่ากับ 52 ปี อายุเฉลี่ยของประชาชน เท่ากับ 33.33 ปี

4.1.3 สถานภาพสมรส (ตารางที่ 7)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 188 คน คิดเป็นร้อยละ 71.5 แต่งงาน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 26.2 หย่าร้าง/แยกกันอยู่ จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3 ตามลำดับ

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 69 คน คิดเป็นร้อยละ 50.4 แต่งงาน 63 คน คิดเป็นร้อยละ 46 หย่าร้าง/แยกกันอยู่ จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 3.6 ตามลำดับ

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่มีสถานภาพโสด จำนวน 257 คน คิดเป็นร้อยละ 64.3 แต่งงาน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 33 หย่าร้าง/แยกกันอยู่ จำนวน 11 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7 ตามลำดับ

4.1.4 ระดับการศึกษา (ตารางที่ 7)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า มีจำนวน 132 คน คิดเป็นร้อยละ 50.2 รองลงมา คือ จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง หรือ

อนุปริญญา จำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 19.8 ส่วนประชาชนที่จบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 2.3

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า มีจำนวน 52 คน คิดเป็นร้อยละ 38 รองลงมา คือ จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง หรืออนุปริญญา จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 ส่วนประชาชนที่จบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่จบการศึกษาระดับปริญญาตรี หรือเทียบเท่า มีจำนวน 184 คน คิดเป็นร้อยละ 46 รองลงมา คือ จบการศึกษาระดับประกาศนียบัตรชั้นสูง หรืออนุปริญญา จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 ส่วนประชาชนที่จบการศึกษาสูงกว่าระดับปริญญาตรีมีจำนวนน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2

4.1.5 อาชีพ (ตารางที่ 7)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา จำนวน 108 คน คิดเป็นร้อยละ 41.1 รองลงมา คือ อาชีพรับจ้างและบริการ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 ส่วนประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำไร่ / ทำนา / ทำสวน มีน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีอาชีพรับจ้างและบริการ จำนวน 43 คน คิดเป็นร้อยละ 31.4 รองลงมา คือ อาชีพค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 30.7 ส่วนประชาชนที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา มีน้อยที่สุด จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 1.5

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา จำนวน 110 คน คิดเป็นร้อยละ 27.5 รองลงมา คือ อาชีพรับจ้างและบริการ จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 24.5 ส่วนประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำไร่ / ทำนา / ทำสวน มีน้อยที่สุดจำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2

4.1.6 รายได้ (ตารางที่ 7)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้ต่ำกว่า 7,801 บาท จำนวน 130 คน คิดเป็นร้อยละ 49.4 ส่วนประชาชนที่มีรายได้สูงกว่า 22,000 บาท มีน้อยที่สุด จำนวน 5 คน คิดเป็นร้อยละ 1.9 และพบว่าประชาชนมีรายได้ต่ำสุด เท่ากับ 3,000 บาท รายได้สูงสุด เท่ากับ 27,000 บาท รายได้เฉลี่ย เท่ากับ 8,920.91บาท

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 7,801-12,600 บาท จำนวน 67 คน คิดเป็นร้อยละ 48.9 ส่วนประชาชนที่มีรายได้สูงกว่า 22,000 บาท มีน้อยที่สุด จำนวน 5 คน

คิดเป็นร้อยละ 3.6 และพบว่าประชาชนมีรายได้ต่ำสุด เท่ากับ 3,000 บาท รายได้สูงสุด เท่ากับ 25,000 บาท รายได้เฉลี่ย เท่ากับ 12,673.72 บาท

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่มีรายได้อยู่ระหว่าง 7,801-12,600 บาท จำนวน 152 คน คิดเป็นร้อยละ 38 ส่วนประชาชนที่มีรายได้สูงกว่า 22,000 บาท มีน้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 2.5 และพบว่าประชาชนมีรายได้ต่ำสุด เท่ากับ 3,000 บาท รายได้สูงสุด เท่ากับ 25,000 บาท รายได้เฉลี่ย เท่ากับ 10,206.25 บาท

ตารางที่ 7 แสดงลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้

ลักษณะส่วนบุคคล	พื้นที่เขตต่อเมือง		พื้นที่เขตชานเมือง		พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
เพศ						
ชาย	144	54.8	65	47.4	209	52.3
หญิง	119	45.2	72	52.6	191	47.7
อายุ						
ต่ำกว่า 25 ปี	51	19.4	-	-	51	12.8
25-31ปี	111	42.2	-	-	111	27.7
32-38 ปี	40	15.2	80	58.4	120	30.0
39-45 ปี	56	21.3	57	41.6	113	28.3
สูงกว่า 45 ปี	5	1.9	-	-	5	1.2
		Mean = 30.60		Mean = 38.57		Mean = 33.33
		S.D. = 10.36		S.D. = 5.99		S.D. = 8.15
		Min = 18		Min = 31		Min = 18
		Max = 52		Max = 48		Max = 52
สถานภาพสมรส						
โสด	188	71.5	69	50.4	257	64.3
แต่งงาน	69	26.2	63	46.0	132	33.0
หย่าร้าง/แยกกันอยู่	6	2.3	5	3.6	11	2.7
จำนวนทั้งหมด	263	100.0	137	100.0	400	100.0

ตารางที่ 7 แสดงลักษณะส่วนบุคคล จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้ (ต่อ)

ลักษณะส่วนบุคคล	พื้นที่เขตต่อเมือง		พื้นที่เขตชานเมือง		พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ระดับการศึกษา						
ประถมศึกษา	13	4.9	12	8.8	25	6.3
มัธยมศึกษาตอนต้น	24	9.1	15	10.9	39	9.8
มัธยมศึกษาตอนปลาย	36	13.7	27	19.7	63	15.8
หรือเทียบเท่า						
ประกาศนียบัตรชั้นสูง	52	19.8	29	21.2	81	20.3
หรืออนุปริญญา						
ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	132	50.2	52	38.0	184	46.0
สูงกว่าปริญญาตรี	6	2.3	2	1.5	8	2.0
อาชีพ						
นักเรียน/นักศึกษา	108	41.1	2	1.5	110	27.5
ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	45	17.1	42	30.7	87	21.8
รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	37	14.1	37	27.0	74	18.5
รับจ้างและบริการ	55	20.9	43	31.4	98	24.5
แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	14	5.3	9	6.6	23	5.8
เกษตรกรกรรม เช่น ทำไร่/ทำนา/ทำสวน	4	1.5	4	2.9	8	2.0
รายได้						
ต่ำกว่า 7,801 บาท	130	49.4	19	13.9	149	37.3
7,801-12,600 บาท	85	32.3	67	48.9	152	38.0
12,601-17,400 บาท	22	8.4	23	16.8	45	11.2
17,401-22,000 บาท	21	8.0	23	16.8	44	11.0
สูงกว่า 22,000บาท	5	1.9	5	3.6	10	2.5
		Mean = 8,920.91 S.D. = 5,394.23 Min = 3,000 Max = 27,000		Mean = 12,673.72 S.D. = 5,101.10 Min = 3,000 Max = 25,000		Mean = 10,206.25 S.D. = 5,247.67 Min = 3,000 Max = 27,000
จำนวนทั้งหมด	263	100.0	137	100.0	400	100.0

4.2 ลักษณะรูปแบบการใช้บริการ

4.2.1 ความถี่ในการเดินทาง (ตารางที่ 8)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีความถี่ในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ 1 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 105 คน คิดเป็นร้อยละ 39.9 รองลงมา คือ 5 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 55 คน คิดเป็นร้อยละ 20.9 ส่วนประชาชนที่มีความถี่ในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ 4 วันต่อสัปดาห์ มีน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีความถี่ในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ 1 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 88 คน คิดเป็นร้อยละ 64.2 รองลงมา คือ 5 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 19 ส่วนประชาชนที่มีความถี่ในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ 4 วันต่อสัปดาห์ และ 5 วันต่อสัปดาห์ มีน้อยที่สุด จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่มีความถี่ในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ 1 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 193 คน คิดเป็นร้อยละ 48.3 รองลงมา คือ 5 วันต่อสัปดาห์ จำนวน 81 คน คิดเป็นร้อยละ 20.3 ส่วนประชาชนที่มีความถี่ในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ 4 วันต่อสัปดาห์ มีน้อยที่สุด จำนวน 8 คน คิดเป็นร้อยละ 2

4.2.2 วิธีที่ใช้ในการเดินทาง (ตารางที่ 8)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่จะเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะโดยใช้รถยนต์ส่วนบุคคล จำนวน 164 คน คิดเป็นร้อยละ 62.4 ส่วนประชาชนที่เดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะโดยใช้รถแท็กซี่หรือรถเช่า มีน้อยที่สุด จำนวน 7 คน คิดเป็นร้อยละ 2.7

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่จะเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ โดยใช้รถยนต์ส่วนบุคคล จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 82.5 ส่วนประชาชนที่เดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะโดยการเดินเท้า มีน้อยที่สุด จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่จะเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะโดยใช้รถยนต์ส่วนบุคคล จำนวน 277 คน คิดเป็นร้อยละ 69.3 ส่วนประชาชนที่เดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะโดยใช้รถแท็กซี่หรือรถเช่า มีน้อยที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4

4.2.3 ระยะเวลาในการใช้บริการ (ตารางที่ 8)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่จะใช้เวลาอยู่ในสวนสาธารณะประมาณ 1-3 ชั่วโมง จำนวน 220 คน คิดเป็นร้อยละ 83.7 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 27 คน คิดเป็นร้อยละ 10.3 ส่วนประชาชนใช้เวลาอยู่ในสวนสาธารณะสูงกว่า 3 ชั่วโมง มีน้อยที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 6.1

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่จะใช้เวลาอยู่ในสวนสาธารณะประมาณ 1-3 ชั่วโมง จำนวน 113 คน คิดเป็นร้อยละ 82.5 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 15 คน คิดเป็นร้อยละ 10.9 ส่วนประชาชนใช้เวลาอยู่ในสวนสาธารณะสูงกว่า 3 ชั่วโมง มีน้อยที่สุด จำนวน 9 คน คิดเป็นร้อยละ 6.6

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่จะใช้เวลาอยู่ในสวนสาธารณะประมาณ 1-3 ชั่วโมง จำนวน 333 คน คิดเป็นร้อยละ 83.3 รองลงมา คือ ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง จำนวน 42 คน คิดเป็นร้อยละ 10.5 ส่วนประชาชนใช้เวลาอยู่ในสวนสาธารณะสูงกว่า 3 ชั่วโมง มีน้อยที่สุด จำนวน 25 คน คิดเป็นร้อยละ 6.3

4.2.4 กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ (ตารางที่ 8)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่นิยมทำกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจในการใช้บริการสวนสาธารณะมากที่สุด คือ การวิ่งออกกำลังกาย จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 35 รองลงมา คือ การนำอาหารมารับประทาน จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6 ส่วนประชาชนนิยมทำกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจในการใช้บริการสวนสาธารณะน้อยที่สุด คือ การให้อาหารปลา จำนวน 2 คน คิดเป็นร้อยละ 0.8

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่นิยมทำกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจในการใช้บริการสวนสาธารณะมากที่สุด คือ การพานูตรหรือเด็กๆ มาเที่ยวเล่น จำนวน 39 คน คิดเป็นร้อยละ 28.5 รองลงมา คือ การนำอาหารมารับประทาน จำนวน 35 คน คิดเป็นร้อยละ 25.5 ส่วนประชาชนนิยมทำกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจในการใช้บริการสวนสาธารณะน้อยที่สุด คือ การทำกายบริหาร (แอโรบิคแดนซ์) จำนวน 1 คน คิดเป็นร้อยละ 0.7

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่นิยมทำกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจในการใช้บริการสวนสาธารณะมากที่สุด คือ การวิ่งออกกำลังกาย จำนวน 100 คน คิดเป็นร้อยละ 25 รองลงมา คือ การนำอาหารมารับประทาน จำนวน 84 คน คิดเป็นร้อยละ 21 ส่วนประชาชนนิยมทำกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจในการใช้บริการสวนสาธารณะน้อยที่สุด คือ การให้อาหารปลา จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 1

ตารางที่ 8 แสดงลักษณะรูปแบบการให้บริการ จำแนกตามความถี่ในการเดินทาง วิธีที่ใช้ในการเดินทาง ระยะเวลาในการให้บริการ และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ

ลักษณะรูปแบบการให้บริการ	พื้นที่เขตต่อเมือง		พื้นที่เขตชานเมือง		พื้นที่ฝั่งตะวันตก ของกรุงเทพมหานคร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความถี่ในการเดินทาง						
1 วัน / สัปดาห์	105	39.9	88	64.2	193	48.3
2 วัน / สัปดาห์	9	3.4	2	1.5	11	2.8
3 วัน / สัปดาห์	20	7.6	16	11.7	36	9.0
4 วัน / สัปดาห์	7	2.7	1	0.7	8	2.0
5 วัน / สัปดาห์	55	20.9	26	19.0	81	20.3
6 วัน / สัปดาห์	13	4.9	1	0.7	14	3.5
ทุกวัน	54	20.5	3	2.2	57	14.3
วิธีที่ใช้ในการเดินทาง						
เดินเท้า	28	10.6	4	2.9	32	8.0
จักรยาน/จักรยานยนต์	16	6.1	5	3.6	21	5.3
รถยนต์โดยสารประจำทาง	48	18.3	6	4.4	54	13.5
รถแท็กซี่/รถเช่า	7	2.7	9	6.6	16	4.0
รถยนต์ส่วนบุคคล	164	62.4	113	82.5	277	69.3
ระยะเวลาในการให้บริการ						
ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	27	10.3	15	10.9	42	10.5
1-3 ชั่วโมง	220	83.7	113	82.5	333	83.3
สูงกว่า 3 ชั่วโมง	16	6.1	9	6.6	25	6.3
จำนวนทั้งหมด	263	100.0	137	100.0	400	100.0

ตารางที่ 8 แสดงลักษณะรูปแบบการใช้บริการ จำแนกตามความถี่ในการเดินทาง วิธีที่ใช้ในการเดินทาง ระยะเวลาในการใช้บริการ และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ (ต่อ)

ลักษณะรูปแบบการใช้บริการ	พื้นที่เขตต่อเมือง		พื้นที่เขตชานเมือง		พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ						
เดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์	26	9.9	17	12.4	43	10.8
นั่งพักผ่อน	20	7.6	16	11.7	36	9.0
ให้อาหารปลา	2	0.8	2	1.5	4	1.0
อ่านหนังสือ	9	3.4	10	7.3	19	4.8
ร่ำวงจจีน (ไทเก๊ก)	6	2.3	-	-	6	1.5
ลีลาศ	-	-	-	-	-	-
วิ่งออกกำลังกาย	92	35.0	8	5.8	100	25.0
ถ่ายรูป	15	5.7	9	6.6	24	6.0
พานูตรหรือเด็ก ๆ มาเที่ยวเล่น	29	11.0	39	28.5	68	17.0
กายบริหาร(แอโรบิคแดนซ์)	15	5.7	1	0.7	16	4.0
ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ต่างๆ	-	-	-	-	-	-
นำอาหารมารับประทาน	49	18.6	35	25.5	84	21.0
จำนวนทั้งหมด	263	100.0	137	100.0	400	100.0

4.3 ความพึงพอใจของประชาชน ในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน

4.3.1 ความพอเพียงของสวนสาธารณะ (ตารางที่ 9)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเรื่องความพอเพียงของสวนสาธารณะว่ามีจำนวนน้อยเกินไป จำนวน 251 คน คิดเป็นร้อยละ 95.4 และมีความพึงพอใจต่อเรื่องความพอเพียงของสวนสาธารณะว่ามีจำนวนพอเพียง จำนวน 12 คน คิดเป็นร้อยละ 4.6

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเรื่องความพอเพียงของสวนสาธารณะว่ามีจำนวนน้อยเกินไป จำนวน 133 คน คิดเป็นร้อยละ 97.1 และมีความพึงพอใจต่อเรื่องความพอเพียงของสวนสาธารณะว่ามีจำนวนพอเพียง จำนวน 4 คน คิดเป็นร้อยละ 2.9

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเรื่องความพอเพียงของสวนสาธารณะว่ามีจำนวนน้อยเกินไป จำนวน 384 คน คิดเป็นร้อยละ 96 และมีความพึงพอใจต่อเรื่องความพอเพียงของสวนสาธารณะว่ามีจำนวนพอเพียง จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4

4.3.2 ขนาดของสวนสาธารณะ (ตารางที่ 9)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเรื่องขนาดของสวนสาธารณะว่าควรมีขนาดเล็ก มากที่สุด จำนวน 120 คน คิดเป็นร้อยละ 45.6 รองลงมา คือ ควรมีขนาดใหญ่ จำนวน 94 คน คิดเป็นร้อยละ 35.7 และมีความพึงพอใจต่อเรื่องขนาดของสวนสาธารณะว่าควรมีไม่จำกัดขนาด น้อยที่สุด จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 18.6

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเรื่องขนาดของสวนสาธารณะว่าควรมีขนาดเล็ก มากที่สุด จำนวน 61 คน คิดเป็นร้อยละ 44.5 รองลงมา คือ ควรมีขนาดใหญ่ จำนวน 50 คน คิดเป็นร้อยละ 36.5 และมีความพึงพอใจต่อเรื่องขนาดของสวนสาธารณะว่าควรมีไม่จำกัดขนาด น้อยที่สุด จำนวน 26 คน คิดเป็นร้อยละ 19

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเรื่องขนาดของสวนสาธารณะว่าควรมีขนาดเล็ก มากที่สุด จำนวน 181 คน คิดเป็นร้อยละ 45.3 รองลงมา คือ ควรมีขนาดใหญ่ จำนวน 144 คน คิดเป็นร้อยละ 36 และมีความพึงพอใจต่อเรื่องขนาดของสวนสาธารณะว่าควรมีไม่จำกัดขนาด น้อยที่สุด จำนวน 75 คน คิดเป็นร้อยละ 18.8

4.3.3 ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ (ตารางที่ 9)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเรื่องระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการว่าควรอยู่ในช่วง 1-5 กิโลเมตร มากที่สุด จำนวน 175 คน คิดเป็นร้อยละ 66.5 และมีความพึงพอใจต่อเรื่องระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการว่าควรสูงกว่า 10 กิโลเมตร น้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็นร้อยละ 3.8

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเรื่องระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการว่าควรอยู่ในช่วง 1-5 กิโลเมตร มากที่สุด จำนวน 92 คน คิดเป็นร้อยละ 67.2 และมีความพึงพอใจต่อเรื่องระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการว่าควรสูงกว่า 10 กิโลเมตร น้อยที่สุด จำนวน 6 คน คิดเป็นร้อยละ 4.4

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเรื่องระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการว่าควรอยู่ในช่วง 1-5 กิโลเมตรมากที่สุด จำนวน 267 คน คิดเป็นร้อยละ 66.8 และมีความพึงพอใจต่อเรื่องระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการว่าควรสูงกว่า 10 กิโลเมตรน้อยที่สุด จำนวน 16 คน คิดเป็นร้อยละ 4

4.3.4 บริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (ตารางที่ 9)

พื้นที่เขตต่อเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเรื่องบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะว่าควรอยู่ในย่านชุมชน มากที่สุด จำนวน 197 คน คิดเป็นร้อยละ 74.9 รองลงมา คือ ควรอยู่กระจายโดยทั่วไป จำนวน 53 คน คิดเป็นร้อยละ 20.2 และมีความพึงพอใจต่อเรื่องบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะว่าควรอยู่บริเวณชานเมือง น้อยที่สุด จำนวน 13 คน คิดเป็น ร้อยละ 4.9

พื้นที่เขตชานเมือง : ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเรื่องบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะว่าควรอยู่ในย่านชุมชน มากที่สุด จำนวน 98 คน คิดเป็นร้อยละ 71.5 รองลงมา คือ ควรอยู่กระจายโดยทั่วไป จำนวน 29 คน คิดเป็นร้อยละ 21.2 และมีความพึงพอใจต่อเรื่องบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะว่าควรอยู่บริเวณชานเมือง น้อยที่สุด จำนวน 10 คน คิดเป็น ร้อยละ 7.3

พื้นที่ฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร : ประชาชนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจต่อเรื่องบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะว่าควรอยู่ในย่านชุมชน มากที่สุด จำนวน 295 คน คิดเป็นร้อยละ 73.8 รองลงมา คือ ควรอยู่กระจายโดยทั่วไป จำนวน 82 คน คิดเป็นร้อยละ 20.5 และมีความพึงพอใจต่อเรื่องบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะว่าควรอยู่บริเวณชานเมือง น้อยที่สุด จำนวน 23 คน คิดเป็น ร้อยละ 5.8

ตารางที่ 9 แสดงความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน จำแนกตาม ความพอเพียงของสวนสาธารณะ ขนาดของสวนสาธารณะ ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ และบริเวณ ในการจัดสร้างสวนสาธารณะ

ความพึงพอใจในการ ใช้บริการสวนสาธารณะ	พื้นที่เขตต่อเมือง		พื้นที่เขตชานเมือง		พื้นที่ฝั่งตะวันตกของ กรุงเทพมหานคร	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
ความเพียงพอของ สวนสาธารณะ						
น้อยเกินไป	251	95.4	133	97.1	384	96.0
พอเพียง	12	4.6	4	2.9	16	4.0
มากเกินไป	-	-	-	-	-	-
ขนาดของสวนสาธารณะ						
ขนาดเล็ก	120	45.6	61	44.5	181	45.3
ขนาดใหญ่	94	35.7	50	36.5	144	36.0
ไม่จำกัดขนาด	49	18.6	26	19.0	75	18.8
ระยะทางที่ไปใช้บริการ						
ต่ำกว่า 1 กิโลเมตร	54	20.5	20	14.6	74	18.5
1-5 กิโลเมตร	175	66.5	92	67.2	267	66.8
6-10 กิโลเมตร	24	9.1	19	13.9	43	10.8
สูงกว่า 10 กิโลเมตร	10	3.8	6	4.4	16	4.0
บริเวณในการจัดสร้าง สวนสาธารณะ						
ย่านชุมชน	197	74.9	98	71.5	295	73.8
บริเวณชานเมือง	13	4.9	10	7.3	23	5.8
กระจายโดยทั่วไป	53	20.2	29	21.2	82	20.5
จำนวนทั้งหมด	263	100.0	137	100.0	400	100.0

4.4 การเปรียบเทียบปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณเขตต่อเมืองและเขตชานเมือง

ศึกษาจำแนกตามกลุ่มประชาชนที่อาศัยอยู่บริเวณพื้นที่เขตต่อเมือง (Urban Fringe) และพื้นที่เขตชานเมือง (Suburb) ดังนี้

4.4.1 ความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณเขตต่อเมือง

วิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย และความแปรปรวนทางเดียว เกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ

4.4.1.1 ความพึงพอใจที่มีต่อความพอเพียงของสวนสาธารณะ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการให้บริการ มีดังนี้ คือ

1) เพศ (ตารางที่ 10)

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะในแต่ละกลุ่มเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.080)

2) อายุ (ตารางที่ 10)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.036*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มอายุต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่า กลุ่มอายุที่มีความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี กับกลุ่มที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี (P-value = 0.023*)

3) สถานภาพสมรส (ตารางที่ 10)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 3 กลุ่มสถานภาพสมรส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.013*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มสถานภาพสมรสต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มสถานภาพสมรสที่มีความพึงพอใจในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่เป็น โสด กับกลุ่มที่สมรสแล้ว ($P\text{-value} = 0.036^*$)

4) ระดับการศึกษา (ตารางที่ 10)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า $P\text{-value} = 0.178$)

5) อาชีพ (ตารางที่ 10)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (ค่า $P\text{-value} = 0.038^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มอาชีพต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มอาชีพที่มีความพึงพอใจในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา กับกลุ่มที่มีอาชีพค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว ($P\text{-value} = 0.017^*$)

6) รายได้ (ตารางที่ 10)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.016^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มรายได้ต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มรายได้ที่มีความพึงพอใจในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,800 บาทกับกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 17,401-22,200 บาท ($P\text{-value} = 0.028^*$) และกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,800 บาท กับกลุ่มที่มีรายได้สูงกว่า 22,200 บาท ($P\text{-value} = 0.047^*$)

7) ความถี่ในการเดินทาง (ตารางที่ 10)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 7 กลุ่มความถี่ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.043^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มความถี่ในการเดินทางต่างๆ ที่ละคู่ โดยวิธี LSD พบว่าความถี่ในการเดินทางที่มีความพึงพอใจในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่เดินทางไปสวนสาธารณะ 1 วันต่อสัปดาห์ กับกลุ่มที่เดินทางไปสวนสาธารณะ 6 วันต่อสัปดาห์ ($P\text{-value} = 0.014^*$) และกลุ่มเดินทางไปสวนสาธารณะ 2 วันต่อสัปดาห์ กับกลุ่มเดินทางไปทุกวัน ($P\text{-value} = 0.033^*$)

8) วิธีที่ใช้ในการเดินทาง (ตารางที่ 10)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มวิธีที่ใช้ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.209$)

9) ระยะเวลาในการใช้บริการ (ตารางที่ 10)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 4 กลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.002^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการต่างๆ ที่ละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการที่มีความพึงพอใจในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะต่ำกว่า 1 ชั่วโมง กับกลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะสูงกว่า 3 ชั่วโมง ($P\text{-value} = 0.034^*$)

10) กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ (ตารางที่ 10)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 10 กลุ่มกิจกรรมที่ทำเมื่อมาใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.148$)

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อความเพียงพอของ
สวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
1. เพศ			
- ชาย	1.10	0.43	0.080
- หญิง	1.08	0.40	
2. อายุ			
- ต่ำกว่า 25 ปี	1.13	0.49	
- 25-31ปี	1.13	0.50	
- 32-38 ปี	1.00	0.00	0.036*
- 39-45 ปี	1.00	0.00	
- สูงกว่า 45 ปี	1.05	0.32	
3. สถานภาพสมรส			
- โสด	1.12	0.47	
- แต่งงาน	1.03	0.24	0.013*
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	1.00	0.00	
4. ระดับการศึกษา			
- ประถมศึกษา	1.15	0.55	
- มัธยมศึกษาตอนต้น	1.25	0.68	
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	1.00	0.00	0.178
- ประกาศนียบัตรชั้นสูงหรืออนุปริญญา	1.15	0.54	
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1.06	0.34	
- สูงกว่าปริญญาตรี	1.00	0.00	
5. อาชีพ			
- นักเรียน/นักศึกษา	1.11	0.46	
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	1.09	0.42	
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1.00	0.00	0.038*
- รับจ้างและบริการ	1.11	0.46	
- แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	1.14	0.53	
- เกษตรกรรม เช่น ทำไร่/ทำนา/ทำสวน	1.00	0.00	

□ คู่มือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อความเพียงพอของสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะรูปแบบการให้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
6. รายได้			
- ต่ำกว่า 7,801 บาท	1.11	0.45	0.016*
- 7,801-12,600 บาท	1.12	0.47	
- 12,601-17,400 บาท	1.00	0.00	
- 17,401-22,000 บาท	1.00	0.00	
- สูงกว่า 22,000บาท	1.00	0.00	
7. ความถี่ในการเดินทาง			
- 1 วัน / สัปดาห์	1.06	0.33	0.043*
- 2 วัน / สัปดาห์	1.00	0.00	
- 3 วัน / สัปดาห์	1.10	0.45	
- 4 วัน / สัปดาห์	1.00	0.00	
- 5 วัน / สัปดาห์	1.15	0.52	
- 6 วัน / สัปดาห์	1.00	0.00	
- ทุกวัน	1.15	0.53	
8. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง			
- เดินเท้า	1.21	0.63	0.209
- จักรยาน/จักรยานยนต์	1.00	0.00	
- รถยนต์โดยสารประจำทาง	1.13	0.49	
- รถแท็กซี่/รถเช่า	1.29	0.76	
- รถยนต์ส่วนบุคคล	1.06	0.34	
9. ระยะเวลาในการใช้บริการ			
- ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	1.00	0.00	0.002*
- 1-3 ชั่วโมง	1.16	0.34	
- สูงกว่า 3 ชั่วโมง	1.15	0.53	

] คู่มือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 10 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อความเพียงพอของสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะรูปแบบการใช้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
10. กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ			
- เล่นเล่น/ชมวิวทิวทัศน์	1.00	0.00	0.148
- นั่งพักผ่อน	1.10	0.45	
- ให้อาหารปลา	1.00	0.00	
- อ่านหนังสือ	1.44	0.88	
- รำมวยจีน (ไทเก๊ก)	1.00	0.00	
- ลีลาศ	-	-	
- วิ่งออกกำลังกาย	1.15	0.53	
- ถ่ายรูป	1.00	0.00	
- พานูทรหรือเด็กๆ มาที่ขยเล่น	1.07	0.37	
- กายบริหาร(แอโรบิคแดนซ์)	1.13	0.52	
- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ต่างๆ	-	-	
- นำอาหารมารับประทาน	1.00	0.00	

□ คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4.1.2 ความพึงพอใจที่มีต่อขนาดของสวนสาธารณะ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจด้านขนาดของสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการ มีดังนี้ คือ

1) เพศ (ตารางที่ 11)

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะในแต่ละกลุ่มเพศ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.031*)

2) อายุ (ตารางที่ 11)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มอายุ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.881)

3) สถานภาพการสมรส (ตารางที่ 11)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะทั้ง 3 กลุ่มสถานภาพสมรส แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.101)

4) ระดับการศึกษา

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.039*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มระดับการศึกษาต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่าระดับการศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อขนาดสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่จบการศึกษาระดับประถมศึกษา กับกลุ่มที่จบระดับการศึกษาปริญญาตรี/เทียบเท่า (P-value = 0.044*) และกลุ่มที่จบการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า กับกลุ่มที่จบการศึกษاپริญญาตรี/เทียบเท่า (P-value = 0.025*)

5) อาชีพ (ตารางที่ 11)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.190)

6) รายได้ (ตารางที่ 11)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.030*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มรายได้ต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มรายได้ที่มีความพึงพอใจในด้านขนาดสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,800 บาท กับกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 7,801-12,600 บาท (P-value = 0.022*) และกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 12,601-17,400 บาท กับกลุ่มที่มีรายได้ 17,401-22,200 บาท (P-value = 0.046*)

7) ความถี่ในการเดินทาง (ตารางที่ 11)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะทั้ง 7 กลุ่มความถี่ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.005*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มความถี่ในการเดินทางต่างๆ ที่ละคู่ โดยวิธี LSD พบว่าความถี่ในการเดินทางที่มีความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่เดินทางไปสวนสาธารณะ 1 วันต่อสัปดาห์ กับกลุ่มที่เดินทางไปสวนสาธารณะ 4 วันต่อสัปดาห์ (P-value = 0.022*) และกลุ่มเดินทางไปสวนสาธารณะ 6 วันต่อสัปดาห์ กับกลุ่มเดินทางไปทุกวัน (P-value = 0.033*)

8) วิธีที่ใช้ในการเดินทาง (ตารางที่ 11)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มวิธีที่ใช้ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.780)

9) ระยะเวลาในการใช้บริการ (ตารางที่ 11)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะทั้ง 4 กลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.920)

10) กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ (ตารางที่ 11)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะทั้ง 10 กลุ่มกิจกรรมที่ทำเมื่อมาใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.266)

ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อขนาดของสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
1. เพศ			
- ชาย	1.64	0.72	0.031*
- หญิง	1.84	0.79	
2. อายุ			
- ต่ำกว่า 25 ปี	1.62	0.69	0.881
- 25-31ปี	1.82	0.77	
- 32-38 ปี	1.56	0.72	
- 39-45 ปี	1.73	0.94	
- สูงกว่า 45 ปี	1.95	0.76	
3. สถานภาพสมรส			
- โสด	1.74	0.76	0.101
- แต่งงาน	1.70	0.77	
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	1.67	0.52	
4. ระดับการศึกษา			
- ประถมศึกษา	1.62	0.65	0.039*
- มัธยมศึกษาตอนต้น	1.75	0.79	
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	1.81	0.86	
- ประกาศนียบัตรชั้นสูงหรืออนุปริญญา	1.73	0.74	
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1.72	0.75	
- สูงกว่าปริญญาตรี	1.67	0.52	
5. อาชีพ			
- นักเรียน/นักศึกษา	1.69	0.73	0.190
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	1.84	0.74	
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1.65	0.79	
- รับจ้างและบริการ	1.87	0.82	
- แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	1.36	0.50	
- เกษตรกรรม เช่น ทำไร่/ทำนา/ทำสวน	1.50	1.00	

□ คู่มือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อขนาดของสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการให้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
6. รายได้			
- ต่ำกว่า 7,801 บาท	1.68	0.76	0.030*
- 7,801-12,600 บาท	1.73	0.75	
- 12,601-17,400 บาท	1.82	0.73	
- 17,401-22,000 บาท	1.95	0.80	
- สูงกว่า 22,000บาท	1.80	0.84	
7. ความถี่ในการเดินทาง			
- 1 วัน / สัปดาห์	1.79	0.77	0.005*
- 2 วัน / สัปดาห์	1.78	0.83	
- 3 วัน / สัปดาห์	1.65	0.81	
- 4 วัน / สัปดาห์	1.43	0.79	
- 5 วัน / สัปดาห์	1.71	0.79	
- 6 วัน / สัปดาห์	1.85	0.69	
- ทุกวัน	1.67	0.70	
8. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง			
- เดินเท้า	1.71	0.71	0.780
- จักรยาน/จักรยานยนต์	1.75	0.77	
- รถยนต์โดยสารประจำทาง	1.60	0.68	
- รถแท็กซี่/รถเช่า	1.71	0.95	
- รถยนต์ส่วนบุคคล	1.77	0.78	
9. ระยะเวลาในการใช้บริการ			
- ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	1.78	0.85	0.920
- 1-3 ชั่วโมง	1.75	0.76	
- สูงกว่า 3 ชั่วโมง	1.72	0.75	

□ คู่มือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 11 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อขนาดของสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะรูปแบบการใช้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
10. กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ			
- เล่นเล่น/ชมวิวทิวทัศน์	1.85	0.88	0.266
- นั่งพักผ่อน	1.80	0.89	
- ให้อาหารปลา	1.50	0.71	
- อ่านหนังสือ	1.22	0.44	
- รำมวยจีน (ไทเก๊ก)	2.17	0.75	
- ลีลาศ	-	-	
- วิ่งออกกำลังกาย	1.72	0.72	
- ถ่ายรูป	1.53	0.74	
- พาบุตรหรือเด็กๆ มาเที่ยวเล่น	1.55	0.69	
- กายบริหาร(แอโรบิคแดนซ์)	1.87	0.83	
- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ต่างๆ	-	-	
- นำอาหารมารับประทาน	1.84	0.75	

□ คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4.1.3 ความพึงพอใจที่มีต่อระยะทางไปใช้บริการ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในด้านระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการ มีดังนี้ คือ

1) เพศ (ตารางที่ 12)

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะในแต่ละกลุ่มเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.051)

2) อายุ (ตารางที่ 12)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มอายุ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.106)

3) สถานภาพสมรส (ตารางที่ 12)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 3 กลุ่มสถานภาพสมรส แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.692$)

4) ระดับการศึกษา (ตารางที่ 12)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.598$)

5) อาชีพ (ตารางที่ 12)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.022^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มอาชีพต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มอาชีพที่มีความพึงพอใจต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษากับกลุ่มที่มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ ($P\text{-value} = 0.006^*$) และกลุ่มเป็นนักเรียนหรือนักศึกษากับกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างและบริการ ($P\text{-value} = 0.045^*$)

6) รายได้ (ตารางที่ 12)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.012^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มรายได้ต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มรายได้ที่มีความพึงพอใจต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,800 บาทกับกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 7,801-12,600 บาท ($P\text{-value} = 0.024^*$) และกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 12,601-17,400 บาทกับกลุ่มที่มีรายได้ 17,401-22,200 บาท ($P\text{-value} = 0.005^*$)

7) ความถี่ในการเดินทาง (ตารางที่ 12)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 7 กลุ่มความถี่ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.032^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มความถี่ในการเดินทางต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่าความถี่ในการเดินทางที่มีความพึงพอใจต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่เดินทางไปสวนสาธารณะ 1 วันต่อสัปดาห์ กับกลุ่มที่เดินทางไปสวนสาธารณะ 5 วันต่อสัปดาห์ ($P\text{-value} = 0.040^*$)

8) วิธีที่ใช้ในการเดินทาง (ตารางที่ 12)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มวิธีที่ใช้ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.189$)

9) ระยะเวลาในการใช้บริการ (ตารางที่ 12)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 4 กลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.036^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการที่มีความพึงพอใจต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะต่ำกว่า 1 ชั่วโมงกับกลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะ 1-3 ชั่วโมง ($P\text{-value} = 0.016^*$) และกลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะ 1-3 ชั่วโมง กับกลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะสูงกว่า 3 ชั่วโมง ($P\text{-value} = 0.021^*$)

10) กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ (ตารางที่ 12)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 10 กลุ่มกิจกรรมที่ทำเมื่อมาใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.002^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มกิจกรรมที่ทำในการใช้บริการสวนสาธารณะต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มกิจกรรมที่ทำในการใช้บริการสวนสาธารณะที่มีความพึงพอใจต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่ให้อาหารปลากับกลุ่มที่วิ่งออกกำลังกาย (P-value = 0.016*), กลุ่มที่ให้อาหารปลากับกลุ่มที่นำอาหารมารับประทาน (P-value = 0.006*) และกลุ่มที่ร่ำมวยจีน(ไทเก๊ก)กับกลุ่มที่พานูตรหรือเตี๊ยกมาเที่ยวเล่น (P-value = 0.021*)

ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการให้บริการ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
1. เพศ			
- ชาย	1.89	0.65	0.051
- หญิง	2.05	0.69	
2. อายุ			
- ต่ำกว่า 25 ปี	1.82	0.53	0.106
- 25-31ปี	2.00	0.76	
- 32-38 ปี	2.09	0.59	
- 39-45 ปี	2.00	0.69	
- สูงกว่า 45 ปี	2.10	0.79	
3. สถานภาพสมรส			
- โสด	1.95	0.67	0.692
- แต่งงาน	2.01	0.70	
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	1.83	0.41	
4. ระดับการศึกษา			
- ประถมศึกษา	2.00	0.71	0.598
- มัธยมศึกษาตอนต้น	1.92	0.88	
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	2.08	0.60	
- ประกาศนียบัตรชั้นสูงหรืออนุปริญญา	2.06	0.75	
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1.90	0.62	
- สูงกว่าปริญญาตรี	1.83	0.41	

□ คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะรูปแบบการให้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
5. อาชีพ			
- นักเรียน/นักศึกษา	1.81	0.57	0.022*
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	2.00	0.80	
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2.16	0.73	
- รับจ้างและบริการ	2.04	0.69	
- แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	2.07	0.62	
- เกษตรกรรม เช่น ทำไร่/ทำนา/ทำสวน	2.25	0.50	
6. รายได้			
- ต่ำกว่า 7,801 บาท	1.84	0.59	0.012*
- 7,801-12,600 บาท	2.05	0.72	
- 12,601-17,400 บาท	2.27	0.77	
- 17,401-22,000 บาท	1.95	0.67	
- สูงกว่า 22,000บาท	2.40	0.55	
7. ความถี่ในการเดินทาง			
- 1 วัน / สัปดาห์	2.06	0.76	0.032*
- 2 วัน / สัปดาห์	1.89	0.33	
- 3 วัน / สัปดาห์	1.90	0.64	
- 4 วัน / สัปดาห์	1.86	1.07	
- 5 วัน / สัปดาห์	1.96	0.64	
- 6 วัน / สัปดาห์	1.85	0.80	
- ทุกวัน	1.85	0.45	
8. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง			
- เดินเท้า	1.82	0.77	0.189
- จักรยาน/จักรยานยนต์	1.75	0.58	
- รถยนต์โดยสารประจำทาง	1.85	0.50	
- รถแท็กซี่/รถเช่า	2.00	0.58	
- รถยนต์ส่วนบุคคล	2.04	0.70	

□ คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 12 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะรูปแบบการให้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
9. ระยะเวลาในการใช้บริการ			
- ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	2.30	0.91	0.036*
- 1-3 ชั่วโมง	1.96	0.64	
- สูงกว่า 3 ชั่วโมง	1.85	0.64	
10. กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ			
- เดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์	1.88	0.77	0.002*
- นั่งพักผ่อน	2.05	0.83	
- ให้อาหารปลา	1.50	0.71	
- อ่านหนังสือ	1.78	0.83	
- รำมวยจีน (ไทเก๊ก)	1.67	0.82	
- ลีลาศ	-	-	
- รিংออกกำลังกาย	1.85	0.57	
- ถ่ายรูป	2.27	0.96	
- พาบุตรหรือเด็กๆ มาเที่ยวเล่น	2.07	0.53	
- กายบริหาร(แอโรบิคแดนซ์)	2.07	0.70	
- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ต่างๆ	-	-	
- นำอาหารมารับประทาน	2.08	0.61	

□ คู่มือนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4.1.4 ความพึงพอใจที่มีต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการให้บริการ มีดังนี้ คือ

1) เพศ (ตารางที่ 13)

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะในแต่ละกลุ่มเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.345)

2) อายุ (ตารางที่ 13)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.003*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มอายุต่างๆ ที่ละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มอายุที่มีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่มีอายุต่ำกว่า 25 ปี กับกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 25-31 ปี (P-value = 0.014*), กลุ่มที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี กับกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 25-31 ปี (P-value = 0.001*) และกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 32-38 ปี กับกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 39-45 ปี (P-value = 0.033*)

3) สถานภาพสมรส (ตารางที่ 13)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 3 กลุ่มสถานภาพสมรส แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.986)

4) ระดับการศึกษา (ตารางที่ 13)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.040*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มระดับการศึกษาต่างๆ ที่ละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มระดับการศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่จบระดับประถมศึกษา กับกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (P-value = 0.006*), กลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า กับกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (P-value = 0.018*) และกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า กับกลุ่มที่จบประกาศนียบัตรชั้นสูงหรืออนุปริญญา (P-value = 0.015*)

5) อาชีพ (ตารางที่ 13)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.284)

6) รายได้ (ตารางที่ 13)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.019*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มรายได้ต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มรายได้ที่มีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,800 บาทกับกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 17,401-22,200 บาท (P-value = 0.006*)

7) ความถี่ในการเดินทาง (ตารางที่ 13)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 7 กลุ่มความถี่ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.005*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มความถี่ในการเดินทางต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่าความถี่ในการเดินทางที่มีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่เดินทางไปสวนสาธารณะ 1 วันต่อสัปดาห์ กับกลุ่มที่เดินทางไปสวนสาธารณะ 4 วันต่อสัปดาห์ (P-value = 0.003*)

8) วิธีที่ใช้ในการเดินทาง (ตารางที่ 13)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มวิธีที่ใช้ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.189)

9) ระยะเวลาในการใช้บริการ (ตารางที่ 13)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 4 กลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.470)

10) กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ (ตารางที่ 13)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 10 กลุ่มกิจกรรมที่ทำเมื่อมาใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.152)

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
1. เพศ			
- ชาย	1.27	0.53	0.345
- หญิง	1.34	0.59	
2. อายุ			
- ต่ำกว่า 25 ปี	1.38	0.59	0.003*
- 25-31ปี	1.17	0.41	
- 32-38 ปี	1.16	0.37	
- 39-45 ปี	1.23	0.61	
- สูงกว่า 45 ปี	1.54	0.72	
3. สถานภาพสมรส			
- โสด	1.30	0.53	0.986
- แต่งงาน	1.30	0.63	
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	1.33	0.52	
4. ระดับการศึกษา			
- ประถมศึกษา	1.46	0.78	0.040*
- มัธยมศึกษาตอนต้น	1.46	0.72	
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	1.11	0.32	
- ประกาศนียบัตรชั้นสูงหรืออนุปริญญา	1.40	0.63	
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1.27	0.51	
- สูงกว่าปริญญาตรี	1.17	0.41	
5. อาชีพ			
- นักเรียน/นักศึกษา	1.33	0.56	0.284
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	1.40	0.69	
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1.14	0.35	
- รับจ้างและบริการ	1.31	0.54	
- แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	1.14	0.53	
- เกษตรกรรม เช่น ทำไร่/ทำนา/ทำสวน	1.25	0.50	

□ คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
6. รายได้			
- ต่ำกว่า 7,801 บาท	1.35	0.57	0.019*
- 7,801-12,600 บาท	1.26	0.58	
- 12,601-17,400 บาท	1.18	0.39	
- 17,401-22,000 บาท	1.29	0.56	
- สูงกว่า 22,000บาท	1.20	0.45	
7. ความถี่ในการเดินทาง			
- 1 วัน / สัปดาห์	1.36	0.64	0.005*
- 2 วัน / สัปดาห์	1.33	0.50	
- 3 วัน / สัปดาห์	1.30	0.57	
- 4 วัน / สัปดาห์	1.57	0.79	
- 5 วัน / สัปดาห์	1.22	0.46	
- 6 วัน / สัปดาห์	1.15	0.38	
- ทุกวัน	1.26	0.48	
8. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง			
- เดินเท้า	1.25	0.52	0.189
- จักรยาน/จักรยานยนต์	1.19	0.40	
- รถยนต์โดยสารประจำทาง	1.42	0.65	
- รถแท็กซี่/รถเช่า	1.14	0.38	
- รถยนต์ส่วนบุคคล	1.29	0.55	
9. ระยะเวลาในการใช้บริการ			
- ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	1.44	0.64	0.470
- 1-3 ชั่วโมง	1.36	0.61	
- สูงกว่า 3 ชั่วโมง	1.23	0.44	

□ คู่มือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 13 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ บริเวณเขตต่อเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
10. กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ			
- เดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์	1.38	0.64	0.152
- นั่งพักผ่อน	1.30	0.57	
- ให้อาหารปลา	1.50	0.71	
- อ่านหนังสือ	1.56	0.88	
- รำมวยจีน (ไทเก๊ก)	1.67	1.03	
- ดิลาศ	-	-	
- วิ่งออกกำลังกาย	1.21	0.43	
- ถ่ายรูป	1.60	0.74	
- พานูตรหรือเด็ก ๆ มาที่ขวเล่น	1.21	0.41	
- การบริหาร(แอโรบิคแดนซ์)	1.33	0.62	
- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ต่างๆ	-	-	
- นำอาหารมารับประทาน	1.29	0.54	

□ คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4.2 ความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณเขตชานเมือง วิเคราะห์หาความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ย และความแปรปรวนทางเดียว เกี่ยวกับความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณเขตชานเมือง จำแนกเป็น 4 ด้าน คือ

4.4.2.1 ความพึงพอใจที่มีต่อความพอเพียงของสวนสาธารณะ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ บริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการ มีดังนี้ คือ

1) เพศ (ตารางที่ 14)

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะในแต่ละกลุ่มเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.280)

2) อายุ (ตารางที่ 14)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มอายุ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.582)

3) สถานภาพสมรส (ตารางที่ 14)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 3 กลุ่มสถานภาพสมรส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.048*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มสถานภาพสมรสต่างๆ ที่ละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มสถานภาพสมรสที่มีความพึงพอใจในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่เป็นโสดกับกลุ่มที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ (P-value = 0.018*) และกลุ่มหย่าร้างหรือแยกกันอยู่กับกลุ่มที่สมรส (P-value = 0.032*)

4) ระดับการศึกษา (ตารางที่ 14)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.000*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มระดับการศึกษาต่างๆ ที่ละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มระดับการศึกษาที่มีความพึงพอใจในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่จบระดับประถมศึกษากับกลุ่มที่จบมัธยมศึกษาตอนต้น, กับกลุ่มที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า, กับกลุ่มที่จบประกาศนียบัตรชั้นสูงหรืออนุปริญญา, กับกลุ่มที่จบปริญญาตรีหรือเทียบเท่า และกับกลุ่มที่จบสูงกว่าปริญญาตรีตามลำดับ (P-value = 0.006*), (P-value = 0.002*), (P-value = 0.014*), (P-value = 0.001*) และ (P-value = 0.000*)

5) อาชีพ (ตารางที่ 14)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.003*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มอาชีพต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มอาชีพที่มีความพึงพอใจในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มนักเรียน/นักศึกษา กับกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกรรม เช่น ทำไร่/ทำนา/ทำสวน ($P\text{-value} = 0.000^*$)

6) รายได้ (ตารางที่ 14)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.004^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มรายได้ต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มรายได้ที่มีความพึงพอใจในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,800 บาทกับกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 12,601-17,400 บาท ($P\text{-value} = 0.049^*$)

7) ความถี่ในการเดินทาง (ตารางที่ 14)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 7 กลุ่มความถี่ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.811$)

8) วิธีที่ใช้ในการเดินทาง (ตารางที่ 14)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มวิธีที่ใช้ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.634$)

9) ระยะเวลาในการใช้บริการ (ตารางที่ 14)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะทั้ง 4 กลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.033^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการที่มีความพึงพอใจในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะต่ำกว่า 1 ชั่วโมง กับกลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะสูงกว่า 3 ชั่วโมง (P-value = 0.034*)

10) กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ (ตารางที่ 14)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความเพียงพอของสวนสาธารณะทั้ง 10 กลุ่มกิจกรรมที่ทำเมื่อมาใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.746)

ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อความเพียงพอของสวนสาธารณะบริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะรูปแบบการให้บริการ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
1. เพศ			
- ชาย	1.09	0.42	0.280
- หญิง	1.03	0.24	
2. อายุ			
- ต่ำกว่า 25 ปี	1.14	0.35	0.582
- 25-31ปี	1.00	0.00	
- 32-38 ปี	1.05	0.32	
- 39-45 ปี	1.00	0.00	
- สูงกว่า 45 ปี	1.12	0.48	
3. สถานภาพสมรส			
- โสด	1.03	0.24	0.048*
- แต่งงาน	1.06	0.35	
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	1.40	0.89	

□ คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อความเพียงพอของ
สวนสาธารณะบริเวณเขตชานเมืองจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะรูปแบบการใช้บริการ
(ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
4. ระดับการศึกษา			
- ประถมศึกษา	1.33	0.78	0.000*
- มัธยมศึกษาตอนต้น	1.00	0.00	
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	1.00	0.00	
- ประกาศนียบัตรชั้นสูงหรืออนุปริญญา	1.07	0.37	
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1.00	0.00	
- สูงกว่าปริญญาตรี	2.00	1.41	
5. อาชีพ			
- นักเรียน/นักศึกษา	2.00	1.41	0.003*
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	1.10	0.43	
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1.00	0.00	
- รับจ้างและบริการ	1.05	0.30	
- แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	1.00	0.00	
- เกษตรกรรม เช่น ทำไร่/ทำนา/ทำสวน	1.00	1.41	
6. รายได้			
- ต่ำกว่า 7,801 บาท	1.00	0.00	0.004*
- 7,801-12,600 บาท	1.06	0.34	
- 12,601-17,400 บาท	1.17	0.58	
- 17,401-22,000 บาท	1.00	0.00	
- สูงกว่า 22,000บาท	1.00	0.00	
7. ความถี่ในการเดินทาง			
- 1 วัน / สัปดาห์	1.07	0.37	0.811
- 2 วัน / สัปดาห์	1.00	0.00	
- 3 วัน / สัปดาห์	1.00	0.00	
- 4 วัน / สัปดาห์	1.00	0.00	
- 5 วัน / สัปดาห์	1.08	0.39	
- 6 วัน / สัปดาห์	1.00	0.00	
- ทุกวัน	1.00	0.00	

□ ผู้ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 14 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อความเพียงพอของสวนสาธารณะ บริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
8. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง			
- เดินเท้า	1.00	0.00	
- จักรยาน/จักรยานยนต์	1.00	0.00	
- รถยนต์โดยสารประจำทาง	1.00	0.00	0.634
- รถแท็กซี่/รถเช่า	1.22	0.67	
- รถยนต์ส่วนบุคคล	1.05	0.32	
9. ระยะเวลาในการใช้บริการ			
- ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	1.13	0.52	
- 1-3 ชั่วโมง	1.04	0.27	0.033*
- สูงกว่า 3 ชั่วโมง	1.11	0.67	
10. กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ			
- เดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์	1.00	0.00	
- นั่งพักผ่อน	1.00	0.00	
- ให้อาหารปลา	1.00	0.00	
- อ่านหนังสือ	1.20	0.63	
- รำวงจีน (ไทเก๊ก)	-	-	
- ลีลาศ	-	-	0.746
- ร้องออกกำลังกาย	1.00	0.00	
- ถ่ายรูป	1.22	0.67	
- พาบุตรหรือเด็กๆ มาเที่ยวเล่น	1.05	0.32	
- กายบริหาร(แอโรบิคแดนซ์)	1.00	0.00	
- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ต่างๆ	-	-	
- นำอาหารมารับประทาน	1.06	0.34	

□ ผู้ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4.1.2 ความพึงพอใจที่มีต่อขนาดของสวนสาธารณะ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจด้านขนาดของสวนสาธารณะบริเวณเขต
ชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการ มีดังนี้ คือ

1) เพศ (ตารางที่ 15)

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวน
สาธารณะในแต่ละกลุ่มเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.417$)

2) อายุ (ตารางที่ 15)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของ
สวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.041^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มอายุต่างๆ ที่ละคู่ โดยวิธี LSD พบว่า
ระดับการศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อขนาดสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ
ที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 25-31 ปีกับกลุ่มที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี ($P\text{-value} = 0.017^*$)

3) สถานภาพการสมรส (ตารางที่ 15)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของ
สวนสาธารณะทั้ง 3 กลุ่มสถานภาพสมรส แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
($P\text{-value} = 0.544$)

4) ระดับการศึกษา (ตารางที่ 15)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของ
สวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
($P\text{-value} = 0.964$)

5) อาชีพ (ตารางที่ 15)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของ
สวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
($P\text{-value} = 0.091$)

6) รายได้ (ตารางที่ 15)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของ
สวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05
($P\text{-value} = 0.008^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มรายได้ต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มรายได้ที่มีความพึงพอใจในด้านขนาดสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,800 บาท กับกลุ่มที่มีรายได้สูงกว่า 22,000 บาท ($P\text{-value} = 0.003^*$) และกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 7,801-12,600 บาทกับกลุ่มที่มีรายได้ 17,401-22,200 บาท ($P\text{-value} = 0.007^*$)

7) ความถี่ในการเดินทาง (ตารางที่ 15)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะทั้ง 7 กลุ่มความถี่ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.497$)

8) วิธีที่ใช้ในการเดินทาง (ตารางที่ 15)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มวิธีที่ใช้ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.295$)

9) ระยะเวลาในการใช้บริการ (ตารางที่ 15)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะทั้ง 4 กลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.003^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการที่มีความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะต่ำกว่า 1 ชั่วโมงกับกลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะ 1-3 ชั่วโมง ($P\text{-value} = 0.024^*$)

10) กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ (ตารางที่ 15)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะทั้ง 10 กลุ่มกิจกรรมที่ทำเมื่อมาใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.115$)

ตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อขนาดของสวนสาธารณะบริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะรูปแบบการใช้บริการ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
1. เพศ			
- ชาย	1.80	0.75	0.417
- หญิง	1.69	0.76	
2. อายุ			
- ต่ำกว่า 25 ปี	1.81	0.78	
- 25-31ปี	2.33	0.58	
- 32-38 ปี	1.70	0.74	0.041*
- 39-45 ปี	1.88	0.80	
- สูงกว่า 45 ปี	1.70	0.77	
3. สถานภาพสมรส			
- โสด	1.78	0.76	
- แต่งงาน	1.73	0.77	0.544
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	1.40	0.55	
4. ระดับการศึกษา			
- ประถมศึกษา	1.75	0.75	
- มัธยมศึกษาตอนต้น	1.60	0.74	
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	1.81	0.79	0.964
- ประกาศนียบัตรชั้นสูงหรืออนุปริญญา	1.76	0.79	
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1.75	0.76	
- สูงกว่าปริญญาตรี	1.50	0.71	
5. อาชีพ			
- นักเรียน/นักศึกษา	1.50	0.71	
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	1.81	0.77	
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1.81	0.78	0.091
- รับจ้างและบริการ	1.65	0.72	
- แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	1.67	0.87	
- เกษตรกรรม เช่น ทำไร่/ทำนา/ทำสวน	1.75	0.96	

□ คู่มือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อขนาดของสวนสาธารณะ บริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
6. รายได้			
- ต่ำกว่า 7,801 บาท	1.63	0.76	0.008*
- 7,801-12,600 บาท	1.76	0.76	
- 12,601-17,400 บาท	1.65	0.71	
- 17,401-22,000 บาท	1.83	0.83	
- สูงกว่า 22,000บาท	2.00	0.71	
7. ความถี่ในการเดินทาง			
- 1 วัน / สัปดาห์	1.73	0.72	0.497
- 2 วัน / สัปดาห์	2.00	1.41	
- 3 วัน / สัปดาห์	2.06	0.77	
- 4 วัน / สัปดาห์	1.73	0.72	
- 5 วัน / สัปดาห์	2.00	1.41	
- 6 วัน / สัปดาห์	2.06	0.77	
- ทุกวัน	1.00	0.00	
8. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง			
- เดินเท้า	1.25	0.50	0.295
- จักรยาน/จักรยานยนต์	1.60	0.55	
- รถยนต์โดยสารประจำทาง	1.33	0.52	
- รถแท็กซี่/รถเช่า	1.56	0.73	
- รถยนต์ส่วนบุคคล	1.81	0.78	
9. ระยะเวลาในการใช้บริการ			
- ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	1.93	0.80	0.003*
- 1-3 ชั่วโมง	1.75	0.76	
- สูงกว่า 3 ชั่วโมง	1.43	0.69	

□ คู่มือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 15 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อขนาดของสวนสาธารณะบริเวณเขตชานเมืองจำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะรูปแบบการให้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
10. กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ			
- เดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์	1.82	0.64	0.115
- นั่งพักผ่อน	2.25	0.86	
- ให้อาหารปลา	1.00	0.00	
- อ่านหนังสือ	1.60	0.84	
- รำมวยจีน (ไทเก๊ก)	-	-	
- ลีลาศ	-	-	
- วิ่งออกกำลังกาย	1.38	0.52	
- ถ่ายรูป	1.67	0.71	
- พาบุตรหรือเด็กๆ มาเที่ยวเล่น	1.74	0.79	
- กายบริหาร(แอโรบิคแดนซ์)	1.00	0.00	
- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ต่างๆ	-	-	
- นำอาหารมารับประทาน	1.69	0.72	

□ คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4.1.3 ความพึงพอใจที่มีต่อระยะทางไปใช้บริการ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจในด้านระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะบริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการให้บริการ มีดังนี้ คือ

1) เพศ (ตารางที่ 16)

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ยพบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะในแต่ละกลุ่มเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.187)

2) อายุ (ตารางที่ 16)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.006*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มอายุต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มอายุที่มีความพึงพอใจต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่อายุระหว่าง 25-31 ปีกับกลุ่มที่มีอายุระหว่าง 39-45 ปี (P-value = 0.019*)

3) สถานภาพสมรส (ตารางที่ 16)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 3 กลุ่มสถานภาพสมรส แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.006*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มสถานภาพสมรสต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มสถานภาพสมรสที่มีความพึงพอใจต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่เป็นโสดกับกลุ่มที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ (P-value = 0.019*)

4) ระดับการศึกษา (ตารางที่ 16)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.185)

5) อาชีพ (ตารางที่ 16)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.561)

6) รายได้ (ตารางที่ 16)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ ทั้ง 5 กลุ่มรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.028*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มรายได้ต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มรายได้ที่มีความพึงพอใจต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,800 บาทกับกลุ่มที่มีรายได้ตั้งแต่ 17,401-22,200 บาท (P-value = 0.013*) และกลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,800 บาทกับกลุ่มที่มีรายได้สูงกว่า 22,200 บาท (P-value = 0.014*)

7) ความถี่ในการเดินทาง (ตารางที่ 16)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 7 กลุ่มความถี่ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.725$)

8) วิธีที่ใช้ในการเดินทาง (ตารางที่ 16)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มวิธีที่ใช้ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.002^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มวิธีที่ใช้ในการเดินทางต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มวิธีที่ใช้ในการเดินทางที่มีความพึงพอใจต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่เดินเท้ากับกลุ่มที่เดินทางโดยจักรยานหรือจักรยานยนต์ ($P\text{-value} = 0.018^*$)

9) ระยะเวลาในการใช้บริการ (ตารางที่ 16)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 4 กลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.016^*$)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการที่มีความพึงพอใจต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะต่ำกว่า 1 ชั่วโมงกับกลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะ 1-3 ชั่วโมง ($P\text{-value} = 0.025^*$) และกลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะ 1-3 ชั่วโมงกับกลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะสูงกว่า 3 ชั่วโมง ($P\text{-value} = 0.042^*$)

10) กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ (ตารางที่ 16)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะทั้ง 10 กลุ่มกิจกรรมที่ทำเมื่อมาใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ($P\text{-value} = 0.193$)

ตารางที่ 16 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อระยะทางไปใช้บริการ
สวนสาธารณะบริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะรูปแบบการให้บริการ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
1. เพศ			
- ชาย	2.00	0.64	0.187
- หญิง	2.15	0.71	
2. อายุ			
- ต่ำกว่า 25 ปี	1.00	0.00	
- 25-31ปี	1.67	0.58	
- 32-38 ปี	2.05	0.56	0.006*
- 39-45 ปี	2.21	0.78	
- สูงกว่า 45 ปี	2.09	0.84	
3. สถานภาพสมรส			
- โสด	2.12	0.74	
- แต่งงาน	2.06	0.62	0.006*
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	1.80	0.45	
4. ระดับการศึกษา			
- ประถมศึกษา	1.83	0.83	
- มัธยมศึกษาตอนต้น	1.93	0.70	
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	2.37	0.79	0.185
- ประกาศนียบัตรชั้นสูงหรืออนุปริญญา	2.03	0.50	
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	2.06	0.64	
- สูงกว่าปริญญาตรี	2.00	0.00	
5. อาชีพ			
- นักเรียน/นักศึกษา	2.00	0.00	
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	1.98	0.75	
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	2.11	0.66	0.561
- รับจ้างและบริการ	2.07	0.55	
- แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	2.44	1.01	
- เกษตรกรรม เช่น ทำไร่/ทำนา/ทำสวน	2.25	0.50	

□ คู่มือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 16 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณเขตขานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการใช้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
6. รายได้			
- ต่ำกว่า 7,801 บาท	2.21	0.71	0.028*
- 7,801-12,600 บาท	2.09	0.69	
- 12,601-17,400 บาท	2.00	0.74	
- 17,401-22,000 บาท	2.04	0.56	
- สูงกว่า 22,000บาท	2.00	0.71	
7. ความถี่ในการเดินทาง			
- 1 วัน / สัปดาห์	2.16	0.71	0.725
- 2 วัน / สัปดาห์	2.00	0.00	
- 3 วัน / สัปดาห์	2.00	0.73	
- 4 วัน / สัปดาห์	2.00	0.00	
- 5 วัน / สัปดาห์	1.88	0.59	
- 6 วัน / สัปดาห์	2.00	0.00	
- ทุกวัน	2.00	0.00	
8. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง			
- เดินเท้า	2.00	0.00	0.002*
- จักรยาน/จักรยานยนต์	1.40	0.55	
- รถยนต์โดยสารประจำทาง	2.00	0.63	
- รถแท็กซี่/รถเช่า	1.89	0.33	
- รถยนต์ส่วนบุคคล	2.13	0.70	
9. ระยะเวลาในการใช้บริการ			
- ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	1.93	0.70	0.016*
- 1-3 ชั่วโมง	2.12	0.67	
- สูงกว่า 3 ชั่วโมง	1.98	0.60	

] คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 16 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อระยะทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการให้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
10. กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ			
- เล่นเล่น/ชมวิวทิวทัศน์	2.24	0.75	
- นั่งพักผ่อน	2.00	0.63	
- ให้อาหารปลา	2.00	0.00	
- อ่านหนังสือ	1.80	0.63	
- รำมวยจีน (ไทเก๊ก)	-	-	
- ลีลาศ	-	-	0.193
- วิ่งออกกำลังกาย	2.00	0.53	
- ถ่ายรูป	1.78	0.67	
- พานูตรหรือเด็กๆ มาเที่ยวเล่น	1.95	0.56	
- การบริหาร(แอโรบิคแดนซ์)	3.00	0.00	
- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ต่างๆ	-	-	
- นำอาหารมารับประทาน	2.34	0.76	

□ คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.4.1.4 ความพึงพอใจที่มีต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ

ผลการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ บริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคล และลักษณะรูปแบบการให้บริการ มีดังนี้ คือ

1) เพศ (ตารางที่ 17)

จากการวิเคราะห์ค่าเฉลี่ย พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะในแต่ละกลุ่มเพศ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.298)

2) อายุ (ตารางที่ 17)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.032*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มอายุต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่า ว่ากลุ่มอายุที่มีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่มีอายุระหว่าง 25-31 ปีกับกลุ่มที่มีอายุสูงกว่า 45 ปี (P-value = 0.047*)

3) สถานภาพสมรส (ตารางที่ 17)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 3 กลุ่มสถานภาพสมรส แตกต่างกันอย่างไม่มี นัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.204)

4) ระดับการศึกษา (ตารางที่ 17)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.045*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มระดับการศึกษาต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่า ว่ากลุ่มระดับการศึกษาที่มีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่จบระดับประถมศึกษา กับกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (P-value = 0.043*)

5) อาชีพ (ตารางที่ 17)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 6 กลุ่มอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.616)

6) รายได้ (ตารางที่ 17)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มรายได้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.008*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มรายได้ต่างๆ ทีละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มรายได้ที่มีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่มีรายได้ต่ำกว่า 7,800 บาทกับกลุ่มที่มีรายได้สูงกว่า 22,200 บาท (P-value = 0.046*)

7) ความถี่ในการเดินทาง (ตารางที่ 17)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 7 กลุ่มความถี่ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.129)

8) วิธีที่ใช้ในการเดินทาง (ตารางที่ 17)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 5 กลุ่มวิธีที่ใช้ในการเดินทาง แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.038*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มวิธีที่ใช้ในการเดินทางต่างๆ ที่ละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มวิธีที่ใช้ในการเดินทางที่มีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ กลุ่มที่เดินทางโดยรถจักรยานหรือจักรยานยนต์กับกลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล (P-value = 0.014*) และกลุ่มที่เดินทางโดยรถจักรยานหรือจักรยานยนต์กับกลุ่มที่เดินทางโดยรถแท็กซี่หรือรถเช่า (P-value = 0.041*)

9) ระยะเวลาในการใช้บริการ (ตารางที่ 17)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 4 กลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.029*)

เมื่อทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการต่างๆ ที่ละคู่ โดยวิธี LSD พบว่ากลุ่มระยะเวลาในการใช้บริการที่มีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คือ กลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะต่ำกว่า 1 ชั่วโมงกับกลุ่มที่ใช้บริการของสวนสาธารณะ 1-3 ชั่วโมง (P-value = 0.004*)

10) กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ (ตารางที่ 17)

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวน พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะทั้ง 10 กลุ่มกิจกรรมที่ทำเมื่อมาใช้บริการสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 (P-value = 0.119)

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะบริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะรูปแบบการใช้บริการ

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
1. เพศ			
- ชาย	1.42	0.63	0.298
- หญิง	1.31	0.60	
2. อายุ			
- ต่ำกว่า 25 ปี	1.00	0.00	0.032*
- 25-31 ปี	1.33	0.58	
- 32-38 ปี	1.44	0.66	
- 39-45 ปี	1.29	0.55	
- สูงกว่า 45 ปี	1.21	0.55	
3. สถานภาพสมรส			
- โสด	1.30	0.58	0.204
- แต่งงาน	1.38	0.66	
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	1.80	0.45	
4. ระดับการศึกษา			
- ประถมศึกษา	1.42	0.71	0.045*
- มัธยมศึกษาตอนต้น	1.33	0.67	
- มัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า	1.26	0.69	
- ประกาศนียบัตรชั้นสูงหรืออนุปริญญา	1.21	0.55	
- ปริญญาตรีหรือเทียบเท่า	1.48	0.33	
- สูงกว่าปริญญาตรี	1.50	0.50	
5. อาชีพ			
- นักเรียน/นักศึกษา	1.50	0.79	0.616
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	1.45	0.49	
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	1.41	0.53	
- รับจ้างและบริการ	1.28	0.41	
- แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	1.11	0.73	
- เกษตรกรรม เช่น ทำไร่/ทำนา/ทำสวน	1.25	0.71	

] คู่มือมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะบริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะรูปแบบการให้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
6. รายได้			
- ต่ำกว่า 7,801 บาท	1.37	0.68	0.008*
- 7,801-12,600 บาท	1.33	0.61	
- 12,601-17,400 บาท	1.43	0.66	
- 17,401-22,000 บาท	1.30	0.47	
- สูงกว่า 22,000บาท	1.60	0.89	
7. ความถี่ในการเดินทาง			
- 1 วัน / สัปดาห์	1.26	0.58	0.129
- 2 วัน / สัปดาห์	2.00	0.00	
- 3 วัน / สัปดาห์	1.38	0.62	
- 4 วัน / สัปดาห์	1.00	0.00	
- 5 วัน / สัปดาห์	1.58	0.70	
- 6 วัน / สัปดาห์	2.00	0.00	
- ทุกวัน	1.67	0.58	
8. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง			
- เดินเท้า	1.75	0.50	0.038*
- จักรยาน/จักรยานยนต์	2.00	1.00	
- รถยนต์โดยสารประจำทาง	1.50	0.84	
- รถแท็กซี่/รถเช่า	1.33	0.71	
- รถยนต์ส่วนบุคคล	1.31	0.57	
9. ระยะเวลาในการใช้บริการ			
- ต่ำกว่า 1 ชั่วโมง	1.40	0.74	0.029*
- 1-3 ชั่วโมง	1.31	0.59	
- สูงกว่า 3 ชั่วโมง	1.57	0.62	

☐ คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ตารางที่ 17 แสดงผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนของความพึงพอใจที่มีต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะบริเวณเขตชานเมือง จำแนกตามลักษณะส่วนบุคคลและลักษณะรูปแบบการให้บริการ (ต่อ)

ตัวแปร	ค่าเฉลี่ย	S.D.	ค่าทางสถิติ
10. กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ			
- เดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์	2.24	0.75	0.119
- นั่งพักผ่อน	2.00	0.63	
- ให้อาหารปลา	2.00	0.00	
- อ่านหนังสือ	1.80	0.63	
- รำมวยจีน (ไทเก๊ก)	-	-	
- ลีลาศ	-	-	
- วิ่งออกกำลังกาย	2.00	0.53	
- ถ่ายรูป	1.78	0.67	
- พาบุตรหรือเด็กฯ มาเที่ยวเล่น	1.95	0.56	
- กายบริหาร(แอโรบิคแดนซ์)	3.00	0.00	
- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ต่างๆ	-	-	
- นำอาหารมารับประทาน	2.34	0.76	

☐ คู่ที่มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4.5 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชนบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครในด้านต่างๆ คือ ความพอเพียงของสวนสาธารณะ ขนาดของสวนสาธารณะ ระยะทางที่ไปใช้บริการ และบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ ผู้วิจัยได้ใช้สถิติการวิเคราะห์ความผันแปรร่วม และการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ โดยได้สร้างแบบจำลองการวิเคราะห์ ประกอบด้วยตัวแปรตาม ตัวแปรอิสระ และตัวแปรผันร่วมดังนี้

ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความพอใจเพียงของสวนสาธารณะ ขนาดของสวนสาธารณะ ระยะทางที่ไปใช้บริการ

ตัวแปรอิสระ (Independent Variables) ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา วิธีที่ใช้ในการเดินทาง และกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ

ตัวแปรผันร่วม (Covariate) มีระดับการวัดเป็นช่วงหรืออัตราส่วน (Interval or Ratio Scale) ได้แก่ อายุ รายได้ ความถี่ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการ

4.5.1 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนด้านความพอใจเพียงของสวนสาธารณะ

การวิเคราะห์ผันแปรร่วม

จากผลการวิเคราะห์ความแปรผันร่วม พบว่า ตัวแปรอิสระ 6 ตัว คือ เพศ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา วิธีที่ใช้ในการเดินทาง และกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งตัวแปรผันร่วม ทั้ง 4 ตัว คือ อายุ รายได้ ความถี่ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการ มีผลต่อตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของประชาชนด้านความพอใจเพียงของสวนสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาแต่ละตัวแปร พบว่า ตัวแปรสถานภาพสมรส กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ รายได้ และความถี่ในการเดินทาง มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนด้านความพอใจเพียงของสวนสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมรวมทั้งสิ้น 6 ตัวแปร ที่ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนด้านความพอใจเพียงของสวนสาธารณะ ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา วิธีที่ใช้ในการเดินทาง อายุ และระยะเวลาในการใช้บริการ อย่างไรก็ตามแบบจำลองการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมนี้ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่มีต่อความพึงพอใจของประชาชนด้านความพอใจเพียงของสวนสาธารณะได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 18

ตารางที่ 18 แสดงการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ

Source of Variation	Sum of Squares	Df	Mean Squares	F	Sig. of F
ตัวแปรหลัก (Main Effects)	1.442	26	0.052	1.373	0.102
เพศ	0.027	1	0.027	0.173	0.397
สถานภาพสมรส	0.081	2	0.040	1.073	0.034*
อาชีพ	0.172	5	0.034	0.917	0.470
ระดับการศึกษา	0.532	5	0.106	2.835	0.016
วิธีที่ใช้ในการเดินทาง	0.224	4	0.056	1.494	0.200
กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ	0.342	7	0.049	1.302	0.022*
ตัวแปรร่วม (Covariate)					
อายุ	0.054	1	0.054	1.437	0.231
รายได้	0.005	1	0.054	0.144	0.007*
ความถี่ในการเดินทาง	0.002	1	0.017	0.045	0.038*
ระยะเวลาในการใช้บริการ	0.003	1	0.033	0.087	0.768
ความผันแปรที่อธิบายได้ (Explained)	1.442	28	0.052	1.070	0.012*
ความผันแปรที่เหลือ (Residual)	13.918	371	0.038		
ความผันแปรทั้งหมด (Total)	15.360	399	0.039		
Covariate Raw Regression Coefficient					
อายุ		-0.002			
รายได้		-0.010			
ความถี่ในการเดินทาง		-0.002			
ระยะเวลาในการใช้บริการ		-0.008			

การวิเคราะห์จำแนกพหุ

ผลการวิเคราะห์จำแนกพหุของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ ดังแสดงในตารางที่ 19 มีรายละเอียด ดังนี้

1. เพศ

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มเพศชายจะมีความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ (1.05 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มเพศหญิง (1.03 คะแนน) หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่ากลุ่มเพศชายจะมีความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ (1.05 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มเพศหญิง (1.03 คะแนน) โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 4.2 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 4.7

2. สถานภาพสมรส

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ จะมีความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ (1.09 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่เป็นโสด (1.05 คะแนน) และกลุ่มที่สมรสแล้ว (1.02 คะแนน) หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่ากลุ่มประชาชนที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ จะมีความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ (1.08 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่เป็นโสด (1.05 คะแนน) และกลุ่มที่สมรสแล้ว (1.02 คะแนน) โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพการสมรสกับความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 7.2 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์ลดลงเป็น ร้อยละ 6.5

3. อาชีพ

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา มีความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ (1.06 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่ค้าขาย/มีธุรกิจส่วนตัว (1.05 คะแนน), กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง /และบริการ (1.04 คะแนน) กลุ่มแม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน (1.04 คะแนน), กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (1.00 คะแนน) และกลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรม (1.00คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่ากลุ่มประชาชนที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา มีความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ (1.06 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มแม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน (1.05 คะแนน), กลุ่มที่ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว (1.04 คะแนน), กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้าง และบริการ (1.04 คะแนน), กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (1.02 คะแนน) และกลุ่มอาชีพเกษตรกรกรรม (0.95 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะเมื่อไม่มีการควบคุม

คุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 11.3 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์ลดลงเป็น ร้อยละ 8.2

4. ระดับการศึกษา

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรีมีความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ (1.13 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่จบระดับการศึกษาประถมศึกษา (1.12 คะแนน), กลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (1.08 คะแนน), กลุ่มที่จบการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง/อนุปริญญา (1.06 คะแนน), กลุ่มที่มีการศึกษาปริญญาตรี/เทียบเท่า (1.02 คะแนน) และกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (1.00 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว พบว่ากลุ่มประชาชนที่จบระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ (1.14 คะแนน) สูงกว่า กลุ่มที่ระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (1.10 คะแนน), กลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (1.08 คะแนน), กลุ่มที่จบการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง/อนุปริญญา (1.06 คะแนน), กลุ่มที่มีการศึกษาปริญญาตรี/เทียบเท่า (1.02 คะแนน) และกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (1.01 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะเมื่อ ไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 17.5 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 19.1

5. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถแท็กซี่/รถเช่า มีความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ (1.13 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่เดินทางโดยการเดินเท้า (1.09 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์โดยสารประจำทาง (1.06 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล (1.03 คะแนน) และกลุ่มที่เดินทางโดยรถจักรยาน/รถจักรยานยนต์ (1.00 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้วผลยังคงยืนยันว่า กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถแท็กซี่/รถเช่า มีความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ (1.15 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่เดินทางโดยการเดินเท้า (1.06 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์โดยสารประจำทาง (1.04 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล (1.03 คะแนน) และกลุ่มที่เดินทางโดยรถจักรยาน/รถจักรยานยนต์ (1.00 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างวิธีที่ใช้ในการเดินทางกับความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวน

สาธารณสุขเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 13.7 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์ลดลงเป็น ร้อยละ 12.7

6. กิจกรรมการพักผ่อน

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่ไปนั่งอ่านหนังสือ มีความคิดเห็นด้านความรู้สึกพอใจของสวนสาธารณะ (1.16 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่ไปวิ่งออกกำลังกายหรือกายบริหาร(แอโรบิคแดนซ์) (1.07 คะแนน), กลุ่มที่มาถ่ายรูป (1.04 คะแนน), กลุ่มที่นั่งพักผ่อน (1.03 คะแนน), กลุ่มที่มาเดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์, พานูตรหรือเด็กๆ มาเดินเล่น (1.02 คะแนน), กลุ่มที่นำอาหารไปรับประทาน (1.01 คะแนน), กลุ่มที่ให้อาหารปลา (1.00 คะแนน) และกลุ่มที่ไปรำมวยจีน(ไทเก๊ก)หรือลีลาศ (1.00 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้วผลยังคงยืนยันว่า กลุ่มประชาชนที่ไปนั่งอ่านหนังสือ มีความคิดเห็นด้านความรู้สึกพอใจของสวนสาธารณะ (1.16 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่ไปวิ่งออกกำลังกายหรือกายบริหาร(แอโรบิคแดนซ์) (1.05 คะแนน), กลุ่มที่นั่งพักผ่อน (1.04 คะแนน), กลุ่มที่มาถ่ายรูป (1.04 คะแนน), กลุ่มที่มาเดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์, พานูตรหรือเด็กๆ มาเดินเล่น (1.03 คะแนน), กลุ่มที่นำอาหารไปรับประทาน (1.02 คะแนน), กลุ่มที่ไปรำมวยจีน(ไทเก๊ก)หรือลีลาศ (0.98 คะแนน) และกลุ่มที่ให้อาหารปลา (0.97) คะแนน ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการพักผ่อนกับความพึงพอใจในด้านความพอใจของสวนสาธารณะเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 18.1 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์ลดลงเป็น ร้อยละ 15.9

7. อายุ

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า อายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจในด้านความพอใจของสวนสาธารณะ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ -0.002 ดังแสดงในตารางที่ 18

8. รายได้

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจในด้านความพอใจของสวนสาธารณะ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ -0.010 ดังแสดงในตารางที่ 18

9. ความถี่ในการเดินทาง

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า ความถี่ในการเดินทางมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ -0.002 ดังแสดงในตารางที่ 18

10. ระยะเวลาในการใช้บริการ

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ -0.008 ดังแสดงในตารางที่ 18

จากตารางที่ 19 ซึ่งแสดงแบบจำลองการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วม สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ ร้อยละ 9.4 (Multiple R Squared = 0.094) และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เชิงพหุระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เท่ากับ 0.306 (Multiple R = 0.306)

ทั้งนี้จากผลการวิเคราะห์การจำแนกพหุภายหลังการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วม พบว่าความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ มีความสัมพันธ์กับระดับการศึกษามากที่สุด (Beta = 0.191) รองลงมาคือ กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ (Beta = 0.159) วิธีที่ใช้ในการเดินทาง (Beta = 0.127) อาชีพ (Beta = 0.082) สถานภาพสมรส (Beta = 0.065) และเพศ (Beta = 0.047) และจากการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมและการวิเคราะห์การจำแนกพหุสรุปได้ว่า กลุ่มประชาชนเพศชาย กลุ่มประชาชนที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ กลุ่มประชาชนที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถแท็กซี่หรือรถเช่า กลุ่มประชาชนที่อ่านหนังสือ มีความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะมากที่สุด ซึ่งตรงข้ามกับกลุ่มประชาชนเพศหญิง กลุ่มประชาชนที่แต่งงาน กลุ่มประชาชนที่รับราชการ/รัฐวิสาหกิจและมีอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มประชาชนที่จบมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถจักรยาน/รถจักรยานยนต์ กลุ่มประชาชนที่ให้อาหารปลา มีความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะน้อยที่สุด

ตารางที่ 19 แสดงการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนใน
ด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ

Variable and Category	N	Predicted Mean			
		Unadjusted	Eta	Adjusted for Factors and Covariant	Beta
1. เพศ			0.042		0.047
- ชาย	209	1.05		1.05	
- หญิง	191	1.03		1.03	
2. สถานภาพสมรส			0.072		0.065
- โสด	257	1.05		1.05	
- แต่งงาน	132	1.02		1.02	
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	11	1.09		1.08	
3. อาชีพ			0.113		0.082
- นักเรียน/นักศึกษา	110	1.06		1.06	
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	87	1.05		1.04	
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	74	1.00		1.02	
- รับจ้างและบริการ	98	1.04		1.04	
- แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	28	1.04		1.05	
- เกษตรกรรม เช่น ทำไร่/ ทำนา/ทำสวน	8	1.00		0.95	
4. ระดับการศึกษา			0.175		0.191
- ประถมศึกษา	25	1.12		1.14	
- มัธยมศึกษาตอนต้น	39	1.08		1.08	
- มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า	63	1.00		1.01	
- ประกาศนียบัตรชั้นสูง/ อนุปริญญา	81	1.06		1.06	
- ปริญญาตรี/เทียบเท่า	184	1.02		1.02	
- สูงกว่าปริญญาตรี	8	1.13		1.10	

ตารางที่ 19 แสดงการวิเคราะห์การจำแนกพหุของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ (ต่อ)

Variable and Category	N	Predicted Mean			
		Unadjusted	Eta	Adjusted for Factors and Covariant	Beta
5. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง			0.137		0.127
- เดินเท้า	32	1.09		1.06	
- จักรยาน / จักรยาน-ยนต์	21	1.00		1.00	
- รถยนต์โดยสารประจำทาง	54	1.06		1.04	
- รถแท็กซี่/รถเช่า	16	1.13		1.15	
- รถยนต์ส่วนบุคคล	277	1.03		1.03	
6. กิจกรรมการพักผ่อน			0.181		0.159
- เดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์, พานูตรหรือเด็ก ๆ มาเที่ยวเล่น	111	1.02		1.03	
- นั่งพักผ่อน	36	1.03		1.04	
- ให้อาหารปลา	4	1.00		0.97	
- อ่านหนังสือ	19	1.16		1.16	
- รำมวยจีน (ไทเก๊ก), ลีลาศ	6	1.00		0.98	
- รุ่งออกกำลังกาย, กายบริหาร (แอโรบิคแดนซ์)	116	1.07		1.05	
- ถ่ายรูป	24	1.04		1.04	
- นำอาหารมารับประทาน	84	1.01		1.02	
Multiple R Squared	0.094				
Multiple R	0.306				

4.5.2 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะ

การวิเคราะห์แผนแปรร่วม

จากผลการวิเคราะห์ความแปรผันร่วม พบว่า ตัวแปรอิสระ 6 ตัว คือ เพศ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา วิธีที่ใช้ในการเดินทาง และกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งตัวแปรผันร่วม ทั้ง 4 ตัว คือ อายุ รายได้ ความถี่ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการ มีผลต่อตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาแต่ละตัวแปรพบว่า ตัวแปรอาชีพ กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ อายุ และความถี่ในการเดินทาง มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมรวมทั้งสิ้น 6 ตัวแปร ที่ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะ ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา วิธีที่ใช้ในการเดินทาง รายได้ และระยะเวลาในการใช้บริการ อย่างไรก็ตามแบบจำลองการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมนี้ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่มีต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 20

ตารางที่ 20 แสดงการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านขนาดของสวนสาธารณะ

Source of Variation	Sum of Squares	Df	Mean Squares	F	Sig. of F
ตัวแปรหลัก (Main Effects)	15.427	28	0.551	0.962	0.048*
เพศ	0.926	1	0.926	1.617	0.204
สถานภาพสมรส	0.487	2	0.244	0.425	0.654
อาชีพ	3.439	5	0.688	1.201	0.031*
ระดับการศึกษา	0.418	5	0.084	0.146	0.981
วิธีที่ใช้ในการเดินทาง	2.053	4	0.513	0.896	0.466
กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ	6.133	7	0.876	1.530	0.016*

ตารางที่ 20 แสดงการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านขนาดของสวนสาธารณะ (ต่อ)

Source of Variation	Sum of Squares	Df	Mean Squares	F	Sig. of F
ตัวแปรร่วม (Covariate)					
อายุ	1.221	1	1.221	2.132	0.045*
รายได้	0.006	1	0.006	0.010	0.920
ความถี่ในการเดินทาง	0.735	1	0.735	1.283	0.028*
ระยะเวลาในการใช้บริการ	0.009	1	0.009	0.017	0.896
ความผันแปรที่อธิบายได้ (Explained)	55.427	28	1.964	3.428	0.024
ความผันแปรที่เหลือ (Residual)	212.483	371	0.573		
ความผันแปรทั้งหมด (Total)	267.910	399	0.671		
Covariate Raw Regression Coefficient					
อายุ		0.011			
รายได้		0.001			
ความถี่ในการเดินทาง		-0.042			
ระยะเวลาในการใช้บริการ		-0.014			

การวิเคราะห์จำแนกเพศ

ผลการวิเคราะห์จำแนกเพศของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ ดังแสดงในตารางที่ 21 มีรายละเอียด ดังนี้

1. เพศ

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มเพศหญิงจะมีความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ (1.79 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มเพศชาย (1.69 คะแนน) หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่ากลุ่มเพศหญิงจะมีความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ (1.80 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มเพศชาย (1.68 คะแนน) โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับ

ร้อยละ 6.4 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 7.7

2. สถานภาพสมรส

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่เป็นโสด จะมีความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ (1.75 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่แต่งงาน (1.71 คะแนน) และกลุ่มที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ (1.55 คะแนน) หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่า กลุ่มประชาชนที่เป็นโสดจะมีความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ (1.77 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่แต่งงาน (1.69 คะแนน) และกลุ่มที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ (1.62 คะแนน) โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ เมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 5 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 5.5

3. อาชีพ

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่ค้าขาย/มีธุรกิจส่วนตัว มีกับความพึงพอใจในต่อขนาดของสวนสาธารณะ (1.83 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างและบริการ (1.78 คะแนน), กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (1.73 คะแนน), กลุ่มที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา (1.69 คะแนน), กลุ่มอาชีพเกษตรกรรม (1.63 คะแนน) และกลุ่มแม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน (1.48 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้วพบว่า กลุ่มประชาชนที่ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัวและกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกรรม (1.79 คะแนน) มีความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะสูงกว่ากลุ่มที่เป็นนักเรียน/นักศึกษา (1.77 คะแนน) , กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างและบริการ (1.76,คะแนน), กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ (1.68 คะแนน) และกลุ่มแม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน (1.40 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ เมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 11 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 12.1

4. ระดับการศึกษา

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามีความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ (1.81 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่จบการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง/อนุปริญญา (1.74 คะแนน), กลุ่มที่จบการศึกษาปริญญา

ตรี/เทียบเท่า (1.73 คะแนน), กลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น(1.69 คะแนน), กลุ่มที่จบระดับการศึกษาประถมศึกษา (1.68 คะแนน) และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (1.63 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว พบว่ากลุ่มประชาชนที่จบการศึกษาปริญญาตรี/เทียบเท่า มีความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ (1.77 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่จบการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง/อนุปริญญา (1.74 คะแนน), กลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (1.73 คะแนน), กลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า (1.69 คะแนน), กลุ่มที่จบระดับการศึกษาประถมศึกษา (1.61 คะแนน) และกลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (1.58 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 5.1 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 6.5

5. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล มีความพึงพอใจในต่อขนาดของสวนสาธารณะ (1.78 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่เดินทางโดยรถจักรยาน/รถจักรยานยนต์ (1.71 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยการเดินเท้า (1.66 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์แท็กซี่หรือรถเช่า (1.63 คะแนน) และกลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์โดยสารประจำทาง (1.57 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว พบว่ากลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถจักรยาน/รถจักรยานยนต์ มีความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ (1.79 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล (1.77 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยการเดินเท้า (1.68 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยรถแท็กซี่/รถเช่า (1.61 คะแนน) และกลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์โดยสารประจำทาง (1.60 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างวิธีที่ใช้ในการเดินทางกับความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 17.8 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระ และตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 24.8

6. กิจกรรมการพักผ่อน

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่รำมวยจีน (ไทเก๊ก) หรือลีลาศ มีความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ (2.17 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่นั่งพักผ่อน (2.00 คะแนน), กลุ่มที่นำอาหารมารับประทาน (1.77 คะแนน), กลุ่มที่มาเดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์, พานบุตรหรือเด็กๆ มาเดินเล่น (1.73 คะแนน), กลุ่มที่ไปวิ่งออกกำลังกายหรือ

การบริหาร(แอโรบิคแดนซ์) (1.71 คะแนน), กลุ่มที่มาถ่ายรูป (1.58 คะแนน), กลุ่มที่นั่งอ่านหนังสือ (1.42 คะแนน) และกลุ่มที่ให้อาหารปลา (1.25 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่ากลุ่มประชาชนที่ร่วมขุดดิน(ไทเก๊ก)หรือลีลาศ มีความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ (1.97 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่ไปวิ่งออกกำลังกายหรือการบริหาร (แอโรบิคแดนซ์) (1.95 คะแนน), กลุ่มที่นั่งพักผ่อน (1.88 คะแนน), กลุ่มที่มาเดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์, พานบุตรหรือเด็กๆ มาเดินเล่น (1.69 คะแนน), กลุ่มที่นำอาหารมารับประทาน (1.62 คะแนน), กลุ่มที่มาถ่ายรูป (1.46 คะแนน), กลุ่มที่นั่งอ่านหนังสือ (1.31 คะแนน) และกลุ่มที่ให้อาหารปลา (1.24 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการพักผ่อนกับความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 17.8 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 24.8

7. อายุ

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า อายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ 0.011 ดังแสดงในตารางที่ 20

8. รายได้

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ 0.001 ดังแสดงในตารางที่ 20

9. ความถี่ในการเดินทาง

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า ความถี่ในการเดินทางมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ -0.042 ดังแสดงในตารางที่ 20

10. ระยะเวลาในการใช้บริการ

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจต่อขนาดของสวนสาธารณะ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ -0.014 ดังแสดงในตารางที่ 20

จากตารางที่ 21 ซึ่งแสดงแบบจำลองการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วม สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ ร้อยละ 6.8 (Multiple R Squared = 0.68) และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เชิงพหุระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เท่ากับ 0.260 (Multiple R = 0.260)

ทั้งนี้จากผลการวิเคราะห์การจำแนกพหุภายหลังการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วม พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อขนาดของสวนสาธารณะ มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจมากที่สุด (Beta = 0.248) รองลงมาคือ อาชีพ (Beta = 0.121) วิธีที่ใช้ในการเดินทาง (Beta = 0.087) เพศ (Beta = 0.077) ระดับการศึกษา (Beta = 0.065) และสถานภาพสมรส (Beta = 0.055) และจากการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมและการวิเคราะห์การจำแนกพหุ สรุปได้ว่า กลุ่มประชาชนเพศหญิง กลุ่มประชาชนที่โสด กลุ่มประชาชนที่ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถจักรยานหรือจักรยานยนต์ และกลุ่มประชาชนที่หนังสือมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เชิงพหุระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามมากที่สุด ซึ่งตรงข้ามกับกลุ่มประชาชนเพศชาย กลุ่มประชาชนที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ กลุ่มประชาชนที่เป็นแม่บ้านหรือไม่ได้ทำงาน กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถยนต์โดยสารประจำทาง และกลุ่มประชาชนที่ให้อาหารปลา มีความสัมพันธ์เชิงพหุระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตามน้อยที่สุด

ตารางที่ 21 แสดงการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน
ในด้านขนาดของสวนสาธารณะ

Variable and Category	N	Predicted Mean			
		Unadjusted	Eta	Adjusted for Factors and Covariant	Beta
1. เพศ			0.064		0.077
- ชาย	209	1.69		1.68	
- หญิง	191	1.79		1.80	
2. สถานภาพสมรส			0.050		0.055
- โสด	257	1.75		1.77	
- แต่งงาน	132	1.71		1.69	
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	11	1.55		1.62	
3. อาชีพ			0.110		0.121
- นักเรียน/นักศึกษา	110	1.69		1.77	
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	87	1.83		1.79	
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	74	1.73		1.68	
- รับจ้างและบริการ	98	1.78		1.76	
- แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	28	1.48		1.40	
- เกษตรกรรม เช่น ทำไร่/ ทำนา/ทำสวน	8	1.63		1.79	
4. ระดับการศึกษา			0.051		0.065
- ประถมศึกษา	25	1.68		1.61	
- มัธยมศึกษาตอนต้น	39	1.69		1.73	
- มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า	63	1.81		1.69	
- ประกาศนียบัตรชั้นสูง/ อนุปริญญา	81	1.74		1.74	
- ปริญญาตรี/เทียบเท่า	184	1.73		1.77	
- สูงกว่าปริญญาตรี	8	1.63		1.58	

ตารางที่ 21 แสดงการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน ในด้านขนาดของสวนสาธารณะ (ต่อ)

Variable and Category	N	Predicted Mean			
		Unadjusted	Eta	Adjusted for Factors and Covariant	Beta
5. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง			0.104		0.087
- เดินเท้า	32	1.66		1.68	
- จักรยาน / จักรยาน-ยนต์	21	1.71		1.79	
- รถยนต์โดยสารประจำทาง	54	1.57		1.60	
- รถแท็กซี่/รถเช่า					
- รถยนต์ส่วนบุคคล	16	1.63		1.61	
6. กิจกรรมการพักผ่อน	277	1.78		1.77	
- เดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์, พานูตรหรือเด็ก ๆ มาเที่ยวเล่น			0.178		0.248
- นั่งพักผ่อน	111	1.73		1.69	
- ให้อาหารปลา					
- อ่านหนังสือ	36	2.00		1.88	
- รำมวยจีน (ไทเก๊ก), ลีลาศ	4	1.25		1.24	
- วิ่งออกกำลังกาย, กายบริหาร (แอโรบิคแดนซ์)	19	1.42		1.31	
- ถ่ายรูป	6	2.17		1.97	
- นำอาหารมารับประทาน	116				
		1.58		1.46	
	24				
	84	1.77		1.62	
Multiple R Squared	0.068				
Multiple R	0.260				

4.5.3 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนด้านระยะทางที่ไปใช้บริการ

การวิเคราะห์แผนแปรร่วม

จากผลการวิเคราะห์ความแปรผันร่วม พบว่า ตัวแปรอิสระ 6 ตัว คือ เพศ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา วิธีที่ใช้ในการเดินทาง และกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งตัวแปรผันร่วม ทั้ง 4 ตัว คือ อายุ รายได้ ความถี่ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการ มีผลต่อตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางที่ไปใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาแต่ละตัวแปรพบว่า ตัวแปรเพศ อาชีพ และระยะเวลาในการใช้บริการ มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนระยะทางที่ไปใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ ผู้วิจัยพบว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมรวมทั้งสิ้น 7 ตัวแปร ที่ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางที่ไปใช้บริการ ได้แก่ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา วิธีที่ใช้ในการเดินทาง กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ อายุ รายได้ และความถี่ในการเดินทาง อย่างไรก็ตามแบบจำลองการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมนี้ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่มีต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางที่ไปใช้บริการ ได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 22

ตารางที่ 22 แสดงการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านระยะทางที่ไปใช้บริการ

Source of Variation	Sum of Squares	Df	Mean Squares	F	Sig. of F
ตัวแปรหลัก (Main Effects)	22.706	28	0.811	1.901	0.004*
เพศ	2.735	1	2.735	6.411	0.012*
สถานภาพสมรส	0.565	2	0.283	0.662	0.516
อาชีพ	6.423	5	1.285	3.011	0.011*
ระดับการศึกษา	3.372	5	0.674	1.581	0.165
วิธีที่ใช้ในการเดินทาง	3.029	4	0.757	1.775	0.133
กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ	4.751	7	0.679	1.591	0.137

ตารางที่ 22 แสดงการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านระยะทางที่ไปใช้บริการ (ต่อ)

Source of Variation	Sum of Squares	Df	Mean Squares	F	Sig. of F
ตัวแปรร่วม (Covariate)					
อายุ	0.746	1	0.749	1.747	0.187
รายได้	0.125	1	0.125	0.294	0.588
ความถี่ในการเดินทาง	0.218	1	0.218	0.510	0.476
ระยะเวลาในการใช้บริการ	0.743	1	0.743	1.740	0.018*
ความผันแปรที่อธิบายได้ (Explained)	22.706	28	0.811	1.901	0.004*
ความผันแปรที่เหลือ (Residual)	158.291	371	0.427		
ความผันแปรทั้งหมด (Total)	180.998	399	0.454		
Covariate Raw Regression Coefficient					
อายุ		0.008			
รายได้		0.001			
ความถี่ในการเดินทาง		-0.023			
ระยะเวลาในการใช้บริการ		-0.118			

การวิเคราะห์จำแนกเพศ

ผลการวิเคราะห์จำแนกเพศของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนด้านระยะทางที่ไปใช้บริการ ดังแสดงในตารางที่ 23 มีรายละเอียด ดังนี้

1. เพศ

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มเพศหญิงจะมีความพึงพอใจต่อระยะทางที่ไปใช้บริการ (2.09 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มเพศชาย (1.92 คะแนน) หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่ากลุ่มเพศหญิงจะมีความพึงพอใจต่อระยะทางที่ไปใช้บริการ (2.08 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มเพศชาย (1.93 คะแนน) โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างเพศ

กับความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ เมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 5.6 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 6.6

2. สถานภาพสมรส

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่เป็นแต่งงาน จะมีความพึงพอใจในต่อระยะทางที่ใช้บริการ (2.04 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่โสด (1.99 คะแนน) และกลุ่มที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ (1.82 คะแนน) หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว พบว่ากลุ่มประชาชนที่เป็นโสดและกลุ่มที่แต่งงาน จะมีความพึงพอใจในต่อระยะทางที่ใช้บริการ (2.01 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ (1.74 คะแนน) โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความพึงพอใจในต่อระยะทางที่ใช้บริการเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 5.6 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 6.6

3. อาชีพ

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรมีความพึงพอใจในต่อระยะทางที่ใช้บริการ (2.25 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่เป็นแม่บ้านหรือไม่ได้ทำงาน (2.22 คะแนน), กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (2.14 คะแนน), กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างและบริการ (2.05 คะแนน), กลุ่มที่ค้าขาย/มีธุรกิจส่วนตัว (1.99 คะแนน) และกลุ่มเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา (1.82 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่ากลุ่มประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรมีความพึงพอใจในต่อระยะทางที่ใช้บริการ (2.30 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (2.20 คะแนน), กลุ่มที่เป็นแม่บ้านหรือไม่ได้ทำงาน (2.13 คะแนน), กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างและบริการ (1.95 คะแนน), กลุ่มที่ค้าขาย/มีธุรกิจส่วนตัว (1.93 คะแนน)) และกลุ่มเป็นนักเรียนหรือนักศึกษา (1.92 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ เมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 19.4 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์ลดลงเหลือ ร้อยละ 17.5

4. ระดับการศึกษา

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามีความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ (2.21 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่จบการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง/อนุปริญญา (2.05 คะแนน), กลุ่มที่จบการศึกษาปริญญาตรี/เทียบเท่า (1.95 คะแนน), กลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นกับกลุ่มที่จบระดับการศึกษาประถมศึกษา (1.92 คะแนน) และกลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (1.88 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่ากลุ่มประชาชนที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่ามีความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ (2.16 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่จบการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง/อนุปริญญา (2.06 คะแนน), กลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (2.04 คะแนน), กลุ่มที่จบปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (1.95 คะแนน) และกลุ่มที่จบระดับการศึกษาประถมศึกษา กับกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (1.93 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ เมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 14.7 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์ลดลงเหลือ ร้อยละ 12.3

5. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล มีความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ (2.08 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์แท็กซี่หรือรถเช่า (1.94 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์โดยสารประจำทาง (1.87 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยการเดินเท้า (1.84 คะแนน) และกลุ่มที่เดินทางโดยจักรยานหรือจักรยานยนต์ (1.67 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่ากลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล มีความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ (2.05 คะแนน) สูงกว่า, กลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์โดยสารประจำทาง (1.98 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยการเดินเท้า (1.92 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์แท็กซี่หรือรถเช่า (1.84 คะแนน) และกลุ่มที่เดินทางโดยจักรยานหรือจักรยานยนต์ (1.66 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างวิธีที่ใช้ในการเดินทางกับความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ เมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 17.7 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์ลดลงเหลือ ร้อยละ 14.7

6. กิจกรรมการพักผ่อน

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่นำอาหารมารับประทาน มีความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ (2.19 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่ถ่ายรูป (2.08 คะแนน), กลุ่มที่นั่งพักผ่อน (2.03 คะแนน), กลุ่มที่มาเดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์กับพานุตรหรือเด็กๆ มาเดินเล่น (2.01 คะแนน), กลุ่มที่ไปวิ่งออกกำลังกายหรือกายบริหาร (แอโรบิคแดนซ์) (1.90 คะแนน), กลุ่มที่นั่งอ่านหนังสือ (1.79 คะแนน), กลุ่มที่ให้อาหารปลา (1.75 คะแนน) และกลุ่มที่ร่วมวิ่ง(ไทเก๊ก)หรือลีลาศ (1.67 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว พบว่ากลุ่มประชาชนที่ไปวิ่งออกกำลังกายหรือกายบริหาร(แอโรบิคแดนซ์) มีความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ (2.26 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่นำอาหารมารับประทาน (2.00 คะแนน), กลุ่มที่มาถ่ายรูป (1.95 คะแนน), กลุ่มที่มาเดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์,พานุตรหรือเด็กๆ มาเดินเล่น (1.90 คะแนน), กลุ่มที่นั่งอ่านหนังสือ (1.80 คะแนน), กลุ่มที่นั่งพักผ่อน (1.78 คะแนน), กลุ่มที่ให้อาหารปลา (1.62 คะแนน) และกลุ่มที่ร่วมวิ่ง(ไทเก๊ก)หรือลีลาศ (1.40 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจกับความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ เมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 18 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 27.9

7. อายุ

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า อายุมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ 0.008 ดังแสดงในตารางที่ 22

8. รายได้

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ 0.001 ดังแสดงในตารางที่ 22

9. ความถี่ในการเดินทาง

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า ความถี่ในการเดินทางมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ -0.023 ดังแสดงในตารางที่ 22

10. ระยะเวลาในการใช้บริการ

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษพบว่า ระยะเวลาในการใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจต่อระยะทางที่ใช้บริการ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ -0.118 ดังแสดงในตารางที่ 22

จากตารางที่ 23 ซึ่งแสดงแบบจำลองการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระและตัวแปรผันรวมสามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางที่ใช้บริการ ร้อยละ 12.5 (Multiple R Squared = 0.125) และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เชิงพหุระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เท่ากับ 0.354 (Multiple R = 0.354)

ทั้งนี้จากผลการวิเคราะห์การจำแนกพหุภายหลังการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันรวม พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางที่ใช้บริการ มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการพักผ่อน มากที่สุด (Beta = 0.279) รองลงมาคือ อาชีพ (Beta = 0.175) วิธีที่ใช้ในการเดินทาง (Beta = 0.147) ระดับการศึกษา (Beta = 0.123) เพศ (Beta = 0.105) และสถานภาพสมรส (Beta = 0.066) และจากการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมและการวิเคราะห์การจำแนกพหุ สรุปได้ว่ากลุ่มประชาชนเพศหญิง กลุ่มประชาชนที่โสดและแต่งงาน กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล และกลุ่มประชาชนที่ไปวิ่งออกกำลังกายหรือกายบริหาร(แอโรบิคแดนซ์) มีความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางไปใช้บริการมากที่สุด ซึ่งตรงข้ามกับกลุ่มประชาชนเพศชาย กลุ่มประชาชนที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ กลุ่มประชาชนที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษาประถมศึกษาถึงมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยจักรยานหรือจักรยานยนต์ และกลุ่มประชาชนที่ร่วมวยจีน(ไทเก๊ก) หรือลีลาศ มีความพึงพอใจของประชาชนต่อระยะทางที่ใช้บริการน้อยที่สุด

ตารางที่ 23 แสดงการวิเคราะห์การจำแนกพหุของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน
ในด้านระยะทางที่ใช้บริการ

Variable and Category	N	Predicted Mean			
		Unadjusted	Eta	Adjusted for Factors and Covariant	Beta
1. เพศ			0.123		0.105
- ชาย	209	1.92		1.93	
- หญิง	191	2.09		2.08	
2. สถานภาพสมรส			0.056		0.066
- โสด	257	1.99		2.01	
- แต่งงาน	132	2.04		2.01	
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	11	1.82		1.74	
3. อาชีพ			0.194		0.175
- นักเรียน/นักศึกษา	110	1.82		1.92	
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	87	1.99		1.93	
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	74	2.14		2.20	
- รับจ้างและบริการ	98	2.05		1.95	
- แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	28	2.22		2.13	
- เกษตรกรรม เช่น ทำไร่/ ทำนา/ทำสวน	8	2.25		2.30	
4. ระดับการศึกษา			0.147		0.123
- ประถมศึกษา	25	1.92		1.93	
- มัธยมศึกษาตอนต้น	39	1.92		1.93	
- มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า	63	2.21		2.16	
- ประกาศนียบัตรชั้นสูง/ อนุปริญญา	81	2.05		2.06	
- ปริญญาตรี/เทียบเท่า	184	1.95		1.95	
- สูงกว่าปริญญาตรี	8	1.88		2.04	

ตารางที่ 23 แสดงการวิเคราะห์การจำแนกพหุของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน
ในด้านระยะทางที่ใช้บริการ (ต่อ)

Variable and Category	N	Predicted Mean			
		Unadjusted	Eta	Adjusted for Factors and Covariant	Beta
5. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง			0.177		0.147
- เดินเท้า	32	1.84		1.92	
- จักรยาน / จักรยาน-ยนต์	21	1.67		1.66	
- รถยนต์โดยสารประจำทาง	54	1.87		1.98	
- รถแท็กซี่/รถเช่า					
- รถยนต์ส่วนบุคคล	16	1.94		1.84	
6. กิจกรรมการพักผ่อน	277	2.08		2.05	
- เดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์, พานูตร หรือเด็ก ๆ มาเที่ยวเล่น			0.180		0.279
- นั่งพักผ่อน	111	2.01		1.90	
- ให้อาหารปลา					
- อ่านหนังสือ	36	2.03		1.78	
- รำมวยจีน (ไทเก๊ก), ลีลาศ	4	1.75		1.62	
- วิ่งออกกำลังกาย, กายบริหาร	19	1.79		1.80	
(แอโรบิคแดนซ์)	6	1.67		1.40	
- ถ่ายรูป					
- นำอาหารมารับประทาน	116	1.90		2.26	
	24	2.08		1.95	
	84	2.19		2.00	
Multiple R Squared	0.125				
Multiple R	0.354				

4.5.4 การวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ

การวิเคราะห์แผนแปรร่วม

จากผลการวิเคราะห์ความแปรผันร่วม พบว่า ตัวแปรอิสระ 6 ตัว คือ เพศ สถานภาพสมรส อาชีพ ระดับการศึกษา วิธีที่ใช้ในการเดินทาง และกิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ รวมทั้งตัวแปรผันร่วม ทั้ง 4 ตัว คือ อายุ รายได้ ความถี่ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการ มีผลต่อตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

เมื่อพิจารณาแต่ละตัวแปร พบว่าตัวแปรอาชีพ วิธีที่ใช้ในการเดินทาง กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ และรายได้ มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ทั้งนี้ผู้วิจัยพบว่าตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมรวมทั้งสิ้น 6 ตัวแปรที่ไม่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุ ความถี่ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการ อย่างไรก็ตามแบบจำลองการวิเคราะห์ความแปรผันร่วมนี้ สามารถอธิบายความสัมพันธ์ที่มีต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะได้อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ดังแสดงในตารางที่ 24

ตารางที่ 24 แสดงการวิเคราะห์ความแปรผันร่วมของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ

Source of Variation	Sum of Squares	Df	Mean Squares	F	Sig. of F
ตัวแปรหลัก (Main Effects)	11.500	28	0.411	1.254	0.179
เพศ	0.008	1	0.008	0.024	0.878
สถานภาพสมรส	0.734	2	0.367	1.121	0.327
อาชีพ	2.250	5	0.450	1.374	0.028*
ระดับการศึกษา	1.768	5	0.354	1.079	0.371
วิธีที่ใช้ในการเดินทาง	1.349	4	0.337	1.030	0.039*
กิจกรรมพักผ่อนหย่อนใจ	3.797	7	0.542	0.656	0.011*

ตารางที่ 24 แสดงการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (ต่อ)

Source of Variation	Sum of Squares	Df	Mean Squares	F	Sig. of F
ตัวแปรร่วม (Covariate)					
อายุ	0.005	1	0.005	0.017	0.897
รายได้	0.974	1	0.974	2.973	0.015*
ความถี่ในการเดินทาง	0.478	1	0.478	1.459	0.228
ระยะเวลาในการใช้บริการ	0.135	1	0.135	0.412	0.522
ความผันแปรที่อธิบายได้ (Explained)	11.500	28	0.411	1.254	0.019
ความผันแปรที่เหลือ (Residual)	121.540	371	0.328		
ความผันแปรทั้งหมด (Total)	133.040	399	0.333		
Covariate Raw Regression Coefficient					
อายุ		-0.007			
รายได้		-0.001			
ความถี่ในการเดินทาง		0.034			
ระยะเวลาในการใช้บริการ		0.050			

การวิเคราะห์จำแนกพหุ

ผลการวิเคราะห์จำแนกพหุของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ ดังแสดงในตารางที่ 25 มีรายละเอียด ดังนี้

1. เพศ

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มเพศชายจะมีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (1.32 คะแนน) เท่ากับกลุ่มเพศหญิง (1.32 คะแนน) หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว พบว่ากลุ่มเพศหญิงจะมีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (1.33 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มเพศชาย (1.31คะแนน) โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างเพศกับความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะเมื่อไม่มีการ

ควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 8 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 12

2. สถานภาพสมรส

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ จะมีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (1.55 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่แต่งงาน (1.34 คะแนน) และกลุ่มที่เป็นโสด (1.30 คะแนน) และหลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่ากลุ่มประชาชนที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ จะมีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (1.52 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่แต่งงาน (1.33 คะแนน) และกลุ่มที่เป็น โสด (1.31 คะแนน) โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างสถานภาพสมรสกับความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 7.4 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์ลดลงเหลือ ร้อยละ 6.3

3. อาชีพ

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพค้าขายหรือมีธุรกิจส่วนตัวมีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (1.43 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา (1.34 คะแนน) , กลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างและบริการ (1.30 คะแนน), กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (1.27 คะแนน), กลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกรรม (1.25 คะแนน) และกลุ่มที่เป็นแม่บ้านหรือไม่ได้ทำงาน (1.13 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่ากลุ่มประชาชนที่มีอาชีพค้าขายหรือมีธุรกิจส่วนตัวมีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (1.49 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างและบริการ (1.34 คะแนน), กลุ่มที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา (1.28 คะแนน) , กลุ่มที่มีอาชีพรับราชการหรือรัฐวิสาหกิจ (1.24 คะแนน), กลุ่มที่เป็นแม่บ้านหรือไม่ได้ทำงาน (1.11 คะแนน) และกลุ่มที่มีอาชีพเกษตรกรรม (1.08 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างอาชีพกับความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 12.6 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 18.8

4. ระดับการศึกษา

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนที่จบระดับการศึกษาประถมศึกษา มีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (1.44 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้น (1.41 คะแนน), กลุ่มที่จบการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง/อนุปริญญา กับกลุ่มที่จบการศึกษาปริญญาตรี/เทียบเท่า (1.33 คะแนน), กลุ่มที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (1.25 คะแนน) และกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (1.17 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว พบว่ากลุ่มประชาชนที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนต้นมีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (1.39 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่มีการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี (1.38 คะแนน), กลุ่มที่จบปริญญาตรีหรือเทียบเท่า (1.35 คะแนน), กลุ่มที่จบการศึกษาประกาศนียบัตรชั้นสูง/อนุปริญญา (1.33 คะแนน) กลุ่มที่จบระดับการศึกษาประถมศึกษา (1.24 คะแนน) และกลุ่มที่จบระดับมัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า (1.21 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างระดับการศึกษากับความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ เมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 12.5 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์ลดลงเหลือ ร้อยละ 9.7

5. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชาชนกลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์โดยสารประจำทางมีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (1.43 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่เดินทางโดยจักรยานหรือจักรยานยนต์ (1.38 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยการเดินเท้า (1.31 คะแนน) , กลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล (1.30 คะแนน) และกลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์แท็กซี่หรือรถเช่า (1.25 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่ากลุ่มประชาชนกลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์โดยสารประจำทางมีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (1.47 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่เดินทางโดยการเดินเท้า (1.44 คะแนน), กลุ่มที่เดินทางโดยจักรยานหรือจักรยานยนต์ (1.42 คะแนน) กลุ่มที่เดินทางกลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล (1.28 คะแนน) และกลุ่มที่เดินทางโดยรถยนต์แท็กซี่หรือรถเช่า (1.19 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างวิธีที่ใช้ในการเดินทางกับความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ เมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 8.1 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็นร้อยละ 11.2

6. กิจกรรมการพักผ่อน

จากการวิเคราะห์ พบว่าเมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ กลุ่มประชากรที่มารำมวยจีน (ไทเก๊ก)หรือลีลาศ มีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (1.67 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่ถ่ายรูป (1.63 คะแนน), กลุ่มที่นั่งอ่านหนังสือ (1.47 คะแนน), กลุ่มที่มาเดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์กับพายุตรหรือเด็กๆ มาเดินเล่น (1.34 คะแนน), กลุ่มที่นั่งพักผ่อน (1.33 คะแนน), กลุ่มที่ไปวิ่งออกกำลังกายหรือกายบริหาร(แอโรบิคแดนซ์) (1.26 คะแนน), กลุ่มที่ให้อาหารปลา (1.25 คะแนน) และกลุ่มที่นำอาหารมารับ (1.23 คะแนน) ตามลำดับ หลังจากมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว ผลยังคงยืนยันว่ากลุ่มประชากรที่มารำมวยจีน(ไทเก๊ก)หรือลีลาศ มีความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (1.70 คะแนน) สูงกว่ากลุ่มที่ถ่ายรูป (1.58 คะแนน), กลุ่มที่นั่งอ่านหนังสือ (1.45 คะแนน), กลุ่มที่นั่งพักผ่อน (1.40 คะแนน), กลุ่มที่มาเดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์กับพายุตรหรือเด็กๆ มาเดินเล่น (1.36 คะแนน), กลุ่มที่นำอาหารมารับประทาน (1.29 คะแนน) กลุ่มที่ไปวิ่งออกกำลังกายหรือกายบริหาร(แอโรบิคแดนซ์) (1.19 คะแนน) และกลุ่มที่ให้อาหารปลา (1.18 คะแนน) ตามลำดับ โดยมีอัตราความสัมพันธ์ระหว่างกิจกรรมการพักผ่อนกับความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ เมื่อไม่มีการควบคุมตัวแปรใดๆ เท่ากับร้อยละ 18.7 แต่เมื่อมีการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วมแล้ว อัตราความสัมพันธ์เพิ่มขึ้นเป็น ร้อยละ 32.3

7. อายุ

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษพบว่า อายุมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ -0.007 ดังแสดงในตารางที่ 24

8. รายได้

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษพบว่า รายได้มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ -0.001 ดังแสดงในตารางที่ 24

9. ความถี่ในการเดินทาง

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษพบว่า ความถี่ในการเดินทางมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ 0.034 ดังแสดงในตารางที่ 24

10. ระยะเวลาในการใช้บริการ

จากการวิเคราะห์ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ โดยมีค่า Covariate Coefficient เท่ากับ 0.050 ดังแสดงใน ตารางที่ 24

จากตารางที่ 25 ซึ่งแสดงแบบจำลองการวิเคราะห์ตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วม สามารถอธิบายความผันแปรของตัวแปรตาม คือ ความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ ร้อยละ 8.6 (Multiple R Squared = 0.086) และมีค่าสัมประสิทธิ์ความสัมพันธ์เชิงพหุระหว่างตัวแปรอิสระกับตัวแปรตาม เท่ากับ 0.294 (Multiple R = 0.294)

ทั้งนี้จากผลการวิเคราะห์การจำแนกพหุภายหลังการควบคุมตัวแปรอิสระและตัวแปรผันร่วม พบว่าความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ มีความสัมพันธ์กับกิจกรรมการพักผ่อน มากที่สุด (Beta = 0.323) รองลงมาคือ อาชีพ (Beta = 0.188) วิธีที่ใช้ในการเดินทาง (Beta = 0.112) ระดับการศึกษา (Beta = 0.097) สถานภาพสมรส (Beta = 0.063) และเพศ (Beta = 0.012) และจากการวิเคราะห์ความผันแปรร่วมและการวิเคราะห์การจำแนกพหุสรุปได้ว่ากลุ่มประชาชนเพศหญิง กลุ่มประชาชนที่ย่ำร้างหรือแยกกันอยู่ กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพค้าขายหรือทำธุรกิจส่วนตัว กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถยนต์โดยสารประจำทาง และกลุ่มประชาชนที่ไปรับมวยจีน(ไทเก๊ก)หรือลีลาศ มีความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะมากที่สุด ซึ่งตรงข้ามกับกลุ่มประชาชนเพศชาย กลุ่มประชาชนที่เป็นโสด กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกรรม กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถแท็กซี่หรือรถเช่า และกลุ่มประชาชนที่ให้อาหารปลา มีความพึงพอใจของประชาชนต่อบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ น้อยที่สุด

ตารางที่ 25 แสดงการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน
ในด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ

Variable and Category	N	Predicted Mean			
		Unadjusted	Eta	Adjusted for Factors and Covariant	Beta
1. เพศ			0.008		0.012
- ชาย	209	1.32		1.31	
- หญิง	191	1.32		1.33	
2. สถานภาพสมรส			0.074		0.063
- โสด	257	1.30		1.31	
- แต่งงาน	132	1.34		1.33	
- หย่าร้าง/แยกกันอยู่	11	1.55		1.52	
3. อาชีพ			0.126		0.188
- นักเรียน/นักศึกษา	110	1.34		1.28	
- ค้าขาย/ธุรกิจส่วนตัว	87	1.43		1.49	
- รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	74	1.27		1.24	
- รับจ้างและบริการ	98	1.30		1.34	
- แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	28	1.13		1.11	
- เกษตรกรรม เช่น ทำไร่/ ทำนา/ทำสวน	8	1.25		1.08	
4. ระดับการศึกษา			0.125		0.097
- ประถมศึกษา	25	1.44		1.24	
- มัธยมศึกษาตอนต้น	39	1.41		1.39	
- มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือเทียบเท่า	63	1.17		1.21	
- ประกาศนียบัตรชั้นสูง/ อนุปริญญา	81	1.33		1.33	
- ปริญญาตรี/เทียบเท่า	184	1.33		1.35	
- สูงกว่าปริญญาตรี	8	1.25		1.38	

ตารางที่ 25 แสดงการวิเคราะห์การจำแนกหมู่ของปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชน
ในด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ (ต่อ)

Variable and Category	N	Predicted Mean			
		Unadjusted	Eta	Adjusted for Factors and Covariant	Beta
5. วิธีที่ใช้ในการเดินทาง			0.081		0.112
- เดินเท้า	32	1.31		1.44	
- จักรยาน / จักรยาน-ยนต์	21	1.38		1.42	
- รถยนต์โดยสารประจำทาง	54	1.43		1.47	
- รถแท็กซี่/รถเช่า					
- รถยนต์ส่วนบุคคล	16	1.25		1.19	
6. กิจกรรมการพักผ่อน	277	1.30		1.28	
- เดินเล่น/ชมวิวทิวทัศน์, พานุกร หรือเด็ก ๆ มาเที่ยวเล่น			0.187		0.323
- นั่งพักผ่อน	111	1.34		1.36	
- ให้อาหารปลา					
- อ่านหนังสือ	36	1.33		1.40	
- รำมวยจีน (ไทเก๊ก), ศิลปะ	4	1.25		1.18	
- วิ่งออกกำลังกาย, กายบริหาร (แอโรบิคแดนซ์)	19	1.47		1.45	
- ถ่ายรูป	6	1.67		1.70	
- นำอาหารมารับประทาน	116	1.26		1.19	
	24	1.63		1.58	
	84	1.23		1.29	
Multiple R Squared		0.086			
Multiple R		0.294			

บทที่ 5

อภิปราย และสรุปผลการวิจัย

จากการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชนบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร สามารถอภิปรายผลการศึกษาเป็นส่วนๆ ดังนี้

5.1 ข้อมูลทั่วไป

จากผลการศึกษาข้อมูลทั่วไปในด้านลักษณะส่วนบุคคล ลักษณะรูปแบบการให้บริการ และความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน พบว่า

5.1.2.1 ลักษณะส่วนบุคคล

ส่วนใหญ่ เป็นเพศชาย คิดเป็นร้อยละ 52.3 มีอายุต่ำสุดเท่ากับ 18 ปี อายุสูงสุดเท่ากับ 52 ปี อายุเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 33.33 ปี ซึ่งส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 32-38 ปี คิดเป็นร้อยละ 30 ส่วนใหญ่เป็นโสด คิดเป็นร้อยละ 64.3 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่ามากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 46 อาชีพส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา คิดเป็นร้อยละ 27.5 และพบว่ารายได้เฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างเท่ากับ 10,206.25 บาท ซึ่งส่วนใหญ่มีรายได้ตั้งแต่ 7,801-12,600 บาทมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 38

5.1.2.2 ลักษณะรูปแบบการให้บริการ

ส่วนใหญ่จะเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ 1 วันต่อสัปดาห์ คิดเป็นร้อยละ 48.3 เดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะโดยรถยนต์ส่วนบุคคลมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 69.3 ระยะเวลาที่ใช้บริการส่วนใหญ่ ประมาณ 1-3 ชั่วโมง คิดเป็นร้อยละ 83.3 และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจที่นิยมทำมากที่สุด คือ การวิ่งออกกำลังกาย คิดเป็นร้อยละ 25

5.1.2.3 ลักษณะความพึงพอใจในการใช้บริการ

ความพึงพอใจในการใช้บริการต่อความเพียงพอของสวนสาธารณะส่วนใหญ่เห็นว่า มีจำนวนน้อยเกินไปมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96 ควรมีสวนสาธารณะขนาดเล็ก คิดเป็นร้อยละ 45.3 ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ อยู่ในช่วง 1-5 กิโลเมตร ร้อยละ 66.8 และบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะควรอยู่ในย่านชุมชนคิดเป็นร้อยละ 73.8

5.2 การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณพื้นที่เขตต่อเมือง และพื้นที่เขตชานเมือง

จากผลการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน ในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ ขนาดของสวนสาธารณะ ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ และบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ พบว่าปัจจัยที่ผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณพื้นที่เขตต่อเมืองและพื้นที่เขตชานเมือง มีดังนี้

5.2.1 ปัจจัยที่ผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณพื้นที่เขตต่อเมือง

- ความพอเพียงของสวนสาธารณะ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส อาชีพ รายได้ ความถี่ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการ
- ขนาดของสวนสาธารณะ ได้แก่ เพศ ระดับการศึกษา รายได้ และความถี่ในการเดินทาง
- ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ ได้แก่ อาชีพ รายได้ ความถี่ในการเดินทาง ระยะเวลาในการใช้บริการ และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ
- บริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ และความถี่ในการเดินทาง

5.2.2 ปัจจัยที่ผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณพื้นที่เขตชานเมือง

- ความพอเพียงของสวนสาธารณะ ได้แก่ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ และระยะเวลาในการใช้บริการ

- ขนาดของสวนสาธารณะ ได้แก่ อายุ รายได้ และระยะเวลาในการใช้บริการ
- ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ ได้แก่ อายุ สถานภาพสมรส รายได้ วิธีที่ใช้ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการ
- บริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา รายได้ วิธีที่ใช้ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการ

5.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

จากผลการศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร พบว่าปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน มีดังนี้

5.3.1 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ

ผลการวิเคราะห์ความแปรผันร่วมและการจำแนกพหุ พบว่า สถานภาพสมรส กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ รายได้ และความถี่ในการเดินทาง มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

พบว่ากลุ่มประชาชนเพศชาย กลุ่มประชาชนที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ กลุ่มประชาชนที่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษา กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษาสูงกว่าปริญญาตรี กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถแท็กซี่หรือรถเช่า กลุ่มประชาชนที่อ่านหนังสือ มีความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะมากที่สุด ในขณะที่อายุ รายได้ ความถี่ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ

ตัวแปรที่ไม่มีผลทำให้ความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เพศ อาชีพ ระดับการศึกษา วิธีที่ใช้ในการเดินทาง อายุ และระยะเวลาในการใช้บริการ

5.3.2 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านขนาดของสวนสาธารณะ

ผลการวิเคราะห์ความแปรผันร่วมการจำแนกพหุ พบว่า อาชีพ กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ อายุ และความถี่ในการเดินทาง มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านขนาดของสวนสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กลุ่มประชาชนเพศหญิง กลุ่มประชาชนที่โสด กลุ่มประชาชนที่ค้าขายหรือธุรกิจส่วนตัว กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษาปริญญาตรีหรือเทียบเท่า กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถจักรยานหรือจักรยานยนต์ และกลุ่มประชาชนที่หนังสือพิมพ์ มีความพึงพอใจของประชาชนในด้านขนาดของสวนสาธารณะมากที่สุด ในขณะที่อายุ และรายได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจของประชาชนในด้านขนาดของสวนสาธารณะ ส่วนความถี่ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจในด้านนี้

ตัวแปรที่ไม่มีผลทำให้ความพึงพอใจของประชาชนในด้านขนาดของสวนสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา วิธีที่ใช้ในการเดินทาง รายได้ และระยะเวลาในการใช้บริการ

5.3.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ

ผลการวิเคราะห์ความแปรผันร่วมการจำแนกพหุ พบว่า เพศ อาชีพ และระยะเวลาในการใช้บริการ มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กลุ่มประชาชนเพศหญิง กลุ่มประชาชนที่โสดและแต่งงาน กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพเกษตรกร กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนปลายหรือเทียบเท่า กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถยนต์ส่วนบุคคล และกลุ่มประชาชนที่ไปวิ่งออกกำลังกายหรือกายบริหาร (แอโรบิคแดนซ์) มีความพึงพอใจของประชาชนในด้านระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการมากที่สุด ในขณะที่อายุ และรายได้ มีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจของประชาชนในด้านระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ ส่วนความถี่ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจในด้านนี้

ตัวแปรที่ไม่มีผลทำให้ความพึงพอใจของประชาชนในด้านระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา วิธีที่ใช้ในการเดินทาง กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ อายุ รายได้ และความถี่ในการเดินทาง

5.3.4 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ

ผลการวิเคราะห์ความแปรผันร่วมการจำแนกพหุ พบว่า อาชีพ วิธีที่ใช้ในการเดินทาง กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ และรายได้ มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

กลุ่มประชาชนเพศหญิง กลุ่มประชาชนที่หย่าร้างหรือแยกกันอยู่ กลุ่มประชาชนที่มีอาชีพค้าขายหรือทำธุรกิจส่วนตัว กลุ่มประชาชนที่มีระดับการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มประชาชนที่เดินทางโดยรถยนต์โดยสารประจำทาง และกลุ่มประชาชนที่ไปรามวยจีน(ไทเก๊ก)หรือลีลาศ มีความพึงพอใจของประชาชนในด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะมากที่สุด ในขณะที่อายุ และรายได้ มีความสัมพันธ์เชิงลบกับความพึงพอใจของประชาชนในด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ ส่วนความถี่ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับความพึงพอใจในด้านนี้

ตัวแปรที่ไม่มีผลทำให้ความพึงพอใจของประชาชนในด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ได้แก่ เพศ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา อายุ ความถี่ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการ

5.4 สรุปผลการวิจัย

5.4.1 ข้อมูลทั่วไป

จากการวิจัยครั้งนี้ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่เป็นเพศชายร้อยละ 52.3 มีอายุระหว่าง 32-38 ปี ร้อยละ 30 มีสถานภาพโสดร้อยละ 64.3 จบการศึกษาระดับปริญญาตรีหรือเทียบเท่า ร้อยละ 46 ส่วนใหญ่เป็นนักเรียนหรือนักศึกษาร้อยละ 27.5 และมีรายได้ตั้งแต่ 7,801-12,600 บาท ร้อยละ 38 ทั้งนี้ยังพบว่าประชาชนส่วนใหญ่จะเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ 1 วันต่อสัปดาห์ ร้อยละ 48.3 โดยใช้รถยนต์ส่วนบุคคลในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ ร้อยละ 69.3 ระยะเวลาที่ใช้บริการประมาณ 1-3 ชั่วโมง ร้อยละ 83.3 และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจที่นิยมทำมากที่สุด คือ การวิ่งออกกำลังกาย คิดเป็นร้อยละ 25

5.4.2 การศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณพื้นที่เขตต่อเมืองและพื้นที่เขตชานเมือง

ผลการศึกษาเปรียบเทียบความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะ ชุมชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ ขนาดของสวนสาธารณะ ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ และบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ พบว่า “ผู้ใช้บริการสวนสาธารณะ บริเวณพื้นที่เขตต่อเมือง และพื้นที่เขตชานเมือง มีความพึงพอใจในการใช้สวนสาธารณะต่างกัน” ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานตั้งไว้ ดังนี้

ความพอเพียงของสวนสาธารณะ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้ความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ บริเวณพื้นที่เขตต่อเมืองและพื้นที่เขตชานเมือง แตกต่างกัน ได้แก่ อายุ ระดับการศึกษา และความถี่ในการเดินทาง อาจเป็นเพราะพื้นที่เขตต่อเมืองมีการใช้ที่ดินที่แออัด จำนวนสวนสาธารณะที่มีอยู่ไม่พอเพียง ทำให้ประชาชนมีความต้องการสวนสาธารณะเพิ่มขึ้นเพื่อช่วยลดปัญหาความตึงเครียด ซึ่งต่างจากบริเวณพื้นที่เขตชานเมืองที่ยังพื้นที่สีเขียว เช่น พื้นที่เกษตรกรรม ทำให้ประชาชนยังมีโอกาสสัมผัสกับธรรมชาติมากกว่า

ขนาดของสวนสาธารณะ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้ความพึงพอใจของประชาชนในด้านขนาดของสวนสาธารณะ บริเวณพื้นที่เขตต่อเมืองและพื้นที่เขตชานเมือง แตกต่างกัน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ความถี่ในการเดินทาง และระยะเวลาในการใช้บริการ อาจเป็นเพราะพื้นที่เขตต่อเมืองมีพื้นที่ว่างอยู่น้อย ทำให้มีข้อจำกัดเกี่ยวกับขนาดของสาธารณะ ซึ่งแตกต่างจากพื้นที่เขตชานเมืองที่ยังมีที่ว่างที่ยังไม่ได้ใช้ประโยชน์อยู่มากกว่า ทำให้มีโอกาสนในการจัดสร้างสวนสาธารณะได้หลายขนาด

ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้ความพึงพอใจของประชาชนในด้านระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ บริเวณพื้นที่เขตต่อเมืองและพื้นที่เขตชานเมือง แตกต่างกัน ได้แก่ อายุ สถานภาพ สมรส อาชีพ ความถี่ในการเดินทาง และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ อาจเป็นเพราะพื้นที่เขตต่อเมืองมีสภาพการจราจรที่แออัด เนื่องจากมีกิจกรรมการค้าอยู่หนาแน่น ทำให้การเดินทางของประชาชนมักจะนิยมเดินทางในระยะทางที่ไม่ไกลมากนัก ซึ่งแตกต่างจากพื้นที่ชานเมือง ที่มีสภาพการจราจรไม่ติดขัด ทำให้ไม่ค่อยมีปัญหาในเรื่องการเดินทาง

บริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ

ผลการศึกษาพบว่า ปัจจัยที่มีผลทำให้ความพึงพอใจของประชาชนในด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ บริเวณพื้นที่เขตต่อเมืองและพื้นที่เขตชานเมือง แตกต่างกันได้แก่ ความถี่ในการเดินทาง วิธีในการเดินทาง และกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ อาจเป็นเพราะว่าบริเวณพื้นที่เขตต่อเมืองมีราคาที่ดินที่สูงทำให้การจัดหาบริเวณในการสร้างสวนสาธารณะทำได้ลำบาก ซึ่งต่างจากบริเวณพื้นที่เขตชานเมืองที่มีราคาที่ดินที่ต่ำกว่า

5.4.3 ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

ผลการศึกษาการวิเคราะห์ปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร พบว่าตัวแปรที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะชุมชน สรุปได้ดังนี้ คือ

เพศ

ผลการศึกษาพบว่า เพศมีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะว่าเพศต่างกันมีผลทำให้เพศชายเดินทางไปยังที่ต่างๆ ได้ไกลกว่าเพศหญิง เมื่อดูจากความปลอดภัย

อายุ

ผลการศึกษาพบว่า อายุมีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านขนาดของสวนสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะว่าคนวัยต่างกันย่อมมีความต้องการแตกต่างกันไป เช่น คนสูงวัย อาจมีความต้องการสวนสาธารณะที่มีขนาดเล็ก เนื่องจากมีกิจกรรมในการใช้บริการไม่มากนัก ต่างจากคนในวัยหนุ่มสาวที่ต้องการสวนสาธารณะขนาดใหญ่ เนื่องจากมีกิจกรรมในการใช้บริการมากกว่า ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของอมรรัตน์ กฤตยานวัช และวัชรวิ น้อยพิทักษ์ ที่พบว่าประชากรที่มีอายุต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะต่างกัน โดยที่กลุ่มอายุ 20-29 ปี เป็นผู้มาใช้สวนสาธารณะมากที่สุด

สถานภาพสมรส

ผลการศึกษาพบว่า สถานภาพสมรสมีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงสวนสาธารณะอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะว่า คนโสดมีความต้องการไปใช้สวนสาธารณะมากกว่าคนที่แต่งงานแล้ว เนื่องจากคนโสดส่วนใหญ่มีเวลามากกว่าคนที่มีครอบครัว เพราะไม่มีภาระทางครอบครัวมากนัก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของจิตตินันท์ เรื่องวีรยุทธ และอมรรัตน์ กฤตยานวัช พบว่าประชากรที่มีสถานภาพสมรสต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะต่างกัน โดยกลุ่มที่เป็นคนโสดเป็นผู้ใช้บริการมากที่สุด ร้อยละ 70

อาชีพ

ผลการศึกษาพบว่า อาชีพมีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านขนาดของสวนสาธารณะ ระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการ และบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะว่าบริเวณฝั่งตะวันตกมีกิจกรรมหลายอย่าง เช่น การค้าและบริการ อุตสาหกรรม ทำให้การประกอบอาชีพของประชาชนมีหลากหลาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพีรวรรณ พงษ์ไพบูลย์ และอมรรัตน์ กฤตยานวัช พบว่าประชากรที่มีอาชีพต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะต่างกัน โดยกลุ่มที่มีอาชีพรับจ้างมีความต้องการไปใช้สวนสาธารณะมากที่สุด และสอดคล้องกับอาชีพของประชาชนส่วนใหญ่ที่ทำงานในกรุงเทพมหานคร ซึ่งทำงานในสาขาบริการและอุตสาหกรรม

รายได้

ผลการศึกษาพบว่า รายได้มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ ขนาดของสวนสาธารณะ และบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะว่าคนที่มียาได้น้อย มีค่าใช้จ่ายเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจไม่มากนัก สวนสาธารณะจึงมีความสำคัญ เนื่องจากไม่ต้องเสียค่าใช้จ่ายในการไปใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับจากงานวิจัยของจิตตินันท์ เรื่องวีรยุทธ และอมรรัตน์ กฤตยานวัช พบว่าประชากรที่มีรายได้ต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะต่างกัน โดยที่ผู้มีรายได้น้อย (2,000-4,000 บาทต่อเดือน) มีความต้องการไปใช้สวนสาธารณะมากที่สุด เนื่องจากสิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายน้อย โดยเฉพาะสวนสาธารณะที่อยู่บริเวณย่านชุมชน ที่ใช้เวลาเดินทางไม่ไกลมากนัก

ความถี่ในการใช้บริการ

ผลการศึกษาพบว่า ความถี่ในการใช้บริการมีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะว่าบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครมีจำนวนสวนสาธารณะอยู่น้อย ทำให้ประชาชนเดินทางไปใช้บริการน้อย คือ อาทิตย์ละครั้ง ซึ่งไม่สอดคล้องกับงานวิจัยของชวนพิศ คุชฎีประเสริฐ พบว่าความถี่ในการใช้บริการสวนสาธารณะของประชาชนส่วนใหญ่จะมาทุกวัน

วิธีในการเดินทางไปใช้บริการ

ผลการศึกษาพบว่า วิธีในการเดินทางไปใช้บริการมีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะว่าประชาชนไม่ต้องการเดินทางไกลมากนัก จึงต้องการให้สวนสาธารณะอยู่ในย่านชุมชน ซึ่งสอดคล้องกับจากงานวิจัยของสาลินี ภาวชน และชวนพิศ คุชฎีประเสริฐ พบว่าประชาชนที่มีวิธีการเดินทางไปใช้บริการต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะต่างกัน ประชาชนส่วนใหญ่จะใช้รถโดยสารประจำทางในการเดินทางไปสวนสาธารณะ เนื่องจากไม่สิ้นเปลืองค่าใช้จ่ายมาก

ระยะเวลาในการใช้บริการ

ผลการศึกษาพบว่า ระยะเวลาในการใช้บริการมีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะว่าประชาชนต้องการใช้เวลาและระยะทางที่ไม่ไกลมากนักในการเดินทางไปใช้บริการ เพื่อสะดวกต่อการไปใช้บริการ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ สาลินี ภาวชน พบว่าระยะเวลาที่อยู่ในสวนสาธารณะแตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01

กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจ

ผลการศึกษาพบว่า กิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจมีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนในด้านความพอเพียงของสวนสาธารณะ ขนาดของสวนสาธารณะ และบริเวณในการจัดสร้างสวนสาธารณะ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 อาจเป็นเพราะว่าประชาชนมีกิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจที่แตกต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะต่างกัน เช่น การออกกำลังกายต้องการเนื้อที่มากกว่าการนั่งอ่านหนังสือ เป็นต้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของสาลินี ภาวชน ที่พบว่ากิจกรรมการพักผ่อนหย่อนใจต่างกัน มีความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะแตกต่างกัน

จากผลการวิจัยสรุปได้ว่า แนวทางในจัดเตรียมพื้นที่สวนสาธารณะชุมชนตามความต้องการของประชาชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร มีดังนี้ คือ เป็นสวนสาธารณะขนาดเล็กที่ไม่ต้องใช้เนื้อที่มากนัก มีระยะทางอยู่ระหว่าง 1-5 กิโลเมตรและควรอยู่ในย่านชุมชน ซึ่งมีตรงกับคุณสมบัติของสวนสาธารณะชุมชนที่จะใช้ขนาดเนื้อที่ประมาณ 40 ไร่ ให้บริการแก่ประชาชนที่อยู่โดยรอบประมาณ 1,500 คน มีขอบเขตการให้บริการกว้างกว่าระยะเดินเท้า คือ ประมาณ 1,500-2,500 เมตร หรือใช้เวลาโดยรถยนต์ส่วนตัว หรือรถโดยสารประมาณ 45-60 นาที โดยจะให้บริการแก่ประชาชนในทุกวัย (เดชา บุญค้ำ, 2531) และซึ่งสอดคล้องกับการสัมภาษณ์แบบเจาะลึกจากเจ้าหน้าที่ดูแลสวนสาธารณะ ที่ระบุว่า บริเวณที่เหมาะสมสำหรับสวนสาธารณะ ควรให้กระจายทั่วไปในพื้นที่ชุมชน เพื่อช่วยเชื่อมโยงพื้นที่สาธารณะในชุมชนเมืองให้เป็นระบบมากขึ้น ซึ่งในส่วนของงานจัดหาที่ดินบางส่วนอาจใช้ที่ดินของรัฐ หรือขอความร่วมมือจากสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์

บทที่ 6

ข้อเสนอแนะ

6.1 ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

6.1.1. จากการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ควรมีการจัดพื้นที่สำหรับสวนสาธารณะชุมชน ให้กระจายทั่วไป ในบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร แทนการจัดสร้างสวนสาธารณะขนาดใหญ่ เพราะการสร้างสวนสาธารณะขนาดใหญ่ในเมืองนั้น มีข้อจำกัดสูง เช่น ต้องใช้งบประมาณจำนวนมากในการดำเนินการก่อสร้าง บำรุงรักษา และจัดบุคลากรดำเนินงาน การจัดซื้อที่ดินมีราคาแพง และไม่มีเนื้อที่กว้างพอ ดังนั้น การจัดสวนสาธารณะขนาดเล็ก ที่อยู่ในย่านชุมชน จะสะดวกในการดำเนินการจัดสร้าง บำรุงรักษา และสะดวกแก่ประชาชนที่จะเข้าไปใช้ แม้ว่าจะเป็นแค่สนามเด็กเล่น หรือที่พักผ่อนหย่อนใจที่ไม่มีการออกกำลังกาย

6.1.2 ควรจัดสร้างพื้นที่เพื่อการพักผ่อนหย่อนใจในบริเวณต่างๆ เช่น ที่พักอาศัย หมู่บ้าน จัดสรร อาคารชุด อาคารพาณิชย์ต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์แก่ผู้ที่พักอาศัย และประชาชนโดยทั่วไป จะต้องมีพื้นที่เพื่อการพักผ่อน

6.1.3 ควรตระหนักถึงความสำคัญของการพักผ่อนหย่อนใจของประชาชนในกรุงเทพมหานคร โดยเฉพาะบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานครที่มีปัญหาการขาดแคลนสวนสาธารณะเพื่อการพักผ่อนอย่างมาก โดยใช้พื้นที่ว่างที่มีอยู่ในสถานที่ราชการหรือเอกชน มาปรับปรุงหรือพัฒนาเป็นสวนสาธารณะชุมชน เพื่อเปิดให้ประชาชนได้มีโอกาสเข้าไปใช้พักผ่อนอย่างน้อยก็เป็นประโยชน์ต่อผู้ที่พักอาศัย หรือปฏิบัติงานอยู่ในสถานที่นั้นๆ ซึ่งจะช่วยให้สภาพความขาดแคลนลดลง

6.1.4 ควรจัดหางบประมาณ ซึ่งเป็นปัจจัยที่สำคัญในการคัดเลือกพื้นที่สำหรับสวนสาธารณะเพิ่มขึ้น เพื่อให้มีสวนสาธารณะสำหรับพักผ่อนหย่อนแก่ประชาชนอย่างทั่วถึง

6.1.5 สวนสาธารณะที่มีอยู่แล้วในปัจจุบัน ควรมีการปรับปรุง บำรุงรักษา และพัฒนาให้มีความสวยงาม สะอาดตา เป็นระเบียบเรียบร้อย มีสิ่งอำนวยความสะดวกที่ครบครัน รวมทั้งจะต้องมีความปลอดภัยที่เพียงพอในการไปใช้บริการ

6.1.6 ควรมีการส่งเสริมและประชาชนเข้ามามีส่วนร่วมในการใช้บริการ และบำรุงรักษาสวนสาธารณะ โดยการจัดนิทรรศการ งานมหรหรรรม เทศกาลต่างๆ ขึ้นในสวนสาธารณะให้มากขึ้น

6.2 ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

6.2.1 ควรมีการขยายขอบเขตการศึกษาออกไปในพื้นที่อื่นๆ ที่มีความต้องการสวนสาธารณะ เพื่อจะได้ทราบข้อมูลที่มีความหลากหลายแตกต่างกัน ซึ่งจะเป็ประโยชน์ต่อความต้องการสวนสาธารณะของประชาชนทั่วประเทศต่อไป

6.2.2 ควรมีการศึกษาความพึงพอใจของประชาชนในการใช้บริการสวนสาธารณะในด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เช่น ด้านสภาพแวดล้อม เป็นต้น เพื่อให้ตอบสนองต่อความต้องการของประชาชนอย่างแท้จริง

6.2.3 ควรมีการศึกษารูปแบบการจัดการพื้นที่เพื่อจัดทำสวนสาธารณะชุมชน โดยเน้นไปที่ลักษณะทางกายภาพของพื้นที่

บรรณานุกรม

ภาษาไทย

- จรินทร์ ธานีรัตน์. (2519). นันทนาการชุมชน. กรุงเทพฯ: โอเดียนสโตร์.
- จิตตินันท์ เรื่องวิรุทธ. (2536). แนวทางการจัดทาสวนสาธารณะในพื้นที่ชั้นในกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชวนพิศ คุษฎีประเสริฐ. (2539). แนวทางการวางแผนเพื่อการพัฒนาสวนสาธารณะชุมชนในเขตชั้นในของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวางแผนภาคและเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ชูศักดิ์ ชินะโรจน์. (2537). การวางแผนการใช้บริการสวนสาธารณะภายหลังการขยายเขตเทศบาลนครเชียงใหม่. วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต, สาขาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.
- เดชา บุญคำ และคณะ. (2531). การวางผังบริเวณโครงการสวนพักผ่อนและสวนสนุก. กรุงเทพมหานคร: คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธรรมบุญรัฐ ทวีกุล. (2530). การศึกษาพฤติกรรมการอนุรักษ์สภาพสิ่งแวดล้อมสาธารณะของประชาชน. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- นฤตย์ พันธุ์บูรณะ. (2525). เอกสารประกอบการสอนวิชานันทนาการเบื้องต้น. ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- พงษ์ไพบุลย์ สิลาราวาเวทย์. (2528). ความคิดเห็นของประชาชนในเมืองต่อสวนสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- พิรพรรณ พงศ์ไพบุลย์. (2538). แนวทางการจัดเตรียมสวนสาธารณะระดับชุมชน ระดับเขตหรือย่าน และระดับเมือง กรณีศึกษา ผังเมืองรวมเมืองชลบุรี จังหวัดชลบุรี. วิทยานิพนธ์ปริญญาการวางแผนภาคและเมืองมหาบัณฑิต, สาขาวิชาการวางแผนชุมชนเมืองและสภาพแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง.

- ราชบัณฑิตยสถาน. (2538). พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2525. (พิมพ์ครั้งที่ 5).
กรุงเทพฯ: บริษัท อักษรเจริญทัศน์ อจท. จำกัด.
- วัชรีย์ น้อยพิทักษ์. (2536). ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อสิ่งอำนวยความสะดวก การให้บริการ และรูปแบบการใช้ประโยชน์ในสวนสาธารณะ : ศึกษากรณีผู้เข้ามาใช้สวนสาธารณะของกรุงเทพมหานคร. วิทยานิพนธ์ปริญญาวิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิทยาศาสตร์สิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ศิริพรรณ ทวีสุข. (2533). ความต้องการพื้นที่สีเขียวเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของประชากรในกรุงเทพมหานคร. เอกสารประกอบการบรรยายเรื่อง คุณภาพชีวิตของคนในเมืองหลวง วันที่ 19-21 มีนาคม 2533. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยมหิดลและมหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.
- สมศักดิ์ กองไชย. (2529). พฤติกรรมการใช้พื้นที่สวนหย่อมวงเวียน 22 กรกฎาคม และสวนหย่อมสิบสามห้างเพื่อการพักผ่อนหย่อนใจของคนกรุงเทพมหานคร. รายงานการวิจัยพฤติกรรมมนุษย์กับการสัญนาการ ภาควิชาออกแบบและวางผังชุมชนเมือง มหาวิทยาลัยศิลปากร.
- สาลินี ภาวชน. (2540). ขีดความสามารถทางสังคมของสวนสาธารณะในเขตกรุงเทพมหานคร ศึกษากรณี สวนลุมพินี. วิทยานิพนธ์ปริญญาสังคมศาสตรมหาบัณฑิต, สาขาวิชาสิ่งแวดล้อม บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหิดล.
- สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร. (2541). โครงการจัดหาและพัฒนาสวนสาธารณะ สนามเด็กเล่น และภูมิทัศน์ของเมือง. (พิมพ์ครั้งที่ 2). กรุงเทพฯ: สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร.
- สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร. (2542). การจัดทำผังเมืองรวมกรุงเทพมหานคร ด้านการพัฒนาสวนสาธารณะ. กรุงเทพฯ: สำนักผังเมืองกรุงเทพมหานคร.
- สุรเชษฐ์ เชนฐ์มาส. (2535). การจัดการพื้นที่นันทนาการ. เอกสารประกอบการบรรยายวิชาอนุรักษ์ 447 ภาควิชาอนุรักษ์วิทยา คณะวนศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุรินทร์ วิวัฒน์สิรินทร์. (2523). การจัดการสวนสาธารณะและที่พักผ่อน. สำนักงานคณะกรรมการสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ (อค์คสำเนา).
- อมรรัตน์ กฤตยวณิช. (2526). การศึกษาเพื่อวางแผนทางจัดหาสวนสาธารณะในกรุงเทพมหานคร ในแง่ของการผังเมือง. วิทยานิพนธ์ปริญญาการผังเมืองมหาบัณฑิต, สาขาผังเมือง บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- อัน นิมมานเหมินทร์. (2525). พัฒนาประเทศโดยหลักสหกรณ์และสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรพิทยา.

เอี่ยมพร วิสมหาช. (2527). หลักการจัดสวนสาธารณะและสถานที่พักผ่อนหย่อนใจ. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์อักษรพิทยา.

เซอร์เบต จิราเคต์. (2539). ทำเมืองให้น่าอยู่ วิสัยทัศน์ ยุทธศาสตร์และความหวังสำหรับเมืองที่ยั่งยืน. (พิภพ อุดมอิทธิพงศ์, ผู้แปล). กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์มูลนิธิโกมลคีมทอง.

ภาษาอังกฤษ

- Brain Hackett. (1971). Landscape Planning and Introduction to Theory and Practice. New Castle: Oriel Press.
- Carlson, R.E., I.R. Deppe and J.R. Mac Lean. (1970). Recreation in America Life. Belmont, California: Wedworth Publishing Co.
- Chaplin Jr, Stuart F. (1979). Urban Land Use Planning. New York: Van Nostrand Rienhold.
- Clawson & Knetsch J.L. (1964). Economics of Outdoor Recreation. Baltimore: The John Hopkin Press.
- Doell C.E. & Twardzik L.F. (1973). Elements of Park and Recreation Administration. Minneapolis: Burgress Publishing Company.
- Rodney, L. S. (1964). Administration of Public Recreation. New York: The Ronald Press Company.
- Romney, Ott. (1945) . Off the Job Living. New York: A.S. Barues & Company.
- Wittick, A. (1974). Encyclopedia of Urban Planning. New York: Mc Graw-Hill.

ภาคผนวก ก.

**แบบสอบถามผู้เข้ามาใช้บริการสวนสาธารณะ
เรื่อง การศึกษาความต้องการของประชาชนเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับ
สวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตก กรุงเทพมหานคร**

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์กรอกแบบสอบถาม
เรียน ท่านผู้ต้องการสวนสาธารณะชุมชนในเขต.....

แบบสอบถามชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง การศึกษาความต้องการของประชาชนเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับ
สวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน
ในการให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และคำตอบของท่านทุกข้อมีความสำคัญยิ่ง
ต่อการศึกษาวิจัย

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวนาคยา ทรงวิจิตร

นักศึกษาวิทยาศาสตร์มหาบัณฑิต

สาขาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท
คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สำหรับเจ้าหน้าที่กรอกแบบสอบถาม

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เวลา .....

ผู้เก็บแบบสอบถาม .....

ผู้ตรวจแบบสอบถาม.....

เรื่อง การศึกษาความต้องการของประชาชนเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับ
สวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

ส่วนที่ 1 ลักษณะส่วนบุคคล

1. เพศ

ชาย

หญิง

2. อายุ.....ปี

3. สถานภาพสมรส

โสด

หย่าร้าง/แยกกันอยู่

แต่งงาน

4. ระดับการศึกษา

ประถมศึกษา

ปริญญาตรี/เทียบเท่า

มัธยมศึกษาตอนต้น

สูงกว่าปริญญาตรี

มัธยมศึกษาตอนปลาย/เทียบเท่า

อื่นๆ (ระบุ) .....

ประกาศนียบัตรชั้นสูง / อนุปริญญา

5. อาชีพ

นักเรียน/นักศึกษา

แม่บ้าน /ไม่ได้ทำงาน

ค้าขาย / ธุรกิจส่วนตัว

เกษตรกรรม เช่น ทำไร่ ทำนา

รับราชการ / รัฐวิสาหกิจ

อื่นๆ (ระบุ) .....

รับจ้างและบริการ

6. รายได้ (ก่อนหักค่าใช้จ่ายต่อเดือน) ..... บาท

ส่วนที่ 2 ลักษณะรูปแบบการให้บริการ

7. ความถี่ในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะ.....วันต่อสัปดาห์

8. วิธีที่ใช้ในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะของท่าน

- เดินเท้า
- รถแท็กซี่/รถเช่า
- จักรยาน/จักรยานยนต์
- รถยนต์ส่วนบุคคล
- รถยนต์โดยสารประจำทาง
- อื่นๆ (ระบุ).....

9. ระยะเวลาที่ท่านใช้บริการสวนสาธารณะ .....ชั่วโมง

10. กิจกรรมการพักผ่อนประเภทใดที่นิยมทำในการเดินทางไปใช้บริการสวนสาธารณะของท่าน

- เดินเล่น/ชมวิวิทิวทัศน์
- ถ่ายรูป
- นั่งพักผ่อน
- พาบุตรหรือเด็กๆ มาเที่ยวเล่น
- ให้อาหารปลา
- กายบริหาร (แอโรบิคแดนซ์)
- อ่านหนังสือ
- ศึกษาหาความรู้เกี่ยวกับพันธุ์ไม้ต่างๆ
- รำมวยจีน (ไทเก๊ก)
- นำอาหารมารับประทาน
- ลีลาศ
- อื่นๆ (ระบุ).....
- วิ่งออกกำลังกาย

ส่วนที่ 3 ความพึงพอใจในการใช้บริการสวนสาธารณะ

11. ปัจจุบันสวนสาธารณะบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร มีจำนวนเพียงพอหรือไม่

- น้อยเกินไป
- พอเพียง
- มากเกินไป
- อื่นๆ (ระบุ).....

12. ท่านคิดว่าควรจัดให้มีสวนสาธารณะขนาดใดเพิ่มขึ้น

- สวนสาธารณะขนาดเล็ก
- สวนสาธารณะขนาดใหญ่
- ไม่จำกัดขนาด

13. ท่านคิดว่าระยะทางที่ยินดีไปใช้บริการสวนสาธารณะควรมีระยะทางเท่าใด

- น้อยกว่า 1 กิโลเมตร
- มากกว่า 10 กิโลเมตร
- 1-5 กิโลเมตร
- อื่นๆ(ระบุ).....
- 6-10 กิโลเมตร

14. ท่านคิดว่าบริเวณใดควรใช้ในการจัดสร้างสวนสาธารณะแห่งใหม่

- ย่านชุมชน
- กระจายทั่วไป
- บริเวณชานเมือง
- อื่นๆ(ระบุ).....

15. ข้อเสนอแนะอื่นๆ

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

ภาคผนวก ข.

แบบสอบถามเจ้าหน้าที่สวนสาธารณะ
เรื่อง การศึกษาความต้องการของประชาชนเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับ
สวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตก กรุงเทพมหานคร

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์กรอกแบบสอบถาม
เรียน เจ้าหน้าที่สวนสาธารณะ.....

แบบสอบถามชุดนี้สร้างขึ้นเพื่อใช้ในการเก็บข้อมูลประกอบการทำวิทยานิพนธ์
เรื่อง การศึกษาความต้องการของประชาชนเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับ
สวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร ผู้ศึกษาจึงใคร่ขอความกรุณาจากท่าน
ในการให้ความร่วมมือตอบแบบสอบถาม และคำตอบของท่านทุกข้อมีความสำคัญยิ่งต่อ
การศึกษาวิจัย

ขอแสดงความนับถือ

นางสาวนาคยา ทรงวิจิตร

นักศึกษาวิทยาสาตรมหาบัณฑิต

สาขาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท
คณะสิ่งแวดล้อมและทรัพยากรศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

สำหรับเจ้าหน้าที่กรอกแบบสอบถาม

วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ....

เวลา .....

ผู้เก็บแบบสอบถาม .....

ผู้ตรวจแบบสอบถาม.....

เรื่อง การศึกษาความต้องการของประชาชนเพื่อคัดเลือกพื้นที่ที่เหมาะสมสำหรับ
สวนสาธารณะชุมชน บริเวณฝั่งตะวันตก กรุงเทพมหานคร

1. สภาพปัจจุบันและปัญหาของสวนสาธารณะ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

2. งบประมาณที่ได้รับ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

3. แนวทางการคัดเลือกพื้นที่สำหรับสวนสาธารณะ

.....
.....
.....
.....
.....
.....

ภาคผนวก ก.

สวนสาธารณะชุมชนบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร

จากการศึกษาพบว่าสวนสาธารณะชุมชนบริเวณฝั่งตะวันตกของกรุงเทพมหานคร มีเพียงแห่งเดียว คือ สวนธนบุรีรมย์ ซึ่งตั้งอยู่บริเวณถนนประชาอุทิศ ใกล้กับสถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้า แขวงบางมด เขตราชบุรีบูรณะ กรุงเทพมหานคร มีเนื้อที่ 63 ไร่ 1 งาน 20 ตารางวา

ประวัติ

สวนธนบุรีรมย์เป็นที่ดินของสำนักงานทรัพย์สินส่วนพระมหากษัตริย์ โดย กรุงเทพมหานคร เป็นผู้เช่า เสียค่าเช่าเป็นรายปี เดิมเป็นสวนผลไม้และทุ่งหญ้า ในสมัยรัฐบาลจอมพลถนอม กิตติขจร มีนโยบายที่จะใช้พื้นที่แห่งนี้เป็นที่เพาะชำต้นไม้ เพื่อผลิตไม้ดอกไม้ประดับ และไม้ยืนต้น ให้มีจำนวนพอเพียงที่จะนำไปปลูกตามถนน และจำหน่ายให้กับประชาชน ในปี พ.ศ. 2503 นายชำนาญ ยุวบูรณ์ ซึ่งดำรงตำแหน่งนายกเทศมนตรีเทศบาลนครกรุงเทพฯ และนายกเทศมนตรีเทศบาลนครธนบุรี ได้ดำเนินการปรับปรุงสถานที่แห่งนี้ โดยรังวัดที่ดิน วางแผนปรับปรุงพื้นที่ ขุดคูน้ำ ทำถนน ทำสะพาน และก่อสร้างอาคารที่ทำการ และตั้งชื่อว่า “สถานที่เพาะชำต้นไม้บางมด”

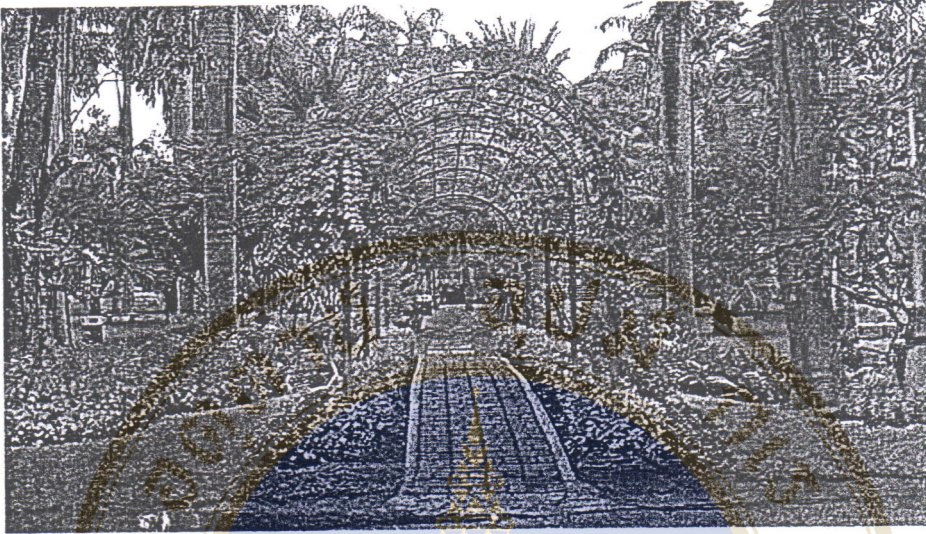
ต่อมาในปี พ.ศ. 2511 พระยามโหยสวรรค์ นายกเทศมนตรีเทศบาลนครธนบุรี ได้ไปตรวจงานสถานที่เพาะชำต้นไม้บางมดเห็นว่า เป็นสถานที่ที่เหมาะสมจะปรับปรุงเป็นสถานที่พักผ่อนหย่อนใจของประชาชน จึงให้ปรับปรุงสถานที่เพาะชำต้นไม้บางมด เป็นสวนสาธารณะและสถานที่จำหน่ายต้นไม้ด้วย และเปลี่ยนชื่อเป็น “สวนธนบุรีรมย์” จนถึงปัจจุบัน

กิจกรรมและสิ่งที่น่าสนใจ

สวนธนบุรีรมย์ เป็นสวนสาธารณะที่รื่นรมย์เหมาะแก่การพักผ่อนหย่อนใจของประชาชน เนื่องจากพื้นที่ส่วนใหญ่ประกอบด้วยพันธุ์ไม้ยืนต้นที่มีอายุหลายสิบปี พื้นที่ด้านหน้าเป็นลานจอดรถ ภายในสวนมีสวนหย่อม ปลูกไม้ดอกไม้ประดับ มีน้ำตก น้ำพุ ศาลาชมวิวน้ำพุ ศาลาพักผ่อน สวนสุขภาพ ทุ่งไม้เลื้อย และแปลงพันธุ์ไม้หอมชนิดต่างๆ ซึ่งเปิดให้บริการระหว่างเวลา 05.00-20.00 น. ปัจจุบันสวนธนบุรีรมย์มีประชาชนเข้ามาพักผ่อนหย่อนใจประมาณ 1,000-2,000 คนต่อวันธรรมดา และประมาณ 5,000-8,000 คนต่อวันหยุดราชการ

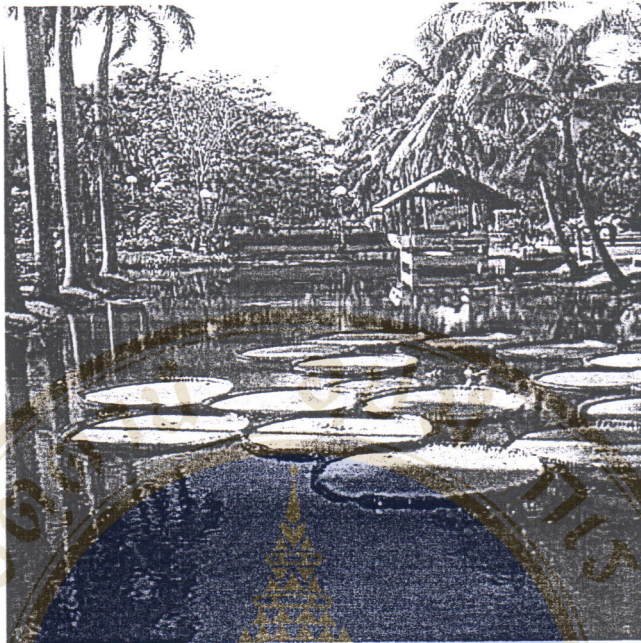

รูปที่ 1 แสดงทัศนียภาพด้านต่างๆ ภายในสวนธนบุรีรมย์ กรุงเทพมหานคร

ไม้ประดับภายในสวน

ศาลาพักผ่อนกลางแจ้ง

ศาลาชมวิว

แสดงพรรณไม้หอมชนิดต่างๆ

น้ำพุกลางสวน

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ	นางสาวนาคยา ทรงวิจิตร
วัน เดือน ปี เกิด	4 ตุลาคม 2518
สถานที่เกิด	จังหวัดพิจิตร ประเทศไทย
ประวัติการศึกษา	มหาวิทยาลัยเชียงใหม่, พ.ศ. 2536-2540 วิทยาศาสตรบัณฑิต (ภูมิศาสตร์) มหาวิทยาลัยมหิดล, พ.ศ. 2540-2545 วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาเทคโนโลยีการวางแผนสิ่งแวดล้อมเพื่อพัฒนาชนบท
ที่อยู่	596 ถนนริมถนน ตำบลตะพานหิน อำเภอตะพานหิน จังหวัดพิจิตร 66110

Executive Summary

Background and the major problems

Bangkok is the center of social, economic and political civilization in the country. This attracts people from every parts of the country to Bangkok. As a result, population in Bangkok increases to 5-6 million during the part 50 years. Excessive of numbers of population have led to many serious problems, for example, traffic digestion, pollution, and so on. Eventually physical and mental health of people in Bangkok has been deteriorated.

The pleasant way for people living in Bangkok to release their stress is to go to the public park. That way, people can be closed to the nature and refresh their minds. Moreover, there are many interesting activities in the park such as exercises, aerobics and Chinese martial arts. The parks can, therefore, response to all needs of people at all ages and genders living in Bangkok without any expenses required. So the public park is the place to help people to be relaxed by using nature which is safe both time and cost to go.

At the present time there are 99 public parks in Bangkok including forest parks and small parks. The total area of the public parks is about 3,187.415 rais or equivalent to 0.32 percent of total area in Bangkok. The proportion of public park area to number of people is 0.91 squared meter per each, which is 16 times below the international standard (15 squared meter per each) and a lot less than these in big cities. (6 in Tokyo, 13 in Seoul, 45.7 in Washington D.C., and 70 in Stockholm)

Therefore it is vital for Bangkok to expand as build up more public parks such as Bang Bon bird habitat project, Raj Vithi public park project and Bung Kratium public park project. It can be seen that most of the existing public parks are concentrated in the inner Bangkok,

however, there are short of parks in the west of Bangkok and in some areas like Bangkok Yai, Bang Khun Tien, Bang Bon, Bang Khae, Phasi Chareon, Thung Kru, and Thawee Watthana there are no public parks. In addition, people do not know how to make full use of public parks and know a little of environmental problems and development.

It seems that there are no the action to organize space for building up more public parks as plan to establish public parks in response to expansion of population, housing location, direction of urban development. Moreover, there are no measures to prepare for the changes of more suburb areas that be come more urban fringe and more urbanized.

It, therefore, is important to study how to find approximate guideline to building up public parks. The west of Bangkok is the area under interest because it is short of the parks. This study finds that there is only are community parks, that is, Thonburi Rom Park. This study aims to find factors that affect people satisfaction toward the use of public parks in term of sufficiency of public parks, size, distance, and location both in urban fringe and suburb areas which corresponds to government policy to promote people's participation so that people have chances to determine policy, to preserve environment, green area, empty space and proportion of public parks in town with the population and community growth.

Objectives of the study

1. To study people's satisfaction toward the use of community parks in the west of Bangkok.
2. To compare people's satisfaction toward the use of community parks in urban fringe and suburb areas.
3. To study factors influencing people's satisfaction toward the use of community parks in the west of Bangkok.

Advantages

1. Knowing satisfaction toward the use of community parks in the west of Bangkok.
2. Giving guideline to appropriately locate community parks in other areas.
3. Benefiting concerning agencies on how to develop community parks in the west of Bangkok.

Case study

Service users' satisfaction in urban fringe and suburb areas is different.

The study concept

Scope this study is to interview 400 people who live in the west of Bangkok. Population will be divided into two groups: the first groups living in urban fringe area and the second groups living in suburb area. In addition, government officials who take care of public parks in the west of Bangkok will be interviewed as well so that completed set of information is ensured. The following factor of study concept:

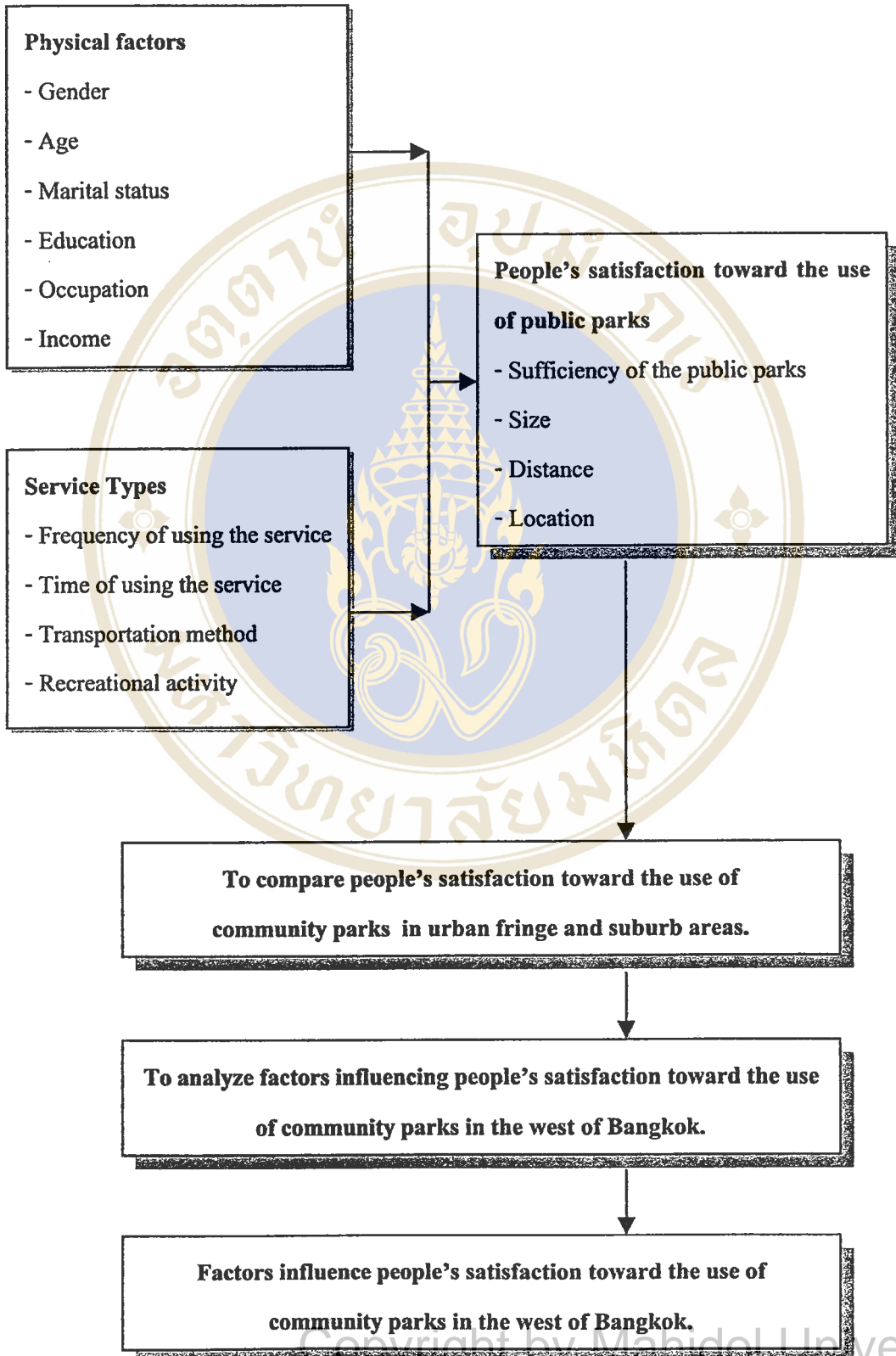
1. Physical factors

- Gender
- Age
- Marital status
- Education
- Occupation
- Income

2. Service Types

- Frequency of using the service
- Time of using the service
- Transportation method
- Recreational activity

Conceptual Framework

Analyze of the area

1. Comparing people's satisfaction toward the use of community parks in urban fringe and suburb areas.

Users who live in urban fringe and suburb areas have different level of satisfaction from using parks, which is consistent to the hypothesis. This can be summarized as followed:

- Sufficiency of the public parks

Factors that make satisfaction level of people in urban fringe and suburb areas are different at P-value 0.05: age, education and frequency of using the service. Because there is not enough green space in urban fringe area in contrast to that in suburb area in which people have more opportunity to be close to nature.

- Size

Factors that make satisfaction level of people in urban fringe and suburb areas are different at P-value 0.05: gender, age, education, frequency of using the service and time of the using service. Because empty space in urban fringe area is smaller than that in suburb area, in which public parks in different sizes can be built.

- Distance

Factors that make satisfaction level of people in urban fringe and suburb areas are different at P-value 0.05: age, marital status, occupation, frequency of using the service and recreational activity. Because traffic in urban fringe area is more digested than that in suburb area. People in urban fringe area tend to travel not far from their places.

- Location

Factors that make satisfaction level of people in urban fringe and suburb areas are different at P-value 0.05: frequency of using the service, transportation method and recreational activity. Because land prices in urban fringe are more expensive than that in suburb area.

2. Factors that influence people's satisfaction toward the use of community parks in the west of Bangkok.

The result of the study shows that factors influence people's satisfaction toward the use of community parks are as follow:

- Gender

The study reveals that gender can affect people's satisfaction in term of distance to public parks at the 0.05 of significance level. Because male tend to travel far from female dues to safety.

- Age

The study reveals that age can affect people's satisfaction in term of size of public parks at the 0.05 of significance level. Because people in different age have different needs, for example, senior citizen may want small public parks because they require fewer numbers of activities while teenage may prefer large public parks because they need more activities.

-Marital status

The study reveals that marital status can affect people's satisfaction in term of sufficiency of public parks at the 0.05 of significance level. Because the single have more opportunities to go to public parks more than the married.

- Occupation

The study reveals that occupation can affect people's satisfaction in term of size of public parks, distance and location at the 0.05 of significance level. Because occupation of people who live in the west of Bangkok are diversified such as commercial, service and industry.

- Income

The study reveals that income can affect people's satisfaction in term of sufficiency of public parks, size of public parks and location at the 0.05 of significance level. Because low-income people tend to use services public parks that no admission fee.

- Frequency of using the service

The study reveals that frequency of the using the public parks can affect people's satisfaction in term of sufficiency of public parks at the 0.05 of significance level. Because there are a few public parks in the west of Bangkok. People, therefore, tend to use little service of them.

- Transportation method

The study reveals that transportation method can affect people's satisfaction in term of location of new public parks at the 0.05 of significance level. Because people do not want to travel to far. They prefer to have public parks in community.

- Recreational activity

The study reveals that recreational activity can affect people's satisfaction in term of sufficiency of public parks, size of public parks and location at the 0.05 of significance level. Because people tend to have different favorite recreational activity and different level of satisfaction toward the use of public parks, for example, exercising requires more space while relaxing requires less space.

Guidelines to preparing area for community parks with the needs of people who live in the west of Bangkok are as follows: Public parks should be small and to be in the community so that travelling distances would be in 1-5 kilometers. This corresponds to desirable community parks property that will use about 40 rais for serving people of about 1,500 family. The area of the service is more than walking distance, about 1,500 to 2,500 meters or 45-60 minutes by car or bus. It will serve people in all age. Interviewing government officials who take care of public parks confirms on the findings, location of public parks should be spread around the community while land requiring may involve corporation of the state.

The advisory from researcher

1. Community parks should be scattered around the western area of Bangkok rather than building large public parks. Because it is more convenient to create, maintain, more accessible for people and requires less investment budget. Only playground or recreational center without exercise space may be sufficient.
2. Recreational center should be in the other areas such as residential places, town house and commercial building are beneficial to people who live in such places.
3. The numbers of public parks in the west of Bangkok are not enough. It is, therefore, important to scope with this problem. Empty space in public and private agencies can be transform or developed to community parks so that people who live in and work these can enjoy using them.
4. More budget to built up more public parks is desirable
5. Current public parks should be improved in such the way that necessary facilities are complete and vital safety systems are install.
6. People's participation should be promoted in term of service and maintenance.

The guideline for the continuity research

1. Extending scope of study to the other different areas will be interesting because more diversity data can be obtained.
2. Incorporating environmental issue in the study of people's satisfaction towards the use of public parks will help response people's needs more approximately.
3. Examining physical features of community parks can be a cause of future research.

